

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

A horvát Messiás.

Budapest, április 20.

Almadozó romantikusoknak, akik szenvedélyesen kutatják, hogy hol lehet a paradicsom: azt feleljük, hogy túl a Dráván, azon a darab földön, amelynek nyelve horvát, bánja Tomasics, uristene pedig Khuen. Ha van egyáltalán paradicsom, Horvátország most az. Ott a hajnal álmok megvalósulását hozza, a gondolatot ki sem kell mondani s már teljesül, az égből manna hull s az ellenségre csak rá kell nézni, már elpárolgott, mint a kámför. Az a szegény mese, amelyben csak „asztal terült” kell mondani s láthatatlan szolgál ismeretlen mélységekből már a legfölségesebb lakomákat hordják fel, hitvány gyomor, fantáziává törpül a horvát meseparadicsom mellett, amelyben minden legtitkosabb kívánság is nyomban megvalósul. Fájtak valakinek a horvátországi magyar iskolák? Eltűntek. Féltek valaki a Julián-egyesülettől? El van altatva. A horvát területen átrobbogó vasutakból magyar szó hangzása verte fel valakinek álmát? Már elhalt a magyar szó. Szemet szurt valakinek egy magyar barát főispán? Már nyugdíjba ment. S nagyhorvát rajongók megütköztek Sufflay Milán objektív egyetemi előadásain? Sufflay Milán már nem egyetemi tanár, hanem olyan szürke hivatalnok, hogy a

füle sem látszik ki, olyan néma tudós, mintha kriptába rakták volna.

Paradicsom ez a Horvátország. Sőt több, mint paradicsom, mert tiltott gyümölcs nincs benne. Amit a horvát szem-szaj kíván, azt mind meg is kapja. Gondoskodik róla Tomasics bán, aki nem hiába mondta a zágrábi saborban, hogy vagy felemelt fővel marad, vagy felemelt fővel távozik helyéről, de meg is szerezte magának a hatalom olyan teljességét, amelylyel horvát hiveinek minden óhaját megvalósíthatja. Hogy Magyarország felszisszen a horvátország minden egyes diadalujjongására s hogy a magyar sziveknek tördöfés minden újabb teljesült horvát álmom: az nem zavarja túl a Dráván a paradicsomi gyönyörűséget. Sőt ez a magyar keserűség a legszebb zenekíséret a horvát lakomához. A horvátok talán félig se örülnének egy paradicsomuknak, ha ujjongásaikba bele nem hangoznék a megszabott magyarok hörgése. A gyönyör fokozása ez és Tomasics kitünő mulatságrendező, mert gondoskodik róla, hogy az ő horvátjai a magyarok pukkasztásában külön gyönyörűséget találhassanak.

Egyébként azonban a keserűség se tehet bennünket olyan igazságtalanokká, hogy mi akár a horvát nemzetet, akár Tomasics bánt vádoljuk meg. A magyar nemzet ugyan valamivel különb hűséget várhatott volna a horvátoktól és min-

denesetre különb tapintatot Tomasics bántól: de ezek érzelmi dolgok s a politikában nincs helyük az érzelmi momentumoknak. A rideg igazság az, hogy bolond volna minden nemzet, ha elfojtaná legtitkosabb vágyait, mikor azok teljesíthetők. Bolond volna Magyarország, ha mérsékletre intené valamikor azt a kormányát, amelyik Bécsből mindent meg tudna hozni, amiről magyar valaha álmódott. Ettől ugyan, minthogy Bécsről van szó, nem igen van okunk félni, de ha mégis hozná a jövő olyan elképzelhetetlen magyar kormányt, mely amennyit szerezne nekünk Bécsből, amennyit Tomasics szerzett a horvátoknak a magyar kormánytól: hát azt a kormányt mi se intenők mérsékletre. Csak hozzon mentől többet, hiszen nem hozhat eleget, legfőleg csak sokat. És éppen olyan bolond volna Horvátország is, ha sokálná a jót, amit Tomasicsnak köszönhet. Tomasics jól szolgálja a horvátokat és a horvátok okosak, ha nem fékezik magukat kívánságaikban, amíg Tomasics ki tudja őket szolgálni.

Nekünk csak a magyar kormányval s annak fejével lehet számadásunk. Ha a magyar kormány és annak feje felhasználják a terror minden eszközét s ártatlan magyar polgárok vérének keresztül is meg akarják maguknak szerezni a céljaikhoz szükséges többséget, ez a politikai erkölcstelenségek történetében talán ritka, de nem páratlan me-

Szögyény-Marich gróf.

— Az Egyetértés eredeti tárczája. —

Irta: Eötvös Károly.

A király az ő igazán kedvelt hívét, magyar-szögyényi és szolgálóházai Szögyény-Marich Lászlót, berlini nagykövetét magas kitüntetésben részesíté. A magyar grófságot adományozta neki s ezzel együtt az örökös főrendiházi tagságot is természetesen. Ámbár husz év óta már ugyis élethossziglan kinevezett tagja a főrendiháznak.

Ez a kitüntetés semmi esetben és semmi oldalról nem okoz megütközést az országban. Amíg királyi intézmény mellett áll fenn az ország alkotmánya s amíg a királyok fejedelemi és uralkodói joga az eféle kitüntetés adományozása: addig a nemzet mindig természetesnek s rendén valónak tekinti a grófi rangnak és társadalmi állásnak s az örökös törvényhozói jognak ily módon való adományozását és megszerzését.

Hogy a hercegi, grófi, bárói rangot, előjogokat és kitüntetést az utolsó harmadfélszáz év alatt onként szerezte meg sok magyar és nem magyar magyarországi család: érdemes, noha nem könnyű munka volna ezt apróra kinyomozni s a nemzet elé állítani. Nem igen lenne ugyan örvendetes és lélek-

emelő eredménye, sőt sok keserű és kegyetlep tapasztalatra kellene jutnunk, de sok keserű történeti igazságot és nemzeti gyöngeséget is meg kellene ismerünk, amelyekből komoly tanulságokat is merithetnének az egymást fölváltó nemzedékek.

A berlini nagykövet kitüntetése nem anyagi áldozat eredménye s nem is a nemzet ellen elkövetett hibák, vétkek, merényletek jutalma. A nagykövet jó magyar és szerény egyénisége s erős hazafisága föltétlenül kizárja, sőt lehetetlenné teszi az ily föltevést. Az ő kitüntetése nemes, tiszta, hazafias és alkotmányos. Egész közéletével s az állam javára jótékonyan eredményes hű és buzgó fáradaimával teljesen megérdemelte ezt.

Meggyőződésem is ez, de ezt tudom is jól.

A Szögyény-család sok száz éves, régi törzsökös és nagy vagyonu köznemesi család. Egyik-másik ágának nem egy tagja már az elmúlt századok folytán tisztessé, sőt magas, befolyásos állásra emelkedett, házasság útján nem egy főrendii családdal is vérségi és osztályos atyafiságba keveredett, de azért mind máig gondosan óvakodott attól, hogy külsőleg is feltűnő alkotmányi és intézményes főrendüiségre, előjogra és kiváltságra törekedjék. Pedig polgári és katonai érdemek alapján nem egyszer könnyedén célt érhetett volna, ha céljául tűz ki efélet.

A berlini nagykövetnek édesapját, idős Szögyény Lászlót is jól ismertem. Sokkal idősebb volt, mint én, de magas műveltségű, csodálatosan szelid és nemes gondolkozású, aféle jóízű és vidám természetű férfiú, diplomata és magyar táblabíró, de mind a kettőnek nyugodtságával és simaságával. Engem is, sokkal fiatalabb embert és sokkal kisebb jelentőségű nemest és vármegyei tisztviselőt is fűrdőn, vármegyén, egyéb találkozásnál, mindig jószívű figyelmére méltatott. Nem mindennapi élvezet volt társaságában lenni. Pedig udvari ember volt s magas tisztek és méltóságok kitüntetett viselője, én pedig mindig kurucz, de ő a jó magyar lelkek között a személyes és társasági érintkezésben különbséget nem talált s nem is keresett.

Vármegyeink: Veszprém és Fejér jó hosszú vonalon szomszédosak, határunk, megyéjük, barázdájuk egymásra dől Komárom vármegyétől Tolna vármegyéig. A Szögyények egyik ősi fészke Csoór éppen közel fekszik az én vármegyémhez, szélső határvárosuktól, Vár-Palotától alig néhány kilométernyire. Ha tehát akár Székesfehérvárra, akár Budapestre utaztunk, ott kellett elmenünk a csoóri uradalmon át a csoóri kastély előtt. Találkozásra volt hát alkalom így is. Vármegyei öreg barátaim régi barátai és tisztársai voltak, ha velük utaztam, igen

tódus. De ebül szerzett holmi ebül is vész el s az a kormány, mely így szerzi többségét, bele is fog pusztulni, ha nem előbb, hát utóbb. Arra azonban nincs példa még a legnagyobb politikai erkölcstelenségek történetében sem, hogy egy kormány lovat adjon saját hazájának ellenségei alá s elherdálja a nemzet jogait csak azért, hogy néhány drágán kitartott ellenség támogatását nyerje meg a maga számára. Azért, hogy Khuen meghódítsa magának a negyven horvát szavazatot, a magyar nemzetnek Kanosszába kell mennie, vissza kell vonnia mindazt, amit Magyarország tekintélye és törvényes jogai szempontjából csinált, fel kell áldoznia a magyar nyelv jogait a vasutakon, az iskolákban, túrníe kell minden magyarbarát horvátnak megfojtását is. Megéri ezt az árt a magyar nemzetnek Khuen negyven horvát szavazata? És van-e, lehet-e mentése annak a Khuennek, aki az ilyen odízus támogatást a magyar nemzet megalázásával, a magyar nemzet érzékenységének nyílt kihívásával s a magyar nemzet legszentebb jogainak prédával dobásával vásárolja meg? Ha abban a parlamentben, mely össze fog ülni — legyen bár a legutolsó parlamentje a világnak — lesz egy unczia magyar vér: ezt a hazaárulást keservesen meg fogja torolni Tomasiés és Horvátország magyar Messiásán, gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnökön.

Mert a horvátok Messiása: a magyarok Judása.

Budapest, április 20.

Küldöttségek a kereskedelmi minisztériumban. Nagybánya város küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a kereskedelmi minisztériumban Kalmán Gusztáv és Stetina József államtitkároknál. A küldöttség vezetője dr. Makray Mihály polgármester átnyújtotta a város memorandumát, amelyben Nagybánya

gyakran benéztünk a mindig vidám és vendégszerető volt alkanczellárhoz s majdan főkanczellárhoz barátságos társalgásra, futó látogatásra.

Csoór híres-nevezetes falu esárdájáról, a faluvégen levő csoóri esárdáról, Hollós Mátyás egykori dícső királyunknak van erről híres-közlés adomája. Mi is ismertük ugyan ez adomát, de mi mégis más okból kerestük föl a híres esárdát, valahányszor arra vezettünk.

Az én vármegyei székvárosomban ugyanis az volt az általános meggyőződés, hogy a föld kerékességének legjobb, legzamatosabb foghagymás rostélyosát ott sütik, ahhoz hasonló nincs az országban. A csoóri esárdás ebben a legnagyobb mester, senki őt e lángelmében meg nem közelíti; — hülye ember az és nagyot vétkezik, akinek arra vezet útja s a csoóri esárda rostélyosát meg nem izleli. Volt Veszprém városának a múlt században egy polgármestere, aki szép vagyont tékozolt el akként, hogy kétszer-háromszor minden héten kirándult a csoóri esárdába, pedig ez legalább harminez vagy több kilométer távolságra fekszik, a koesi is pénzbe került, egy-két pajtást is vitt magával örökké, pedig a esárdásnak se hamis menyecskeje, se kőkényszemű lánya nem volt, hanem csak jó bora, meg rostélyosa. Még is elszórt a vagyon.

Volt még más kapocs is vármegyénk és

szabad királyi bányaváros közönsége állást foglal a szatmár-nagybányai vasutnak a vármegyében levő keskeny vágányu vasutakkal való egyesítésé ellen. Mindkét államtitkár kijelentette, hogy a város érdekeit elsősorban szem előtt fogja tartani. — Ugyancsak a délelött folyamán tisztelgett Stetina József államtitkárnál a Magyar Szent Korona alá tartozó mozdonyvezetők Országos Szövetsége Birkmayer József elnök és dr. Komlósi Gyula szövetségi ügyész vezetésével. A küldöttség szónoka tolmácsolta a szövetség nevében a mozdonyvezetők ragszkodását. Az államtitkár biztosította a szövetséget odaadó érdeklődéséről és jóakaró támogatásáról.

A kultuszminiszter bécsi útja. Gróf Zichy János kultuszminiszter ma délután öt órakor Bécsbe utazik. Utazásának célja az, hogy részt vegyen Christea Marion újonnan kinevezett karánsebesi püspök eskütételén. A miniszter pénteken érkezik vissza a fővárosba.

Mangra hangja!

Budapest, április 20.

A Mangra hangja eddig harszó riadó volt a magyar állam, a magyar nemzet ellen. Programriadója a dákoromán törekvéseknek, az országárulásnak, a magyar faj ellen való konspirációknak. A Mangra hangja mindenütt fölhangzott, ahol a magyar nemzeti állam ellen szót emeltek, ahol a magyar állam ellen titkos konventikulomot tartottak, ahol notórius hazaárulókat védelmezni kellett, ahol hazafias kormányok hazafias rendeletei ellen protestálni kellett.

Most pedig a Mangra hangja körutra indul és zengi a kormány dícséretét. A eszéki kerületben munkapárti programmal jelöltséget vállalt, szónokol Khuen-Héderváry mellett, kapacitál a sirjából föltámadt új szabdelvű rendszer mellett, vitatja, hogy a hatalomra jutott új kormányzó magyarok nem ellenségei a románoknak, de jó barátai. Akikkel szövetkezni kell, akiket támogatni lehet.

Természetes, hogy a tulzó oláhok számára meglepetés volt ez a fordulat s feleltre vonták Mangrát, hogy miért változott meg ennyire a hangja? Tanulságos, hogy Mangra erre a számonkérésre mit válaszolt?

a Szögyény nemzetség közt, noha ez is csak amolyan érzelmi, elméleti, hagyománybeli kapocs volt. Főispánunk ugyanis 1818 előtt Szolgaegyházi Marich Dávid volt. Nagy uri derék ember, magas udvari tisztségek és kiüntetések tulajdonosa, igen öreg ember már, de vármegyém nagyon szerette. Őt is, egyetlen leányát is. Az egyetlen lányt idős Szögyény László vette feleségül. Deli szép barna legény volt, apjáról is hírneves, nagy jövő várt rá, nemzetségének régisége is versenyzett a Marich-nemzetséggel. Összeillő volt a házaspár. De az öreg Marich még se adta leányát ingyen. Ugy tett, mint az utolsó Koháry gróf vagy herceg, akinek egyetlen leányát szintén az uralkodó családbeli Köburg herceg bírta feleségül. A lány csak lány, a család nevét nem tarthatja fenn örökké, még csak sokáig se. Fiusítani kell a lányt, praefectává kell tenni királyi határozattal, még pedig úgy, hogy már férje Szögyény László is yegye föl a Marich nevet s utána természetesen a leszármazók is. A nemesi előnév is legyen kettős s ezentul a két család kettős névvel ugyan, de egy család legyen s úgy virágozzék örökké.

Igy keletkezett a berlini követ szép neve: Magyar-Szögyényi és Szolgaegyházi Szögyény-Marich László. E névben együtt van mind a két jeles nemzetség.

A nagykövet 1861-ben már vármegyéjének fiatal választott tisztségviselője, később

— En voltam az — mondja, — aki mindig legmagasabbra tartottam a nemzetiségi párt zászlóját. Ez azonban az előző kormányok alatt volt. Ezzel a kormányval szemben megváltozott a helyzet. A gróf Khuen kormánya megtette irányunkban az oly rég várt első kezdeményező lépést és komolyan hozzáfogott sérelmeink orvoslásához. Most nekünk kell megtenni a második lépést.

Mangra püspök tehát nyíltan tesz tanubizonyosságot amellet, amit mi már régen itunk, hogy a kormány és a nemzetiségek közt paktum jött létre. Elöttünk, magyarok előtt teljes köd és bizonytalanság fedi azt, hogy mi a kormány nemzetiségi programja? Mangra Vazul, a főromán kolpos azonban már tudja, sőt azt is tudja, hogy ezzel a programmal ök, a magyar nemzetállam állandó negálói, meg lehetnek előgedve, mert a kormány „komolyan hozzáfogott” a kívánságaik teljesítéséhez.

És ugy látszik, hogy a dákoromán agitátorok közt nem egyedül Mangra Vazul van ebben a meggyőződésben. A nagyszombeni választási konferenzia kiküldött egy harmincztagu bizottságot, a jelöltek névsorának megállapítására és a román választókhoz intézendő manifesztum megszövegezésére. Ez a bizottság ma elkészült a munkájával, de elhatározta, hogy „taktikai okokból” sem a névsort, sem a manifesztumot nem publikálja május elsejéig. A román bizottság tehát maga is taktikázik, kettel, fölfüggeszti a nyilvános állásfoglalást. Hogy miért függesztette föl és miért éppen május elsejéig függesztette föl, azt nem tudjuk. Azt az oláh agitátorok és a kormány közt folyó tárgyalások kulisszatitkait ismerve lehetne csak megállapítani.

A kormány érthető okokból tagadja a román paktumot, ugyanugy, mint ahogy tagadja a horvát tulzókkal kötött megállapodást is. A horvát paktumot azonban naponta tényekkel bizonyítjuk a fejükre. A román paktumot pedig, ime, napnál világó-

szolgabírója, főjegyzője s 1869-ben már országgyűlési képviselője. Négy országgyűlésen volt egymás után képviselő. Tagja volt a Deák-pártnak s ennek felbomlása után a Sennyey-pártnak. 1869-ben már delegátus s ösztönszerűleg is érezve már jövődjét, külügyi előadó és szónok 1882-ben már gróf Andrássy Gyula szárnyai alatt külügyminiszteri osztályfőnök. Az 1890-ik év végén lett miniszterré gróf Szápáry kormányában. Az ő felsége melletti miniszterséget fogadta el s töltötte be közmegeledésre. De rövid idő múlva már 1892-ben a német esászári udvarhoz jutott nagykövetnek. Tehát közel két évtized óta végzi e magas, fényes, de nehéz feladatot. Tiszta látása, egyenes gondolkodása, jó magyar esze és vidámsága által megérdemelte mind saját uralkodójának, mind a hatalmas német esászárnak kegyét, bizalmát és szeretetét.

De nemcsak azokét.

Megyererte a boldogtalau végzetű trónörökösnek, Rudolf főhercegnek különös szeretetét és barátságát is. Rejtélyes halála előtt a trónörökös őt bizta meg legbizalmasabb titkainak őrzésével s titkos iratainak és leveleinek kezelésével. A trónörökös halálának körülményeiről közel huszonegy év óta százezer cikket irtak már a mivel világnak összes lapjaiban. Egyik se igaz teljességgel.

Jókai Mór azt mondta nekem, ő tökéletesen tudja a borzalmas haláleset körülményeit,

sabban tanúsítja az a hang, melylyel szemben megszoktuk, hogy mindig kellemetlenséget, bajt és árulást jelentsen a számunkra: a Mangra hangja.

Beszélgetés

Josipovich volt miniszterrel.

— A horvát kérdésről. —

Budapest, április 20.

Legutóbbi cikksorozatunk élesen rávilágított arra a sivár rendszerre, amely most Horvátországot hatalmába kerítvén, ott a magyarságot minden téren mellőzni és elnyomni igyekszik. A bán is teljesen a horvát tuzók eszköze lett s nem mer, vagy nem is akar a magyar érdekek védelmére kelni. Politikai munkatársunk ma fölkereste Josipovich Gézá a Wekerle-kabinet volt horvát miniszterét akj magyar érzelmeiről, unionista meggyőződéséről ismert kiváló államférfiu s ő hozzá fordult azzal a kérelemmel, hogy nyilatkozzék az akut horvát kérdésről. A volt miniszter kitüntető szivességgel fogadta munkatársunkat.

Munkatársunk elsősorban rámutatott arra a szomorú új irányzatra, amely Horvátországban most odavezetett, hogy olyan magyabarát államférfiakat, mint amilyen éppen Josipovich Géza vagy Hídeghéthy főispán, a horvát terroristák miatt eljettettek.

— Ertesülésünk szerint — mondotta munkatársunk — kegyelmes uram skartbatétele paktum-szerű megállapodás volt a bán s a horvát-szerb koalíció között.

— Ilyenféle megállapodásról vagy paktumról én egyáltalán nem tudok semmit, — felelte a volt miniszter, — én csak annyit tudok, hogy nem helyes, ha tovább berzenkedik az a politikában, akinek ideje lejárt. Az ilyen ember, aki kiszolgált, álljon félre, hadd jöjjenek mások, újak. Ami pedig az egyéb személyváltozásokat illeti, azok tartozékai a rendszerváltozásnak. A horvátok gyakran talán ok nélkül is haragusznak valakire, már most az új kormányzat, amely le akarja esillapítani az

neki a fölség, a fájdalmas apa maga beszélt el. De ő se meg nem írja, se senkinek el nem mondja.

Az élők közt, akik az esetet igazán ismerték, alig van már más, csak az édes apa. De ő se beszél el senkinek.

Azonban van még egy férfi, aki az eset fontos részleteit, különös előzményeit s az eset összes szereplőit, tanui és áldozatai lelkében mozgott erkölcsi indokokat is tisztán jól ismeri.

Ez a férfi a berlini nagykövet.

Szentül állítom, jó hazafi módjára megérdemli azt a dicsőséget, amelyben őt most királya részelteté. Előttem ugyan semmiféle udvari vagy fejedelmi kitüntetésnek semmi nyomátéka nincs, de ez egyéni dolog s a nagy világ másként vélekedik. Ezt se bánom, de azt is szentül állítom, hogy a nagykövet még sokkal nagyobb királyi kitüntetést és adományt is méltán megérdemel.

Csak azért is, hogy oly fenséges dicsőséget és becsületet segített szerezni ott a végtelen hatalmu németiség közepén a magyar névnek s a magyar lélek zenealkotó erejének, amely a mívelt emberiség egészséges szellemének legnagyobb kincse ma is. S az marad örökké.

Állításom okait nem ismétlem. Kifejtetem Káldy Gyula élettörténetéről irt tanulmányomban.

irritált kedélyeket, nem kezdheti vijjhzással a működését.

— Mi a véleménye excellenciádnak Sufflay zágrábi egyetemi tanár törvénytelen elmozdításáról? Nem kedvezés-e ez is a horvát tuzóknak, akiknek száka volt a szemében ennek a tudósnek magyarbarátsága.

— Én azt hiszem, ennek az áthelyezésnek személyi háttere lehet. Amint Rauch bán elmozdította a neki nem tetsző Surmint az egyetemről, hát Tomasics ugyanígy járt el Sufflayval.

— Ez így lehetséges, törvény és jog ellenére?

— Csak az a fontos, hogy a többség szankcionálja.

— Nem lát-e kegyelmességét határozott magyarellenes tendenciát abban, hogy a Julián-egyesület kérvényeit nem intézi el a bán kormány, iskoláit nem engedi megnyitni, ellenben már megtörtént, hogy magyar iskolát bezártak a Drávántul. És Tomasics, amikor a horvát országgyűlésen megkérdezték a Julián-iskolák felől, kitérő választ adott, ahelyett, hogy mint a magyar kormány exponense kellő erélylyel megvédte volna a magyarság ügyét.

— A magyar iskolák dolga egyik legkényesebb kérdése Horvátországnak, s minden pártárnyalatnak, a koalíciónak, a Starosevicséknak s a többi frakcióknak is egyaránt vörös posztó s érthető, ha a bán a beszédben a szenvedélyek lehangosítására törekszik. A magyar iskolák kérdése kétségtelenül igen fontos s a horvát országos kormánynak a magyar kormányval egyetértve kellene ezt véglegesen rendeznie. Azt nagy szerencsétlenségnek tartanám, ha, amit Horvátországban egyesek emlegetnek, egy nemzetiségi törvényt hoznának a társországok részére, mert ez nem volna az ott élő magyarság hasznára, míg a horvátok is csak kárát látnák. Elég baj van Magyarországon is a nemzetiségi törvényvel. Ellenben határozottan szükségesnek tartanám, ha a magyar-horvát viszonyt alapos, pártközi megbeszélés tárgyává tennék, ha egy férfi, aki ex asse ismeri ezt a kérdést, kezdeményezne egy ilyen konferenciát. Természetesen szükséges az is, hogy az összes magyar pártok egyöntetű álláspontot foglaljanak el Horvátország dolgában, még pedig kellő jóakarattal, hogy a megértés őszintén lehetővé váljék. Csak közös értelemmel mehelünk valamire, mert közösek a boldogulásunk céljai, amelyek érdekében, ha nem egyesült erővel munkálkodunk, egyik országnak sem lesz előnyére, hanem Ausztria fogja ebből a hasznot huzni. Magyar szempontból csekély jelentőségű dolgokon nem szabadna fönnakadni. Ép például abban nem találunk semmit, ha a németesítés korából maradt város-, illetve állomásneveket nem rossz magyar fordításban tennék oda a címtáblára a horvát mellé, hanem csak az eredeti horvát név volna kiírva; az a külföldi utazó is jobban kiismerné magát az egynevi állomások között.

— De kegyelmes uram, — vetette közbe munkatársunk — a magyar helységnevék használata egyszerűsággal kifejezője annak, hogy az a terület is a magyar szent korona országai közé tartozik.

— Kérem, a kiegyezés értelmében tessék a horvát állomásnév fölé odaszegezni a magyar ezimert, akkor senkinek sem lehet kételve a hovatartozás fölött.

— Ez a ezimer azonban esetleg igen kellemetlen tüntetésekre adhatna okot a horvát tuzók részéről s a horvát kormánynak a mai viszonyok között aligha volna bátorsága ezekkel szembe szállni.

— Ez kizárt dolog. A bán a magyar miniszterrelők bizalmából ül a helyén s bizonyára kétszer huszonnégy óráig sem maradhatna a bán palota lakója, ha a legszigorubbán meg nem terelné a magyar állam szuverenitásátán metalan ejtett sérelmet.

A volt miniszter e kitérés után folytatta fejtegetéseit a magyar és horvát érdekek közöségéről.

— A gazdasági önállóság nem is képzelhető másképp — mondotta — mint ha Magyarország nemcsak a külföld felé gravitál s az északi részén keres vasut-csatlakozásokat, hanem délfelé is tekint. Oriási fontossága volna például a likai vasut kiépítésének, mert a közgazdaság szempontjából ez kiaknázatlan terület. Nem kevésbé fontos a tarifális kérdés rendezése is, főként a tenger felé vezető egyetlen uton. Lehetetlenség például, hogy a zágrábi kereskedő drágábban fizesse a szállítást Finnéig, mint a debreczeni. A zágrábi kereskedő vagy iparos most kénytelen az áruját előbb Gyékényesre küldeni, mert még így is olcsóbb a szállítás Fiuméig, noha az áru újra elkoszik Zágráb előtt, mintha egyenest Zágrábról küldené. Ez is olyasmi, ami a horvátokat nagyon irritálja. Ipart sem lehetne parancsszóra itt, vagy ott teremteni, az ahoz a helyhez van kötve, ahol az illető cég a legkönnyebben s legjutányosabb módon tud boldogulni; a nyers termékeket Magyarországra küldeni földolgozás végett s azután ismét vissza, ez nem jó iparpolitika. Mindezek azonban olyan témák, amelyek alapos megbeszélést igényelnek.

— Sokat emlegették mostanában a regnikoláris bizottságok kiküldetését s az 1868. XXX. törvényezikk revízióját is.

— Erről, amíg a magyar parlamenti viszonyok rendbe nem jönnek, szó nem lehet. De akkor is alapos előkészítésre van szükség s itt a magyar sajtó is nagy szolgáltatásokat tehet. Ezenkívül a kormányoknak eleve meg kell majd akkor állapodniok, hogy mely határig mehetnek, mert ott a tanácskozáson nem lehet senkit se korlátozni, hogy valamely tervet föl ne vessen.

Munkatársunk végül ismét visszatért a beszélgetés kiinduló pontjára s azt a kérdést intézte Josipovichhoz, vajjon a Horvátországban legutóbb észlelt különös jelenségek nem arra engednek-e következtetni, hogy ott egy magyarellenes áramlat vezet a kormányzatot.

— Nem hiszem, — felelte a volt miniszter, — hogy Tomasics bán, aki mindig unionista volt, Héderváry, aki jól ismeri a horvát viszonyokat, most az ellenkező irányzatba csapmának át. Ez kétségtelen, hogy a horvát-szerb koalíció, amely a vasuti pragmatika dolgában nagyon exponálta magát, — hiszen emlékezetes még az obstrukciója, — egyszerre nem csinálhatja ezt vissza. A bán most applanálui igyekszik a belső ellentéteket; aranyhidat kell nekik építeni a visszavonulásra, és remélem, hogy idővel rendbe is jön majd minden.

— Lehetségesnek tartja kegyelmes uram, hogy Rakodezay Sándor volt bán, akit a horvát-szerb koalíció tett annak idején lehetetlenné, most horvát miniszterre neveztessek ki?

— Hogyne tartanám lehetségesnek. A koalíció a nagyszerb pör itéletének megsemmisítése óta megbékült vele, másrészt pedig nincs sok válogatni valója sem. A horvát miniszternek okvetlenül jól kell tudnia magyarul, mert végre is a magyar minisztertanácsban csak még sem beszélhetnek németül. Még csak az kellene. Már pedig a koalíció jelenleg olyan emberek fölött nem igen rendelkezik, akik jól beszélnek magyarul. A régi unionisták meg nagyrészt kivéhetdek, kidültek, elhaltak s az sokáig tart, amíg egy új, ezek szellemében nevelt generáció nő fel.

— Kegyelmes uramnak, ugyebár most nincs mandátuma?

— Nincs és nem is keresek. Négy évi szakadatlan közéleti munka után végre a magam dolgaival is akarok foglalkozni.

És befejezésül megismételte intelmét:

— A magyaroknak és horvátoknak

össze kell fogniok, nehogy a harmadik, az osztrák lássa az egyenetlenség hasznát. Ezzel a volt miniszter barátságosan elbucuzott munkatársunktól.

Khuen a Burgban.

— Referál a politika helyzetéről. —

A kormány kiáltványa.

Budapest, április 20.

Hosszu vajudás után gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök holnap talán mégis Bécsbe utazik s néhány napra elpihen a Semmeringen is. Ezt megelőzően tegnap hosszan tanácskozott gróf Tisza Istvánnal, ma pedig Jeszenszky Sándor államtitkárral s a nemzeti munkapárt végrehajtó-bizottságának három tagjával. És aztán Hieronymi Károly kereskedelmi minisztert elküldte Máramaros megyébe, Perczel Dezsőt Kölesdre, a duzzogó Lukács László pénzügyminiszter meg amugy sincs Budapesten s így Khuen nyugodtan távozhat, nem lesz újabb összeveszés a kitünően egyetértők pártjában. A miniszterelnök holnap, ha ugyan elutazik, audienciára megy a koronához, hogy jelentést tegyen a helyzetről. Ha Khuen valóban hű képét fogja adni a szituációnak, akkor ebben vajmi kevés öröme lesz az agg uralkodónak. Mert Khuen csak teljes kudarcról referálhat. Ezután pedig összebukik a Semmeringen Lukácsossal, miután tönkretevé barátjától, Tiszától néhány napra megszabadult.

A király Budapesten.

Politikai körökben hiteles formában elterjedt az a hír, hogy a király a legközelebb hosszabb időre a fővárosba jön. Miután az uralkodó május 2-án Bécsben a nemzetközi vadászkiállítás nyitja meg, a budapesti tartózkodás — udvari nyelven „réjour“ — csak pár nap multán veszi majd kezdetét. A korona néhány hétig szándékozik Budapesten maradni. Ez idő alatt alkalmasint több fogadtatás is lesz. Így beszélnek komoly körökben. A miniszterelnök küszöbön lévő bécsi kihallgatása erre a kérdésre teljes világosságot fog deríteni. A mult esztendő május 4-ike óta, amikor a budai várban számos politikai jelent meg, a felség nem volt a magyar fővárosban, — tehát most éppen egy esztendője lesz.

Khuen bécsi utja.

A miniszterelnök elutazását titokzatos homály fedi. Két hete utaztatják s tegnap immár harmadszor félhivatalosan is megjött, hogy ma, szerdán utazik Bécsbe, s aztán a Semmeringre pihenni, de Khuen csak nem engedi magát elküldeni s mint délután illetékes helyen közölték velünk, ma semmiesetre sem utazik és egyelőre nem is történt dispozició. A dolog úgy áll, amint megirtuk, a pártjával s magával tehetetlen miniszterelnök egyszerűen nem mer elmenni a Társaságban lappangó viszály s Tisza miatt. Mielőtt Bécsbe rándul, szeretné egy kissé rendbe hozni a pártja szénáját s Tiszával igyekszik kiegyenlíteni a főnálló ellentétet, amely a vidéken máris kellemtlenül érezteti hatását. Szerencsére a közös miniszteri értekezletet, amelyen csak a mult nyár óta kész 1910-es közös költségvetéshez foglal állást a kormány s az 1911-es előirányzat szóba sem kerül, a jövő hétre tolták ki az osztrák miniszterek reichsrathi elfoglaltsága miatt s ez okból Khuennek nem kell sietni.

A kormány tervel.

A kormányt s a munkapárt vezetését most főleg két ügy foglalkoztatja: a választási manifesztum és a jelöltek dolga. Jeszenszky

Sándor miniszterelnökségi államtitkár igen fontosnak tartja, hogy a választások kitűzése alkalmával — ami valószínűleg csak május 10-ikén fog bekövetkezni — egyidejűleg egy programot adó kiáltvány is adassék ki. Ebben pragmatikusan föl kellene sorolni azokat a reformokat, amelyeket a kormány ígér a népek s határozott állást kell foglalni a választójog tárgyában is. És épp e pont körül támadt a baj Tiszával, aki tudvalevően nem egyszer kiélezte már e kérdésben az ellentétet közte s a kormány egyes tagjaival, különösen Lukácsossal és Székely-lyel szemben. Khuen szeretne meggyőzésre jutni Tiszával, hogy e tekintetben a párt egységes fölfogásáról referálhasson a trón előtt. A volt miniszterelnök azonban csak szélesebb jogkiterjesztésről akar tudni, de az általános, egyenlő s pláne titkos szavazati jogot még ma is a legerélyesebben ellenzi. Khuen-Héderváry ismételt tanácskozott e tárgyban Tiszával, de megállapodás még mindig nem jött létre.

A jelölések ügye is nagyon rosszul fest e ebben a dologban ma délelőtt is hosszan konferált Khuen a nemzeti munkapárt végrehajtó-bizottságának elnökével, Perczel Dezsővel s két előadójával, báró Fejérváry Imrével s Horánszky Lajossal. De a kép nem lett kedvezőbb. Miniszterek s államtitkárok három-négy kerület fölött rendelkeznek, ellenben ország-szerte a legnagyobb zavar uralkodik a kerületekben, ahol még mindig nem tudják, kik a hivatalos jelöltek. A bizottság munkáját teljesen megbénítja a Khuen, a Tisza s a Lukács által protegált jelöltek vetélkedése. Mindegyik személyes gárdát akar magának szervezni a maga külön érdekeinek támogatására s így a konverziák kiegyenlítése szinte lehetetlennek látszik. A miniszterelnök a kandidálás kérdését is tisztázni óhajtáná, hogy a királynak legalább 350—380 végleg megállapított mandátum-aspiráns névsorát mutathassa be. Hogy sikerül-e ezeknek a bajoknak az applnálása, az legalább is kétes. Az mindenesetre bizonyos, hogy ezek késleltették Khuen bécsi utját.

Mégis elmegy!

Ejjel félhivatalosan jelentik, hogy gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök reggel 7 óra 55 perczkor dr. Bórczy István titkár kíséretében Bécsbe utazik, hogy a király előtt kihallgatáson jelenjék meg. A kihallgatás csütörtökön délután két órakor lesz. Gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök még csütörtökön délután a Semmeringre utazik, ahol három napig fog üldölni.

Tehát mégis elmegy, ha ugyan meg nem ismétlődik a tegnapi eset, hogy a félhivatalos kommuniké ellenére mégis itthon marad. Forrásunknak igaza volt, ma nem utazott el Khuen. Az okait ennek már előbb kifejtettük. Nem mert elutazni s ma, ugy látszik, amennyire lehetséges volt, a legnyiltabb konverziákat áthidalni igyekezett, hogy a királynak ne kelljen a munkapárt meghasonlásáról jelentést tennie. De ami késik, nem mulik! És éppen ezért jónak látja ő felségét megintválni Budapestre, hogy itt egy kis rendet csináljon, s főként Tisza Istvánt zabolázza meg.

A választójogi liga.

Az általános, egyenlő, titkos választójog országos szövetségének megalakítására kiküldött előfeszítő bizottság báró Bánffy Dezső elnöklete alatt ma délután értekezletet tartott, amelyen megállapította az e hó 21-én délután hat órakor az Újváros háza közgyűlési termében tartandó értekezlet napirendjét. Az alakuló ülésen az elnöki megnyitót báró Bánffy Dezső mondja, a választójog országos szövetségéhez való hozzájárulásukat dr. Bókay Árpád udvari tanácsos, egyetemi tanár, Sándor Pál, Éber Antal, Leitner Adolf volt országgyűlési képviselők, továbbá Jászai Oszkár, Garami Ernő, dr. Messinger Simon és Simik Lajos fejtik ki.

Mangra a nemzetiségi kérdésről.

Mangra Vazul nagyváradi román püspöki helynök, aki a magyarországi kerületben a nemzeti munkapárt jelöltségét elvállalta, megjelent a párt körhelyiségében, hol a párt vezető embereivel értekezett. A szélső román lapok kiméletlen támadáso-

kat intéznek Mangra ellen, aki régebben a nemzetiségi pártban vezető szerepet játszott és akit most árulónak mondanak, mert a nemzeti munkapárt soraiba lépett. Az aradi Tribuna még igazoló nyilatkozattételre is felszólította, hogy igaz-e az a hír, de Mangra e felhívást válasz nélkül hagyta, ami egykori elvtársait még inkább felháborítja. Mangra a következően indokolja meg politikai szereplését:

— Én voltam az, aki mindenkor magasra tartottam a nemzetiségi párt zászlóját, akkor is, midőn más vezetők a pártnak habozva, ellenséges indulatú pártokkal kaczerkódtak és az előbbi kormányoknak titkos szolgálatakat tettek. De most megváltozott a helyzet. Gróf Khuen kormánya a nemzetiségi békét írva zászlójára: megtette irányunkban az oly rég várt „első lépést“ és komolyan hozzáfogott sérelmeink orvoslásához. Ezzel szemben a legnagyobb hiba volna, ha mi most is előbbi álláspontunkhoz ragaszkodnánk, amelyet a változott viszonyok semmiképp sem igazolnak, amivel a románság csakis politikai éretlenségének adná tanujelét és azt a meggyőződést keltené, hogy érdemtelen a jóakaró bánásmódra. Ez első lépés után most nekünk kell megtennünk a második lépést, mert csakis így képezhető az ellentétek kiegyenlítése: hazánk és népünk közös érdeke. Én harmincz éves multa és tapasztalatra támaszkodva nem félek az oly méltatlan támadásoktól, melyek rólam nyomtalanul lepattannak és nem fogok engedni a román sajtó terrorizmusának, meg lévén győződve öntudatos és megfontolt vállalkozásom korrekt és népemre nézve üdvös voltáról, de erről meg fognak győződni azok is, akik engem most oly kiméletlen módon támadnak és nekem bizalmatlanságot előlegeznek. Mindig a tettek embere voltam és tettekkel fogom meggyőzni népemet, hogy több jót fogok neki szerezni, mint mindazok, akik most rám támadnak azért, mert saját eszem és lelkiismeretem szerint cselekszem.

A Kossuth-pártkörből.

Ma este a Kossuth-pártkörben igen sokan jártak fenn. Fenn volt Kossuth Ferencz is, aki választási dolgokkal foglalkozott. A pártvezetés részéről Hoitsy Pál ügyvezető-alelnök és Ambrozovics Lajos nyugalmazott főispán jelentek meg a pártkörben.

A románok manifesztuma.

A nagyszabású román választási konferencia által kiküldött harmincz tagú bizottság hetes albizottsága illéfalvi Papp György elnöklésével tegnap és ma tanácskozott a választások alkalmával teendő intézkedések felett. A tanácskozásra részt vettek Mihályi Tivadár, Maniu Gyula, Vajda Sándor, Lukács László, Vlád Aurél, Pop Cs. István volt képviselők és Branisese Valér s Nedelku szerkesztők. A bizottság befejezte tanácskozásait, végleg megállapította a jelöltek névsorát és megszövegezte a román választókhoz intézendő manifesztumot. A bizottság egyben elhatározta, hogy taktikai okoknál fogva a manifesztumot és a képviselőjelöltek névsorát csak a román husvétünnepken (május elsején) fogja közzétenni.

Választási mozgalmak.

Budapesten, a II. kerületben dr. Berzeviczy Albert, a munkapárt hivatalos jelöltje folyó hó 24-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg programbeszédét a budai Vigadóban. Dr. Lendl Adolf, aki szintén munkapárti programmal lép fel, május hó 8-án, vasárnap tartja meg programbeszédét délelőtt 11 órakor ugyancsak a budai Vigadó nagytermében.

Az Egyesült Belvárosi Párt által kiküldött huszonegyes jelölő-bizottság ma délután tartott ülésében a Belváros képviselőjeül dr. Proyer Hugót jelölte.

A VII. kerületi Eötvös-párt végrehajtó bizottságához a kereskedelmi utazók és alkalmazottak egyesülete levelet intézett, melyben kijelenti a vezetőség, hogy valótlán az a hír, mintha ők a Márkus-párthoz csatlakoztak volna. Eötvös Károly személye és politikai működése iránt a legnagyobb bizalommal viseltetnek és öt ragaszkodásukról biztosítják. A Royal-szálló különa termében tegnap este a husiparosok körének megalakulása alkalmából nagy társasvácsora volt, amelyen körülbelül ötszázan vettek részt. A vacsorán Eötvös Károly is megjelent és beszédet mondott. A kiváló politikus és író szavait a jelenlevők nagy lelkesedéssel fogadták. Több felkészöntő hangzott el. Nagy tetszés mellett beszéltek Simon Imre, Lindmayer György elnökök, dr. Kovács Jenő, dr. Perl Soma, dr. Kleiner Artur és mások.

A IX. kerület Justh-pártja felhívást intézett a kerület választópolgáraihoz, melyben arra buzdítja őket, hogy dr. Ballagi Aladár zászlója alá tömörüljenek.

A pozsonyi munkapárt tizenöt tagu küldöttsége dr. Tauscher Béla pártelnök vezetésével felkereste ujlaki Neiszidler Károly volt szabadelvi párti képviselőt és felajánlották neki a pozsonyi II. választókerület képviselőjelöltségét. Neiszidler a jelöltséget elfogadta.

Szászvároson e hónap 14-én a szász választók értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy a román nemzetiségi Vlád Auréllal szemben a választások alkalmával a munkapárt jelöltjét, dr. Farkas Pált fogják támogatni. Ugyanezen az értekezleten elfogadták a magyarok és a szászok között kötött paktumot a városi ügyekre vonatkozólag, amelyben megegyeztek arra nézve, hogy a két párt a következő tíz évre kölcsönösen garantálja, hogy a városi képviselőben és a városi tanácsban a jelenlegi számarány megmarad.

Nagybeszterce Rohonyi Gyula államtitkár szombaton este 10 órakor érkezik s vasárnap délután 3 órakor a kaszinó kertben megtartja programbeszédét magyar, német és szerb nyelven.

Kolozsvár város II. kerületének huztagu küldöttsége érkezik holnap a fővárosba gróf Esterházy Kálmán főispán és Bély Ákos vezetésével. A küldöttség délelőtt fél tizenegy órakor felkeresi Kálmán Gusztáv kereskedelemügyi államtitkárt, akit felkérnek arra, hogy a II. kerület képviselőjelöltségét fogadja el. A kerületben eddig már két jelölt van: gróf Bánffy Miklós pártönkivüli 67-es és báró Wesselényi Ferenc Justh-párti programmal.

A técsői választókerület száztáru küldöttsége ma reggel érkezett Budapestre Kimák Sándor görög-katolikus esperes vezetésével és 10 órakor felkereste a Nemzeti Társaságban Pekár Gyula, hogy felajánlja neki a jelöltséget. Pekár Gyula megköszönte a megtiszteltetést és a jelöltséget elfogadta. Zsilinszky Mihály titkos tanácsos szöjt azután még a küldöttséghez s az országos munkapárt nevében is megköszönte a jelölést. A küldöttség a beszédet éljenzéssel fogadta s átment a kereskedelmi minisztériumba, ahol Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter elé járult. A küldöttség nevében Kimák Sándor esperes szólott a miniszterhez, aki válaszában örömeinek adott kifejezést, hogy fogadhatta a técsői küldöttséget, amely őt mint földijét köszöntötte. Biztosította őket jóindulatról és megígérte, hogy ma este a küldöttséggel együtt Técsőre utazik, ahol Pekár Gyula érdekében holnap beszédet mond. A miniszter Técsőről leánya látogatására Máramaroszigetre utazik, ahonnan pénteken tér vissza a fővárosba. Técsőn a Justh-párt jelöltje Novák Dániel volt képviselő.

Selmeczbánya választóközössége tegnap négyes gyűlést tartott, amelyen a választók volt képviselőjük, Pallavicini György örgróf iránt való ragaszkodásuknak adott kifejezést s a következő táviratot küldötték neki: „A selmeczbányai választóknak mai napon megtartott értekezlete méltóságodat egyhangulag és lelkesedéssel pártkülönbség nélkül szeretettel üdvözli s egyuttal méltóságodat teljes bizalmáról biztosítja. Bachraty József értekezleti elnök. Pallavicini örgrófnak a szegvári munkapárt is fel akarja ajánlani a jelöltséget.

A baranyaszőlőrci választókerület néppárti jelöltje, Zlinszky János fővárosi ügyvéd tegnap Técső közsgében akart beszélni, de záptojásokkal dobálták meg és oly ellenséges indulattal fogadták, hogy nem birt behajtani a faluba.

Besztercebányára gróf Serényi Béla földmivelségi miniszter szombaton utazik s ott másnap programbeszédet mond. A kerületben a miniszter ellenjelöltje Petrogalli Oszkár volt Kossuth-párti képviselő, akinek pozíciója igen erős. Gróf Serényi jelöltségének Besztercebányán különben sem tulajdonítanak nagy jelentőséget, mert tudják, hogy a gróf elsősorban a miskolci mandátumra pályázik és azt fogja megtartani.

A szentgotthárdi kerületben megalakult a német nemzetiségi párt és ellenjelöltet állít Széll Kálmának. Steinacker Ödön személyében már meg is van a jelölt. Steinacker tegnap bejelentette a vasvármegyei közigazgatási hatóságoknál fellépését és engedélyt kért arra, hogy német nemzetiségi programját hirdesse.

Tisza körmendi fogadtatása. A félhivatalos jelentések nyomán annak idején az összes lapok megírták, hogy gróf Tisza István körmendi kertesutja minden különösebb rendezés nélkül, teljes rendben és csendben folyt le. Most azonban kiderül, hogy ez a rend és csend mégsem volt olyan teljes, mint aminőnek a félhivatalos jelentések hirdették. A munkapártnak szombathelyi félhivatalos orgánuma rántja le a leplet erről a csendes fogadtatásról, amikor ma közhírré teszi, hogy Körmenden Tisza fogadtatásakor tizenkét embert tartóztatott le a csendőrség, akiket azután Ernusz József közbelépésére később szabadlábra helyeztek, de utóbb az ellenük megindított

eljárás során 200, 100 és 50 koronás pénzbüntetésekkal sújtottak. Ugyancsak ez a lap még arról is beszámol, hogy Tisza szombathelyi fogadtatása miért volt olyan zajtalan, holott — mint tudvalevő — az ottani szocialisták erősen kérszűlték a zajos tüntetésre. Ebből a tudósításból kiderül, hogy a szombathelyi szocialisták szombathelyi éjszakára és nem vasárnap délutánra várták Tiszát. Szombat éjjel künn is voltak az összes szocialisták a vonatnál és meg is érkezett — Rosenberg Gyula. A szocialisták öt nézték Tiszának és kocsiját egészen a Sabaria-állásig kapujáig üldözték, miközben záptojásokkal és bombákkal halmozták el Rosenberget. Mikor vasárnap délután Tisza megérkezett Szombathelyre, akkor a szocialisták már nem mentek ki a vasúthoz, mert abban a hiszemben voltak, hogy Tisza tényleg megérkezett. Az egész város — írja a nevezett lap — most a szocialisták e komikus fölsülésén nevet. Csak az a kérdés, hogy Rosenberg Gyula is nevet-e rajta?

Kassán a Stecker Károly pártelnök vezetése alatt működő függetlenségi párt választmánya tegnap megkezdte munkáját s ezután permancziában maradt. A párt választmánya legnagyobb lelkesedéssel indítja meg az akcióit, hogy gróf Andrássy Gyula jelöltségét, a kiváló államférfi reputációjához méltón és Kassa jó hírnevéhez illően diadalra vigye, amiben semmi kétség sem lehet.

A monori kerület Kossuth-párti képviselőjelöltje Förster Aurél, Tápióság, Tápiószőlő, Uri és Gand községekben tartott programbeszédet és ezzel be is fejezte választási körútját. A választópolgárság mindenütt rendkívül nagy lelkesedéssel fogadta és csatlakozott zászlajához. Ellenjelöltje nincs.

A zalaszentgróti kerületben a néppárt jelöltje dr. Robics Ferenc szeminaryumi alkormányzó április 17-én délelőtt Zalagőgánfán, délután Ukk és Gyömör községekben tartotta meg programbeszédét. Ellenjelöltje Eitner Zsigmond, volt Justh-párti képviselő.

Zsolnán Kálmán Gusztáv kereskedelemügyi államtitkár e hó 25-én, hétfőn délelőtt mondja el programbeszédét.

Justh Gyula erdélyi körútja. Erdélyi körútjában Justh Gyula kedden este Gyergyószentmiklósról érkezett. Nagy György volt országgyűlési képviselő és Petri Zsigmond, a marosvásárhelyi Justh-párti képviselőjelölt társaságában. A vasuti állomáson nagy közönség várakozott Justh Gyulára, aki Ferenczy főesperes házához hajtatott, ahol a gyűlést ma délelőtt 10 órakor tartották meg. Paál József pártelnök a gyűlést megnyitván, Sümei Vilmos, a kerület volt képviselője és mostani jelöltje, fejtette ki programját. Justh Gyula emelkedett ezután szóásra. Csodálkozik, hogy Tisza István még mindig prédikálni jár. Sehol csendőri és rendőri fedezet nélkül megjelenni nem tud. Mintha az ország csendőrsége és rendőrsége csak arra volna jó, hogy Tisza István szabadon grasszálhasson és hogy a rend fenntartó eszközét elvonják kötelességeik teljesítése elől, hogy az alatt az országban felbomoljék a közrend és megszűnjék minden közbiztonság. Hát ha Tisza István csak ezt akarja, akkor inkább maradjon otthon. Justh beszédét a jelenvoltak tetszéssel fogadták. Azután Justh Gyula kíséretével a vasuti állomásra ment és elutazott Csikszerebrára, ahová délután 2 órakor érkezett meg. A gyűlés délután fél három órakor kezdődött. Először Hajnó Ignác, a kerület volt függetlenségi párti képviselője és mostani jelöltje mondotta el programbeszédét, majd Justh Gyula beszélt és Kossuth Ferencet támadta, amivel azonban nem ért el hatást. Szavait hüvösen fogadták. Este több száz terítékes banket volt.

Facséten Hencz Károly a munkapárt hivatalos jelöltje a pártgyűlés megóvása céljából ma visszalépett és így Facséten az egyedüli munkapárti jelölt dr. Nemess Zsigmond aradi ügyvéd maradt, akivel szemben egy a Justh-pártiak, mint a nemzetiségiek felvezik a harezot.

Tapolczán Darányi Ignác ellen a munkapárt Raky Miklóst jelölte, aki már meg is kezdte körútját a kerületben.

Gyügyösön a Justh-párt dr. Koltay Sándor fővárosi ügyvédet lépteti fel.

Kérjük előfizetőinket és olvasóinkat, hogy kerületükben a választási mozgalmakról bennünket kimerítően és időről-időre értesíteni sziveskedjenek.

Zászlók, jelvények Linhartnál, Hunyadi-utca.

Budapest, április 20.

Horvát választások. A morkai tartománygyűlési pótválasztás alkalmával a koalíció és a

nemzeti párt közötti paktum alapján Sinovic tanár unionista jelöltet választották meg 120 szavazattal képviselővé. A tiszta jogpárt jelöltje 61, a parasztpárt jelöltje 19 szavazatot nyert. Klostarn dr. Balasko Starcevic-párti jelöltet választották meg 143 szavazattal. Jarsabekics parsztpárti 53, Lovrics koalíciós 37 szavazatot kapott.

A horvát országgyűlés. Zágrábból táviratozák: Az indemnítási vita során ma Surmin bírálta az előző kormányt, hevesen támadva a radikális szerb pártot és hibáztatva a szerbek üldözését. Fejtetése különösen a tiszta jogpártban, amelyet azzal vádol, hogy Raucht támogatta, viharos ellentmondást keltett. Ezután a korábbi kormány költségvetési politikájával foglalkozott, majd a tiszta jogpártnak Nasztioshoz való viszonyát fejtegette. Kijelentette, hogy a tiszta jogpárt levei ovációkban részesítették Nasztiosot, amely kijelentése a tiszta jogpárton heves tiltakozást okozott. Igen részletesen foglalkozott azután a zimanyi adóhivatal vezetőjének felfüggesztésével, ami báró Rauch idején történt politikai okokból. (Heves ellentmondás a tiszta jogpárton.)

Surmin beszéde folyamán Ogrisovic képviselő folytonosan szidalmazza a többséget. Elnök azzal fenyegeti meg, hogy kizárja az ülésről. Elnök szöharoz támadt, amidőn Ogrisovic Banjanin szerb képviselőnek szemére veti, hogy horvát anyja gyermeke és anyja leánykori nevével aposztrófálja őt. Banjanin ebben azt látja, hogy anyját sértetegi és azzal fenyegeti Ogrisovicot, hogy az illetérmén kívül fog elégtételt szerezni. (Nagy zaj.) Az elnök az ülést felfüggeszti. Az ülés újból megnyitása után Magdics alelnök felkéri a képviselőket, hogy az ily támadásokat kerülik Szól a Frietjung-pórról, amely az író kapitaulásával végződött. (Ellentmondás a tiszta jobbpártnál. Nagy zaj.) Kiáltások a tiszta jogpárton: Rakodczay bánt bojkottáltátok, most pedig meghajoltok Khuen gróf előtt. (Nagy zaj.) Surmin megjegyzi, hogy Frank csak azért időzött Bécsben, hogy a Friedjung-pert inszenzála. Megia elment Khuen grófhoz, és ajánkozott. Persica (Starcevic-párti) a Frank-párt felé Szegyeljétek magatokat, zsoldosok, talpnyalók! (Nagy zaj.) Frank Vladimir: Lukács nékem azt mondotta... (Zaj és derűtség.) Kiáltások a jobboldalról: Hát Lukácsot is meglátogatta? Minő jegen támad minket?

Nagy zaj keletkezik, amidőn a szónok szemére veti a Frank-pártnak, hogy az országos párttárnál pénzt vettek fel. Ez ellen a tiszta jogpárt hevesen tiltakozik. Legközelebbi ülés holnap.

KÜLFÖLD.

Izvolszki nagykövet lesz. Pétervárról jelentik, hogy Izvolszki külügyminiszter kinevezése római nagykövetté befejezett dolog. Dolgorucky herceg, a jelenlegi római követ a párisi nagykövetség élére kerül. Nelidow pedig végkép megvált a diplomáciai szolgálatról. Izvolszki utódául a külügyminisztérium élén a legkomolyabban Sasonov államtanácsost emlegetik. Izvolszki jelenleg Párisban tartózkodik és ma hosszabb ideig tanácskozott Pichon külügyminiszterrel. Az orosz újságok tudósítói arról értesülnek, hogy a tanácskozás a perzsa kölcsönről és az Urmia tavon való hajózásról folyt.

A Reichsrath ülése. Az osztrák képviselőház ma folytatta a szolgálati pragmatika első olvasását. A pénzügyi bizottság megkezdte az általános vitát a pénzügyi javaslatról. Steinwender képviselő megindokolta az ideiglenes adóreformra vonatkozó indítványát. A ház aztán befejezte a szolgálati pragmatika első olvasását, mire a javaslatot az állami hivatalnokok bizottságának küldötték meg. A legközelebbi ülés holnap. Napirend: A kölcsönjavaslat második olvasása.

A román király és Nikita jubileuma. Károly román király a montenegrói fejedelem ötven éves uralkodói jubileuma alkalmából külön missziót küld Budisteanu tábornok, szenátusi elnök vezetésével Cettinyébe. A misszió valószínűleg a régi naptár szerint április 20. és 23. között érkezik Cettinyébe.

Orosz aggályok. Néhány nap óta az a hír van elterjedve, hogy a kormány kételkedik Finnország irányában követett politikájának helyességében. Teljesen megbízható forrásból jelentik, hogy a czár a finnországi államtitkár legutóbbi fogadása alkalmával azt mondta, hogy Stolypin rossz uton van s attól fél, hogy a miniszterelnök borzasztó zavart fog okozni.

Az albán lázadás. Verizvó mellett tizenkét-ezer albán megtámadott egy török csapatot, amelyet azután huszonnégy óra hosszat ostromolt. A török csapat Úszkúbbé táviratozott segítségért, amely csakhamar meg is érkezett. Az albánok ezt a csapatot is megtámadták s elfogták egy tisztjét és több katonáját. Ez a csapat kénytelen volt visszavonulni. Erre a 3. hadtestnek több zászlóaljja indult el s bombázni kezdett néhány albán falut, amelynek lakói a hegyek közé menekültek. Ezeknek a csapatoknak sikerült az ostromolt török katonákat kiszabadítani. *Sefket* basa tábornok meghagyta, hogy a csapatok a török haderők teljes fölvonulásáig kerüljenek minden fegyveres összeütközést. Naponként hat-hét zászlóalj megy el Szalonikából Albániába.

Ujabb jelentések szerint a Djakova felől előnyomuló csapatok elől az arnauták feladják hadállásaikat és hogy a körülrást kikerüljék, visszavonulnak a hegyekbe. A csapatvezér azon felszólításának, hogy a fegyvereket tegyék le, nem volt fogantatja, úgy hogy nagyobb erősítéseket kellett hozatni, hogy az arnautákat addig üldözzék, míg megadják magukat. Pristinában és Ipekben a lefegyverzés kielégítően halad. Ismét nagyobb számú hegyi üteg és öszvér érkezett Szalonikába.

Az orosz tengerészeti hitel. Azok a bizottsági tárgyalások, amelyeknek célja volt a megegyezést létrehozni a birodalmi дума és a birodalmi tanács között a дума által törölt hadihajóépítési hitelek visszaállításáról, eredménytelenül végződtek. Az ezen tárgyalások által igénybevett időt a pénzügyminiszter több bevételi költségvetési tétel módosítására használta fel. E módosítások szerint az állampénztár a belföldi piacra hozott cukortermelési fölöslegből 40 és fél millió bevételti többletbe jut és a költségvetésbe fel nem vett 2 millióhoz a délnyugati vasutak részéről régebbi garanciális fizetések visszatérítése címén. A pénzügyminiszter a dumaelnököknek most jelentést tett ezen összegnek a költségvetésbe való beállításáról és rámutatott arra, hogy ha a hadihajóépítési törölt tételek visszaállítatnak is, a költségvetés deficit nélkül volna megalkotható.

Canada flottája. A canadai flottatörvényjavaslat klauzulájának tárgyalásánál, amely azt mondja, hogy a canadai flotta a fő kormányzónak a titkos tanácsban kibocsátott formális parancsa nélkül nem léphet akcióba, sir Wilfried Laurier miniszterelnök az alsóházban kijelentette, hogy Anglia a múltban már oly háborúba volt bonyolódva, hogy Canadának lehetetlen lett volna azokban résztvennie, így pl. a krími háborúban és az egyiptomi háborúban. Ha Nagy-Britannia komolyan veszélyes helyzetbe kerülne, a lelkesedés hullámai bizonyára átjárják az egész birodalmat és akkor természetesen Canadának egész flottája és összes segélyforrásai rendelkezésére állának az anyaországnak. Borgen, az ellenzék vezére azt mondta, hogy a birodalom sorsa tíz nap alatt eldőlhet és a canadai flotta csak nagyon csekély támogatást nyújthatna, ha mindig formális engedély volna szükséges akcióba lépéshez. Az alsóház végre elfogadta a javaslatot, amely felhatalmazta a kormányt, hogy *szükség esetén az összes dokkolt és hajógyárakat a brit hatóságok rendelkezésére bocsássa.* A flottabill szerint a király, vagy képviselőiben a fő kormányzó főparancsnoka a canadai flottának.

TÁVIRATOK.

Szerbia megveszi a Szandzsákok.

Belgrád, április 20. A „Zvono“ jelentése szerint a kormány tárgyalásokat indított a török kormánnyal avégből, hogy a novibazári Szandzsákok 200 millió dinárért megvehesse.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.

	ápr. 20.	ápr. 19.	ápr. 18.
Buza helyben	114 $\frac{3}{4}$	115 $\frac{1}{2}$	116 $\frac{1}{2}$
májusra	113 $\frac{3}{4}$	113 $\frac{1}{2}$	114 $\frac{1}{2}$
júliusra	108 $\frac{3}{4}$	108 $\frac{3}{4}$	109 $\frac{3}{4}$
Tengeri májusra	67 $\frac{1}{2}$	66 $\frac{1}{2}$	66 $\frac{3}{4}$
júliusra	70 $\frac{1}{2}$	70 $\frac{1}{4}$	70 $\frac{1}{4}$
szeptemberre	70 $\frac{1}{8}$	70 $\frac{3}{8}$	70 $\frac{1}{2}$

Chicago.

Buza májusra	106 $\frac{3}{4}$	106 $\frac{3}{8}$	106 $\frac{1}{2}$
júliusra	100 $\frac{5}{8}$	100 $\frac{3}{8}$	101 $\frac{1}{8}$
Tengeri májusra	57 $\frac{1}{2}$	56 $\frac{3}{8}$	57 $\frac{1}{2}$

Newyork, április 20. Gyapot Newyorkban, helyben 15.15 (15.15). Gyapot májusra 14.70 (14.77). Gyapot júliusra 14.55 (14.48). Gyapot New-Orleansban, helyben 14 $\frac{1}{16}$ (14 $\frac{1}{16}$). Petroleum Stand white Newyorkban 7.75 (7.75). Petro-

leum Stand white Philadelphiában 7.75 (7.75). Petroleum Refined in Cases 10.15 (10.15). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.35 (1.35). Zsir Western steam 12.90 (12.65). Zsir Roho és Brothers 13.25 (13.25).

Chicago, április 20. Zsir májusra 12.37 (12.05). Zsir júliusra 13.27 (13.02). Szalonna short clear 13.62 (13.62). Sertéshus júliusra 21.65 (21.42).

A fölrobbant gyufagyár áldozatai.

— A szegedi gyásznapok. —

Budapest, április 20.

Az első nap rémes híradásai nyomán részletesen ismertették a fölrobbant szegedi gyufagyár megrendítő, emberpusztító katasztrófáját.

Az egymást keresztező rémhíreket ma már tisztább színben mutatja be a megejtett vizsgálat. A romok alól előkerültek az összeroncsolt holttestek és a gyöttrődő sebesültek, akik közül többen ma is halálvívódással küzdenek.

Nyilvánvalóvá vált, hogy gondatlan nem-törődömségből származott ez a tömeges, szörnyű emberpusztítás. Nem a kazán volt rossz, hanem a főmérnöknek „titulált“ gyufagyári gépfelügyelő, Kühnel Ernő nevezetű osztrák, Wolf Gyula főgépész vették könnyen az ellenőrzést s így a gépész, illetőleg fűtő, „kövés vizet cseztett a kazánba s az óriás erejű gáz fölrobbant.“

Az elpusztult és megsebesült munkások családjainál óriási az elkeseredés, mert olyan körülmények között voltak, attól tartottak, hogy halottaikat eltemettetni sem tudják tisztességesen; de aztán a társadalom, a városi hatóság, a gyár segítségére sietett a kétségbeesett embereknek.

A szegedi munkások ezrei meg tüntetésre készülnek a koporsók felett. Vádakkal lépnek fel, hogy *harmincz-negyven krajczár bérért* kellett az áldozatoknak a gyárban robotolni és — elpusztulni . . .

Egyébként a szegedi gyásznapok újabb részleteit itt adjuk:

A halottas-kamrában.

Ma reggel kezdték meg a halottak boncolását. *Kilencz holttest került ma délelőtt a boncoló osztalva.* Az orvosok munkája délig eltartott, mert minden egyes boncolásról külön jegyzőkönyvet vettek fel. A tetemző előtt sirva, panaszkodva várakoznak az elhunyt hozzátartozói, akiket letereltek a halottak agnoszkálása végett.

Egymásután hívják be a gyászborult anyákat a halottasházba. A künnlőkvetek rettegve várják azt a pillanatot, amikor be fogják őket is hívni és nem egy közülük még mindig reménykedik, hátha még sem halt meg a lánya. *Belülről gyakran hallani egy-egy sikoltozást, jelöl annak, hogy valaki felismerte az elhunytak között hozzátartozóját.* Az anyák sirva panaszkodnak, hogy nincs miből fizetniük a temetést. Nem tudják ugyanis, hogy az elhunytak tisztességes eltemetése végett a munkaadótól, illetve a munkásbiztosító pénztártól járulékra van igényük. *Az ott lévő újságírók fölvilágosították őket erre nézve, mire a gyárba mentek és onnan a munkásbiztosítóhoz, hogy járulékaikat felvegyék.*

A halottaskamrába a következő áldozatok kerültek be: *Kocsis Rozál 14 éves, Fodor Etel 14 éves, Benesik Etel 14 éves, Horváth Anna 16 éves, Szabó Mária 16 éves, Klínyiny Veron 16 éves, Lovász Rozál 22 éves munkáslányok, Gombos Illés 62 éves gyári munkás és Kovács Ádám 21 éves fiatal munkásasszony, akinek a tragédiája különösen megrázó. E fiatal asszonynak kétségbeesett özvegy édesanyja ott a halottaskamra ajtajában sirta el egyetlen gyermekének megrendítő esetét.*

— Az én Mariskám, — mondja fuldokló hangon, — két éve van férjenc. Kovács Ádám az ura. Nagyon szerették egymást. A mézesetek után Ádámot bevették katonának három esztendőre, ide a negyvenhatosokhoz. Most már a második esztendőt szolgálja. A lányomnak gyárba köllött nőnni, hogy éhen ne vesszünk. Hatvan krajczárt keresett naponként. Ebből az urának is adott valamit, mert hat krajczár lénungból nem lehet megélni. Az ézezaka szögény Ádám *limasirozott* a többi katonával. Deorsmán jártak. Tán mire hazagyűtt, halt még a felesége. az én édes Mariska lányom . . .

Hajnali három órákor halt meg a szegény fiatal asszony. *Kovács Ádám, pedig éjszaka meg is operálták, de már ez sem mentette meg, akinek*

a borzalmas halálához még egy szörnyű eset fűződik.

Ez az eset a halottas kamrában történt. Halott leányának megtekintésére és igazolására behívták a halottas kamra előtt sirdogáló édesanyát is. Az orvosok ekkor már megkezdték a holttestek boncolását s midőn ezt a végső nyomorba esett öregasszony meglátta, örvöngeni és dühöngeni kezdett: — Darabokra vagdalják az én kedves, jó leányomat!

A szerencsétlen megzavarodott anyát kényszerzubbonyban vitték a kórházi elmebeteg osztályba.

A haldokló áldozatok.

A városi kórházban még négy fiatal leány és a teljesen összeégett fűtő, *Ortner Antal* haldoklik. Rajtuk kívül még *harminczan* fekszenek a kórházgyákon. Ezeknek csak a fele könnyebb beteg. Négy leány a katasztrófa óta *eszméletlen és haldoklik.* Ezek:

Ördög Róza 14 éves, (hetven fillér napszáma volt);

Sárhány Etel 14 éves, (nyolczvan fillér napszáma volt);

Vönek Etel 17 éves, (egy korona napszáma volt);

Halász Etel 19 éves, (egy korona 10 fillér napszáma volt).

Haldoklik még *Ortner Antal* fűtő is, akinek testéről harmadrészen leégett a bőr. Borzasztó kínokat szenved. Két súlyosabban sérült leány; a 14 éves *Ménes Ilka* és a 19 éves *Szabó Anna* jobban vannak. *Szabó Anna* kilencz éve dolgozik a gyárban, most hatvan krajczár napszáma volt. Az ő haldokló már föl is vette az *utolsó kenetet.* Tizenhat sebesült állapota komoly még, *tizenegy leány biztosan fölgyógyul.*

Tüntetés a koporsók fölött.

A kilencz áldozatot, akiknek szomorú névsora holnapra alighanem még ötten szaporodik, nagy demonstrációval készülnek utolsó útjukra kísérni a szegedi szocialisták. Holnap délelőtt lesz a temetés a kórházból. *Minden gyárban szünetelni fog a munka.* A munkások testületileg vonulnak ki és Budapestre küldött alkalmi szónokok a kórház előtt is, a temetésben is beszélni fog. Temetés után nagyszabású *tüntető körmenet és népgyűlés lesz.* A gyűlés napirendje röviden ez: *A töke és a munka* A rendőrség széleskörű intézkedéseket tett, hogy az esetleges zavargásokat megakadályozza. Készenlétbe helyezik a *katonaságot* is.

A társadalom részvéte.

Szeged város tanácsa testületileg vesz részt a temetésben és minden áldozat koporsójára koszorút helyez. A tanács háromezer koronát szavazott meg a szerencsétlenül jártak, illetve hozzátartozóik felsegélyezésére.

A megindult segélykezióban a Lipótvárosi Kaszinó szerepel az első adománynyal. Ötszáz koronát küldött és táviratban tudatta, hogy a gyűjtést folytatja. Ugyanilyen összeget osztott ki a gyár vezetősége is. Báró *Bánffy Dezső* száz koronát küldött. A szegedi lapok is gyűjtöttek.

Gróf *Khuen-Héderváry Károly* miniszterelnök táviratilag érdeklődött a katasztrófa újabb eseményei, a betegek horgyléte, a vizsgálat stb iránt. Bokor Pál helyettes polgármester két táviratban is válaszolt a miniszterelnöknek.

Nyilatkozatok a szakértők és gyár részéről.

Tegnap a vizsgálóbíró megkért három szakértőt, hogy készítsenek szakvéleményt a szerencsétlenség okáról. A szakértők még nem készültek el véleményükkel. Ma reggel a gyűjtőgyár kérsére egy bizottság ment ki a szerencsétlenség helyére annak megállapítása végett, hogy milyen állapotban volt a kazán. *A bizottság véleménye szerint a kazán nem volt rossz, de a gépész kevés vizet cseztett bele s az óriás erejű gőz okozta a katasztrófát.*

Newald Gyula, a temesvári gyűjtőgyár igazgatója, aki a szegedi gyűjtőgyárnak is igazgatósági tagja, elmondotta, hogy amikor a mostani vállalat átvette a gyűjtőgyárat, az igazgatóságnak sok gyermeklányt, akik a 14 éves kort még nem érték el, el kellett bocsátania. A minimális napszámot 70 fillérre emelték föl. Temesvárott 1 korona a minimális napszám, de ott sok a gyár, tehát a munkaerő is drágább.

Mit vallott a főgépész?

Wolf Gyula főgépész, akit dr. *Somogyi Szilveszter* szegedi rendőrfőkapitány, mint tegnap már jelentettük, előzetes őrizetbe vettetett, így mondotta el a katasztrófa történetét:

— Reggel fél 8 órákor a transzmissziós kötelet kellett elhelyezni s e célból *Ortner Antal* vizsgáló fűtő néhány percze megállította a száz lóerőjű gőzgépet. A kötelet elhelyezésénél *Lévai és Balog* lakatosok és egy kendergyári köteles segített. Az ud-

varon állottam, körülbelül tíz méter távolságban a kazánháztól. Ekkor történt a robbanás. *Menydörgésszerű lörejt hallottam és az erős levegőnyomás a falhoz esapott. Az első pillanatban azt hittem, hogy az oszlop tört ketté, melyen a transzmisszió van s kábultva állottam, nem érve, hogy mi történt. Az eget porfelhő borította s a füstben kétségbeesett jajgatást és kiabálást hallottam. A kazánház teljesen rombadőlt, de beomlottak a svédosztály és foszforosztály falai is.*

— A szakemberek azt mondják, hogy a biztosítószélep le volt rozsdásodva. Igaz-e, hogy a kazánt hanyagul kezelték?

— *Nem igaz.*

— Penczig kapus többször figyelmeztette Ortner, hogy a kazánt elhanyagolja? Mit tud erről?

— *Ezt nem tudom.*

A főgépész azután elmondta, hogy reggel benn volt a kazánházban, megvizsgálta mindent, elég vizet talált. *Nem tudja, hogy mi okozta a katasztrófát.*

Gardián Ferenc munkafelügyelő elmondta, hogy a kazánt két évvel ezelőtt vizsgálta meg az iparfelügyelő. A kazánt 1905-ben állították föl s 1908-ban javították ki. Akkor az iparfelügyelő megvizsgálta és engedelmet adott a használatra. A kazánt Ortner Antal fűtő kezelte, hogy mi okozta a robbanást, nem tudja.

Letartóztatások.

Somogyi Szilveszter főkapitány, a nyomozás alapján letartóztatta egy Wolf Gyula főgépészt, mint Kühnel Ernőt, a gyár műszaki felügyelőjét, mert az egyik nem ellenőrizte a gépet, a másik pedig tudta, hogy rossz a kazán és még sem intézkedett a kijavításáról.

Érdekes még a letartóztatott főgépész védekezése is.

— Ártatlan vagyok — mondotta a vádlott — én csak egyszerű alkalmazottja vagyok a gyárnak, a gépek fölött a felügyelőt Kühnel Ede főmérnök gyakorolta. En többször jelentettem neki, hogy a kazán rossz, hogy javításra szorul, de hiába.

Kihallgatás a halálos ágyon.

Magay Lajos vizsgálóbíró délben kihallgatta Ortner Antal fűtőt, kinek olyan súlyos az állapota, hogy a halála minden pillanatban bekövetkezhetik. Ezért szükségesnek tartották, hogy mindjárt eskü alatti hallgassák ki. A haldokló elmondta, hogy ő többször figyelmeztette a gépészt, hogy a nagy kazánba nem szabad befűteni, mert annak a csővezetéke el van repedve. Tegnap is figyelmeztette, hogy nem akar befűteni, de Wolf azt mondta neki, hogy a nagy kazánba kell befűteni, mert az nagyobb munkaerőt tud kifejteni és különben is ne avatkozzék az ő dolgába!

Mi okozta a robbanást?

A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy a katasztrófát egy repedés okozta, amely a kazánon keletkezett, s amelyet már napokkal ezelőtt észre vettek. A repedés a kazánon a szegecses köztől a lemez szélével párhuzamosan haladt s mintegy négyszáz milliméter hosszú volt. A lemezrepedés a gőzgyűjtő és a kazán főrészt alkotó anyatest egymáshoz szegecselt nyulványain keletkezett, magában a szegecsvarrásban a lemezeknek a hő hullámzása folytán beálló terjedése és összehúzódása folytán s egyre nagyobbodott, amíg a tizenkét atmoszférra nyomású kazánt szétvetette. A katasztrófa előtt egy transzmissziós szij fölvetése miatt meg kellett a százhusz löerejű gőzgépet állítani. Ennek következtében a kazánban a gőzfeszültség erősbüdt, a szelepek erősen fűjni kezdtek, a gőzgyűjtő megrongált lemezei engedtek s a következő pillanatban a hatalmas gőzgyűjtő egy darabban leszakadva az anyatestről, mint egy óriás ágyugolyó átverte a kazánház tetőszerkezetét és hatalmas ivben röpült a szomszédos huszárkaszárnya udvarára. A huszárkaszárnya udvarára esett kazánrész sulya legalább tíz métermázsa. A kazánrészben pontosan meg lehetett állapítani a robbanás következtében történt friss szakadásokat és a régi fekete törési felületű repedést.

Ákos Arnold szegedi iparfelügyelő kijelentette, hogy legutóbb 1909. május 1-én, tehát egy év előtt vizsgálta meg helyettese a gyufagyár kazánját és a kazánt üzemképesnek tartotta. Arra a kérdésre, hogy szabad-e 14 éven aluli gyermekeket gyáripari munkára alkalmazni, az iparfelügyelő azt válaszolta, hogy ezt a törvény tiltja. Azért, ha előfordul mégis a túlfatalt munkások alkalmazása, az leginkább télen történik. A katasztrófára vonatkozólag az iparfelügyelő a következőket jelentette ki: Függetlenül a szakértő munkájától, az iparfelügyelőség vizsgálatot tartott, hogy a katasztrófa okát megállapítsa és már le is zártuk az aktákat. A valóság az, hogy a fűtő túlfűtötte a kazánt és nem gondoskodott elegendő vizről. Ezért elsősorban a fűtő a felelős. A főgépész, akire más gépek felügyeletét is bízták, nem lehet mindig a

kazánál. A gépész ugyan közvetlen felettébe a fűtőnek, de távollétében a fűtő tartozik a szükségessékről gondoskodni. Ezt a jelentésemet különben a rendőrségnek is megküldtem. Arra a kérdésre, hogy ki felelős az üzemért, az iparfelügyelő azt a választ adta, hogy az egész üzemért az üzemvezető a felelős, aki a jelen esetben az ezidőszerinti igazgató, Schütz Ferencz.

Gyászol Szeged.

Tekintettel arra, hogy a gyufagyári tömegkatasztrófa alkalmából a szegedi kórház ápoló személyzete kevésnek bizonyult, ma reggel a katolikus patronage elnöknője, Raskó Ignáczné felajánlotta a szegedi urhölgyek segítségét, amit azonban egyelőre dr. Boros József visszautasított. Az áldozatok hozzátartozóinak egy küldöttsége ma megjelent Somogyi Szilveszter főkapitánynál, kit arra kérték, hogy adják ki a holttesteket, mert azokat lakásaikról akarják eltemetni. A főkapitány megengedte, hogy a holttesteket zárt koporsóban szállítsák el és négy család már el is szállította halottját. A legtöbb család azonban közös temetést óhajtott, ami holnap délután meg is történik. Lázár György polgármester ma délután érkezett Szegedre és megérkezése után azonnal látogatást tett a kórházban. Szeged város tanácsa dr. Lázár György polgármester elnökletével rendkívüli tanácsulést tartott, amelyen általános nyilvános gyászt rendelt el. Az összes nyilvános épületekre gyászlobogókat tűztek ki. Holnap, a temetés megkezdésekor az összes templomokban harangoznak. A polgármester az összes koporsókra fehér virágból készült koszorút fog helyezni. A hatóság esetleges zavargásoktól tartva, a temetés idejére rendkívüli rendőri előkészületeket tett. Eddig összesen 1500 korona segítség érkezett és Somogyi főkapitány ma délután megkezdte a segélyösszeg kiosztását a szerencsétlenül jártak hozzátartozói között. A gyufagyár munkásai között az utóbbi időben bérmozgalom volt és éppen a múlt szombatban történt, hogy huszonnégy leány abba akarta hagyni a munkát. A gyár igazgatója, Schütz Ferencz panaszt tett ellenük Fodor Jenő alkaptánynál, az iparbiztonság vezetőjénél. A leányok ekkor kijelentették, hogy hűtőn már nem állanak munkába, azonban Fodor alkaptány felvilágosította őket, hogy csak kétheti felmondási idő után távozhatnak, különben bírságot kell fizetniük. Erre újból megkezdtek a munkát és a bérmozgalomban résztvevő huszonnégy leány közül hét esett a katasztrófa áldozatául.

Milliószacharin-csempészet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 20.

(A szacharin.)

Az állam megkárosításának egyik jól ismert és a fennálló törvények hiányos rendelkezései folytán a legellenőrizhetlenebb módszere kétségtelenül a szacharin-csempészet.

A szacharin vegykészítmény, amely a cukrot — édesség szempontjából igen, de tápanyag szempontjából nem — pótolja. Egy kiló szacharin megfelel 280 kiló cukornak, érthető tehát, hogy a sokkal olcsóbb szacharin beszerzése és forgalomba hozatala mindenkor a legjobban keresett csempészeti forráshoz tartozott.

A csempészet nem hónapokra, hanem hosszú évekre vezethető vissza. Rézint külföldi, részint magyarországi gyárakból, összességében vagonszámra kapták és adták el meg nem engedett módon a szacharint.

A szacharin dolgában az 1892. évi 41242. sz. belügyminiszeri rendelet intézkedik. Kimondja ez a rendelet, hogy a szacharint a városba csak polgármesteri engedéllyel szabad szállítani a vámnál, és pedig csupán gyógyszerész vagy droguista számára. Magánosok csak orvosi rendeletre kaphatják, a gyógyszerésznek erről pontos könyvet kell vezetnie.

Ezzel ellentétben azonban szacharint kaphatott és adhatott mindenki, aki akart, de akinek diszkrecziójáról az eladó fél meggyőződött. Így aztán a kéz-kezet mos elve alapján a szacharin-csempészek behálózták az egész országot és különösen Máramaros, Ung, Ugocsa, Zemplén és a délmagyarországi románvidékek a szükségletéhez képest elenyésző csekély cukrot használtak és használnak. Cukor helyett szacharint használnak.

Ha tekintetbe vesszük azt, hogy az állam jövedelme minden mázsa cukor után harmincznyolc

korona, akkor minden mázsa szacharin eladásánál az állam 10,640 koronával károsult meg, úgy hogy végeredményében a kincstár kára milliókra megy.

(Nyomozás.)

Már évek óta figyelték, hogy a szacharin-csempészet főfészke Budapest és a Király-utcai Török-féle gyógyszerár valóságilag ontotta magából a szacharint. Több ízben sikerült apróbb büntetések árán kimenekülnie a milliós cégnek az igazságszolgáltatás kezei alól, de most úgy látszik egy másik céggel együtt rajtavesztett.

A csempészésre már a múlt évi szeptember hónapban rájött a rendőrség és pedig vidékről kapott értesítés nyomán. Ekkor történt ugyanis, hogy a pozsonymegyei Nagy-Lóvárd községben a pénzügyőrök lefoglaltak egy nagy csomagot, amely mint teheráru volt földárvá. A csomagot Jakab Antal budapesti hordár adta föl itt Budapesten a nyugati pályaudvaron és ő maga is utazott vele. A hordárt, amikor jelentkezett, kihallgatták. Azt mondotta, hogy ő neki a csomagot a nyugati pályaudvaron egy német ember adta, akit ő nem ismer s megbízta, hogy vigye el a morvaországi Alpaka városba, utiköltségül hetven koronát kapott. Hogy mi van a csomagban, azt nem tudja. Kiderült azonban, hogy a csomagot tulajdonképpen Morvaszentjános községbe kellett volna vinni és pedig Pretzmayer Jánosné szatónak. A pénzügyőrök, mivel gyanusnak találták, fölbontották és ölnen kilogramm tiszta szacharint találtak benne.

Morvaszentjánoson egy év óta egy kilogramm cukor sem fogyott el. Ott mindenki, kivéte nélkül, szacharinnal édesítette az ételket. Pretzmayer német árasztotta el az egész vármegyét szacharinnal. Ő hozzá érkezett Budapestről 40—400 kilogrammos csomagokban a szacharin. A csomagok szállító levelein feladó gyanánt mindenféle kóhelt nevek szerepeltek, a tartalma pedig „Kurzware—rövidáru”-nak volt jelezve. Pretzmayer Jakabné a hozzáérkezett szacharint negyedkilos csomagokban adta el a községek szatónak, akik viszont grammonként adták tovább a lakosságnak. Így az egész megye nyereszkeztet a szacharinnal.

Ezek után a pénzügyőrség elvitette a csomagot Pozsonyba a jövedéki kihágás megállapítása végett, majd pedig átirt a budapesti rendőrséghez, hogy nyomozza ki a csomag feladóját, mert a címzésben valami álnév volt odairva.

A rendőrségen Jeszenszky Gellért hatodik kerületi kapitányra bízták a nyomozást, amely hosszú időn át folyt és igen meglepő dolgokat derített ki. Megállapították, hogy itt a fővárosban nagy mértékben folyik a szacharin tiltott forgalomba hozatala. Főleg két ügynök foglalkozik vele, Markovits Manó és Weisz Henrik, akik mind a ketten a Sip-utczában laknak és a Király-utca 12. szám alatti Török-féle gyógytárral állanak összeköttetésben. A szacharint Török-féle vásárolták, aki egyik tulajdonosa a Telep-utczai Galenus szacharin-gyárnak.

(Tettenérés.)

A vizsgálat ezen stádiumában a belügyi kormány is érdeklődni kezdett a dolog után s utasította dr. Boda Dezső főkapitányt, hogy országos nyomozást kezdjen, amelynek során igyekezzék teljes világosságot deríteni az ügyre. A főkapitány Jeszenszky Gellért rendőrkaptányt bízta meg a vizsgálattal, ki heteken át figyeltette detektivekkel Török József gyógyszerárát.

Fekete Gyula és Tahis Sándor detektivek napnap után a Király-utczai gyógyszerár körül állkodtak, hogy valami pozitív nyomra bukkanjanak, míg végre tegnapelőtt este nyomra jutottak. Kilencz óra tájban egy kocsit jött ki a Király-utczai Török-féle raktárból, több csomaggal. Nyomon követte egy gyalog ember, aki szintén egy súlyos csomagot vitt. Az egyik detektív a kocsit után vetette magát, de nem bírta utolérni, a másik azonban a nyugati pályaudvar felé elfogta a gyalogos embert és megkérdezte tőle, hogy mi van a csomagban?

— Rövidáru, — felelte az ember németül.

— Ez a csomag lopott holmi, — mondotta most már a detektív.

Az ember erre eldobta a csomagot és futásnak eredt. A csomag most már a hatóság kezébe került. Fölbontották és huszonöt kilogramm szacharint találtak benne.

Most már a rendőrség házkutatást tartott — reggeli féltiztől délután felháromig — Török József Király-utczai gyógyszerészénél és pedig nem csekély eredménnyel. Tizenhét métermázsa szacharint találtak nála, azonkívül harminczkét darab elküldésre váró csomagot, amelyeken azonban nem volt a feladó neve hitelen kitéjtetve, sőt kiderült az is, hogy közülök több tulajdonképpen nem annak szól, akinek címezve van. Mindezt lefoglalták.

(A szacharin-ügynök.)

Jeszenszky Gellért kapitány ekkor kihallgatta a gyógyszerár tulajdonosát, Török Sán-

dert, aki beismerte, hogy évenként 300-400.000 korona értékű szacharint hozott forgalomba tiltott módon. Főügynöke Markovics Manó volt, aki ilyen névjegyeket használt:

Saccharin-Fabrik Aktiengesellschaft

vorm. FAHLBERG, LIST & Co., Salbke-Westerhüsen.
Vanillin Ióraktár Ausztria-Magyarország részére
MARKOVITS MANO, BUDAPEST,
VII., Sip-utca 17.

TELEFON: 101-29. (interurban). Sürgőnyozim: „VANILLIN“

Képviselet:

Markovics az utóbbi időben már nem is tiltolta, hogy szacharin-árusítást közvetít. Negyvenötven ügynöke állandóan uton volt. Beutazták az egész országot, összeszedték a megrendeléseket, amiket azután érdemileg a Török gyógyszerár bonyolított le. Öt kilós csomagokban naponta elszállítottak néhány száz kilogramm szacharint. A csomagokon feladóként mindig más és más pesti lakót neveztek meg, akiknek nevét és lakását a címjegyzékből írták ki. A küldemény mineműségét rendszerint piperecikkeknek tüntették fel.

Ilyenformán évek óta tartott ez a szacharin csempészet, amíg most leleplezte a rendőrség, mely kiderítette azt is, hogy külföldről is sok szacharin érkezik Budapestre a vámháza Oderbergből, Németországból, Svájcából. Érdeklődtek a fogyasztók iránt s ezen a nyomon rájöttek, hogy az Egger-féle gyógyszerár is hoz forgalomba tiltott módon szacharint. Három év alatt körülbelül hatezer méter-mázsát adtak el, amelyet a Walter és Dummel (Lázár-utca 18.) budapesti cégtől vásárolt a gyógyszerár. Így csupán a Váci-körúti Egger győgyár által egy millió 640 ezer koronával károsodott meg a kincstár.

A két gyógyszerész és az ügynökök ellen megindította a rendőrség a kihágási eljárást s ez alatt sok tanut fognak kihallgatni.

(Szállítás az egész országba.)

De kétséges, hogy a nevezett két gyógyszerár elleni eljárás véget fog-e vetni a szacharincsempészetnek, amikor ezt droguisták, gyógyszerészek rendszeresen üzik. Alig van egy-két hely, ahol a törvény által előírt szacharin-könyvet pontosan vezetik. Mindig nagyobb mennyiségű szacharin van mindenütt, mint amennyit a szacharin-könyv kimutatt.

Épp oly kétséges, vajjon az elkobzás pontosan történt-e. Mert nem csak szacharin név alatt található ez a győgyárakban, hanem *zuckerin* néven, vagy *más hamis vignetta* alatt. Sőt volt rá eset, hogy egy helyen *szóbadikarbónás* hordóban pihent a tiltott cukorpótló szer, amelyet féként a ruthén és tót nép használ. Szlavóniába is sok került és a vásárlók közt van nem egy likőrgyáros. Aránylag feltűnő sok szacharint vittek Galiciába. Ez a csempészet a kétségkívül máris milliókra tehető adóvesztés mellett ártott a magyar cukoriparnak és a répatermelésnek is.

Miután pedig a szacharin-csempészet javarésben postai vagy vasúti szállítással történik, ennek elejét csak a külföldön szokásos *vegyvizsgálati* uton lehet venni, meggyőződést szerezni arról, vajjon a porhalmazállapotú küldemények megfelelnek-e a deklarációnak.

(További nyomozások.)

Mint értesülünk, a nyomozás semmi esetre sem elégszik meg az eddigi eredménnyel, hanem tovább folyik. Sajnos, az újságok nyomán kikapart hirtelen egyes gyógyszerészek és droguisták időt nyertek a szacharin elrejtésére, úgy hogy az esetleges házkutatások nem kecségtetnek kellő eredménnyel. Ezuttal a szacharin csempészet publikálása elhamarkodott volt mert előreláthatólag meghusítja a vizsgálat további fejleményeit.

Újabb értesüléseink szerint a vizsgálatot kiterjesztik a *Kochmeister Frigyes utódai*, a *Thalmayer és Seitz droguista cégekre* is, mint ahonnan szacharint szintén adtak el. A *Thalmayer és Seitz-cég* főnöke, dr. *Seitz Ottó* sógorában van a vádolt *Török Sándorral*, sőt társtulajdonosa a *Gallenus* vegyi gyárnak, mely a szacharint gyártotta és szállította. Ugyancsak át fog irni a rendőrség a bécsi rendőrségnek abból a célból, hogy állapítsa meg, vajjon milyen mennyiségben küldtek a bécsi nagy droguisták szacharint Budapestre, illetőleg Magyarországra. Ugyanis alapos a gyanu, hogy a *G. F. Fritz*, továbbá a *Philipp Röder* bécsi droguista cégek szintén szállítottak nagy mennyiségű szacharint Magyarországra. Ugyancsak érdeklődni fog a vizsgálat a *Gehe u. Co.* drezdai droguista gyár iránt is mint amely céznek Magyarországon nagy összeköttetései vannak.

Ugyancsak megkeresés fog menni Máramaroszigetre, hogy az ottani hatóságok nyomozzanak a

Máramarosmegyében különösen Nagy-Boosko és Szinyérváralja körüli helyeken végbemenő nagy szacharinfogyasztás dolgában. Itt állítólag *Feldmann Jakob* és *Jeigermann Karpel* árusították a cukorpótló szert.

(A csempészet elbirálása.)

A csempészettel vádolt *Török Sándor*, egyébként milliomos gyógyszerész, valamint az Egger-győgyosztár tulajdonosa a szacharin csempészetel *kettős kihágást* követtek el.

Elsősorban jövedéki kihágást, Másodsorban kihágást követtek el a közegészségügyi törvény ellen. Tekintettel arra, hogy nem első eset, az 1878. törv. czikk értelmében a *személyesjogu győgyosztár jogosítványát a miniszter elvonhatja*. Ugy hogy megeshetik, miszerint úgy *Török*, mint *Egger* elvesztik győgyosztárjogukat s azok az államra szállnak vissza.

Illetékes körökben érdeklődéssel tekintenek gróf *Khuen-Hédervary* belügyminiszter állásfoglalása elé. Egyebekben, mint értesülünk, a Budapesti Győgyosztártestület legközelebbi ülésén foglalkozni fog a szacharin-csempészetrel és előterjesztést fog tenni a szakkormányzatnak a csempészet meggrátlása céljából

A cselédkérdés megoldása

vagy

polgármester ur kommandáljon egy helyet.

Dobogó szívvel olvastam a mai lapokban, hogy a cselédmizéria véglegesen beszüntnek tekinthető, mert a cselédközvetítést a főváros veszi a kezébe. A hatóság lesz a czupringer és a falusi kisleány, ha följötte Pestre s megszerezte az „ismerését“ vagy az „unokabátyját“ egy bakakaplár személyében, beállít a városházára és így szól:

— Polgármester ur, kommandáljon valami finom helyet.

Igy képzeltem én, de azután fölvilágosítottak, hogy nem így lesz. A polgármester nem szerez helyet, az alpolgármester se, a városatyák igen, de nem a cselédeknek, hanem adómentes házaknak. Azt is megtudtam, hogy a cselédközvetítés szabályait még nem dolgozták ki, mert előbb a házmeztársabályzattal kell végezni. Így tehát semmi sem tarthat vissza attól, hogy a proponálás terére lépjenek és átnyujtsak egy finom tervezetet.

1. A cselédközvetítést Budapest lakossága számára egy fővárosi ügyosztály végzi, amely az eljárás gyorsítására hét alosztályra oszlik.

2. A közvetítés rövid uton történik. A tenni, mint a földszint 3. alatt, a III. emelet 41. III. emelet 4. alatt bejegyezteti, a II. emelet 23. alatt ellenjegyezteti. Ezután már nem kell más tenni, mint a földszint 3. alatt, a III. emelet 4. alatt és I. emelet 8. alatt a kérvényt láttamoztatni. Csak aki ragaszkodik a bakamentes szobalányhoz, annak kell fölmenni a IV. emelet 8. alá, az erkölcsrendészeti osztályba és a II. emelet 9. alá, a hadfimentesítési osztályba.

3. A cselédkérvő fél tartozik fölmutatni adókönyvét, bejelentő céduláját és az obligát irásokat: a születési bizonyítványt és a himlőoltási bizonylatot.

4. A cseléd közvetítése előtt bizottság száll ki a félnél és helyszini szemlélet tart. Ahol rendelkezést talál, bírságot ró ki. Rendellenesség, ha a fél lakik az utcái szobákban és nem a Zsuzsi, ha a háziasszony a szakácsnővel főzeti az ebédet, stb.

5. Felek, akik protekciót vesznek igénybe és a kerületi klikk főemberei utján akarnak cselédet szerezni, három hónapra eltiltatnak a cselédirtástól, ellenben tartoznak egy-egy helynélküli cseléd bérét fizetni.

6. Ehrlich G. Gusztáv ezután is csak a kályhainak szerezhet helyet, cselédeknek nem.

7. A felek kérhetnek bakamentes szobalányt, de abban az esetben, ha a cseléd „ismerőse“ városi szolga, tartoznak ezt is vállalni, mert a városi szolgák fizetésrendezése és helyzetének javítása már régen égető, fontos kérdés.

8. Városatyák ingyen kapják a cselédet s ha ez nem megfelelő, a külföldi nőegyletek tagjai turnusokként tartoznak szolgálatot vállalni.

Egyelőre elég ennyi. Ezen az alapon szépen ki lehet dolgozni az egész tervezetet s ezzel lekertül napirendről a cselédkérdés.

Ray.

UJDONSÁGOK.

Mikszáth és Roosevelt.

Ausztriát Magyarországtól a Lajtha választja el, Amerikát egy sereg ország, folyó, hegyóriás és a végtelen Oceán. És mégis az a néhány méter széles, szelid kis folyócska, áthághatatlanabb akadály, mint a sok nagy folyó, nagy hegy és végtelen Oceán. Ausztria itt van mellettünk, határaink óriási vonalon érintkeznek és mégis, mintha mértföldekkel esnék messzebb tőlünk, mint Amerika, amelylyel geográfiailag sehol érintkezésünk nincs, s amelylyel közös érdekünk vajmi kevés van. És mégis... mióta Roosevelt, Amerika első polgára itt járt közöttünk, hatványozottan érezhetjük ezt.

Roosevelt, aki egy diadalut remisz-czenziáival, a nagy emberek nagy elfoglaltságaival jött el hozzánk a messze Amerikából, belép a Stefánia-ut egy kis műtermébe, meglátja Jókai mellszobrát és megismeri őt. Tudja azt, hogy Jókai író, tudja, hogy magyar író. Tudomásul vették-e ezt Ausztriában? Ausztriában, ahol, ámbár csak a Lajtha van közöttünk, Petőfőről ma sem tudnak annyit, mint amennyit, teszem, mi tudunk Walter von der Vogelweide-ről. Roosevelt azonban nemcsak a halott Jókait ismeri — hiszen a halottak híre gyorsabban terjed, — hanem az élő Mikszáth Kálmánt is. A hatalmas világnemzet legnagyobb embere, aki államok és világrészek egyensúlyának gondját vette magára, tud a kiesiny magyar nemzet nagy írójáról és lelkesedve és örömmel kereste az alkalmat, hogy találkozhasson vele, hogy néhány szót válthasson azzal, aki életének egyik legszebb irodalmi élményét szerezte.

Amikor gróf Apponyi Albert amerikai utjáról hazatért, mesélte, hogy Rooseveltnél tett látogatása egy nagyon kellemes meglepetést hozott neki. Az akkori elnök íróasztalán egy félig nyitott könyvet talált, melynek piros kötésű fedelén ezt a címet olvasta: „The umbrella of St. Peter.“ Szent Péter esernyője. A Mikszáth regénye. Az elnök pedig oda fordult Apponyihoz és elragadtatva mondta:

— Ilyen élvezetet már régen szerzett író nekem, mint ennek a könyvnek a szerzője.

És ugyanez a Roosevelt tegnap két karal ölelte magához Mikszáthot, akihez esztendő óta legszebb emlékei fűzik. És ugyanez a Mikszáth, akinek a híre-neve az Oceánon túl is elkerült, érdekes és ebből az alkalomból nagyon aktuális dolgokat mond el. A nagy palócz akkorában éppen a Jókai életrajzán dolgozott. Adatokra volt szüksége, s ezért kérvényt nyújtott be, a teljes neve aláírásával a bécsi császári levéltárhoz. A bécsi császári levéltár intézősége pedig nyomban felírt a magyar miniszterelnökséghez, megkérdezvén, hogy kiesoda az a Mikszáth Kálmán és, hogy megbizható ember-e?

Ebből pedig bárki is levonhatja a tanulságot. A bécsi császári levéltártól igazán nem követelhetjük, hogy portálója legyen annak, ami magyar. De annyit legalább is elvárhatunk ö-intézőségétől, hogy olvasson. Hogy különféle érdekösségek alapján, legalább arról vegyen tudomást, hogy vagyunk, hogy itt élünk a szomszédságunkban, s hogy körülbelül husz milliónyi tömegünkben a nagyok között is vannak legnagyobbjaink. Olyan kevesen vannak, s a nevüket, a megbízhatóságukat illetőleg valóban máshol is megszerehetnék információjukat, mint a magyar miniszterelnökségnél. A tisztes császári hivatalnak azonban még mindig megbocsátanók eljárását, ha nem lenne olyan nagyon jellemző egész Ausztriára. Ha nem évszázados

tradicionális politikájuknak lenne kiáltó ujrადokumentálása.

Elvégre, sem irodalomban, sem művészetben, sem egyéb téren, nem Ausztriából várjuk az elismerés babérjait. Az ilyesmiről régesrég lemondtunk már. De azt igenis követelhetjük Ausztriától, hogy lépten-nyomon ne tolakodjék az utunkba. Az a törpe és szusza folyó, a Lajtha, tul geográfiai jelentőségén, mi ránk magyarokra nézve, nemzeti törekvéseink és teret követelő kulturánk feneketlen akadályát jelenti. Ami értékünk van, ami belső erejénél nem túri a határok korlátait, ott feneklik meg annál a jelenték-telen kis vízfolyásnál. Caesar átkelt a Rubikonon, Napoleon átvergődött az Alpések szakadékaiban, de a magyar törekvések, melyek Európával, vagy egyéb világrészekkel keresik a nexust, csüggedt lemondással, vagy körülbe szorított kézzel kénytelenek visszafordulni a lokális elposványosodáshoz. A leg-rövidebb egyenes ut, mely internacionális vonatkozásba hozhatna bennünket, ott török meg annál a nyomoruságos kis folyócskánál. Számunkra csak kerülő utak vannak kifelé. S ha megfigyeljük az utját annak a kis, pirosfedelű könyvnek, mely oda került az elnök íróasztalára, s néhány atomnyi magyar energiának, egy darab magyar kulturának szerzett dícsőséget, ezen a görbe vonalon megtaláljuk jogos érvényesülési vagyunk egész Golgotháját.

De hogy ezéjainkat még így is el tudjuk érni, hogy ömérzetünket még így sem tudják a lelünkbe ölni, ezért a tanulságért hálával tartozunk Rooseveltnek és hálával Mikszáthnak.

NAPIREND. Naptár: csütörtök, április 21. — Róm. kath.: Anzelm p. et. — Prot.: Bulesu. — Görög: apr. 8. — Heródió. — Zsidó: Nizan 12. — A nap kel reggel 5 óra 03 perczkor, nyugszik este 6 óra 55 perczkor. — A hold kel délután 3 óra 48 perczkor, nyugszik éjjel 4 óra 15 perczkor.

Az igazságügyminiszter fogad dében 12 órakor. Az osztályosjáték húzása d. e. fél 9 órakor (utolsó nap). — A Petőfi Ház (ereklvemuzeum) Bajza-utca 1. szám. Nyitva naponta 10—2-ig. Belépődíj 1 korona, keddi napokon ingyenes. — A Műcsarnok tavaszi tárlata. Nyitva 9—6-ig és 7—11-ig. Belépődíj 1 korona. Este katonazenahangverseny. — A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Könyves Kálmán nemzetközi karrikatura kiállítása. Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 60 fillér. — A Háziipari Szövetség állandó vásárja (Kigyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia kiállítása (Kigyó-tér.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő muzeumok: A Nemzeti Muzeum állat-tára 9—2-ig. — A Szépművészeti Muzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig. — Az Iparművészeti Muzeum 9—1-ig. — A Földtani Intézet Muzeuma 10—1-ig. — A Széchenyi Muzeum 10—12-ig. — Az Aquincumi Muzeum egész nap. — A Ráth György Muzeum 10—4-ig. — Az Erzsébet Muzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Muzeum könyvtára 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Muzeum könyvtára 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 9—12-ig és 3—6-ig.

— **Személyi hír.** Neliđov Alexandrovics Demeter budapesti orosz főkonzul családjával Párisba utazott, ahol apjánál, a párisi orosz nagykövetség fogja az orosz husvétüi ünnepeket tölteni. Távollétében *Staelborn* alkonzul vezeti a konzulátus ügyeit.

— **A király nem megy Boszniába.** Regisztráltak azt a bécsi politikai körökben elterjedt hírt, hogy a király ischli nyári tartózkodásának megkezdése előtt egy hétre Boszniába utazik. Erre a hírre vonatkozólag a „*Neues Wiener Journal*” arról értesül, hogy az uralkodónak június hóban Boszniába és Hercegovinába való utazása nem fog megtörténni. A politikai szempontokkal szemben, amelyek e terv megvalósítása mellett szólanának, az orvosok határozottan képtelenségnek mondják azt a tervet, hogy az agy uralkodót az annak-tált tartományokban ebben az időszakban szabályszerűen fellépő *rettenetes hőségnek* tegyék ki, utalnak továbbá az ugyanakkor járványszerűen pusztító *pappadási betegség* veszedelmére, amelyet a *moszkító* csípése idéz elő és amely betegség nagyfokú lázzal és hólyagos kiütésekkel jár.

— **Gróf Andrassy Gyula utazása.** Gróf Andrassy Gyula, aki legutóbb Madridban tartózkodott, holnap Párisba utazik. Gróf Andrassy Gyula május hó első felében tér vissza Budapestre.

— **A császár élete ellen.** A császár udvarában megint nagy a rémület. Ujabb összeesküvést fedeztek ugyanis fel, melynek éle a *császár élete ellen irányul*. Hír szerint *letartóztaták a császár udvar tizenkét előkelő udvari hivatalnokát*, köztük néhány magyarangru katonatisztet, akik az összeesküvés élén állanak. *Nikolajevics Miklós* nagyherceg ellen is merényletet szöttek. Amikor a nagyherceg a napokban Pétervárról Moszkvába utazott, egyszerre kigyuladtak szalonkocsijának tengelyei. A kocsit le kellett kapcsolni és a nagyherceg nagy kétséssel érkezhetett csak meg Moszkvába.

— **Klementina hercegnő Lónyayéknál.** Klementina belga királyi hercegnő ma délelőtt tíz órakor érkezett Oroszvárra. A vasuti állomáson *Stefánia* főhercegnő várta a férjével, gróf *Lónyay Elemérrel*. Klementina hercegnő lakosztályai a Henckel-Donnersmarck kastély első emeletén vannak.

— **Utóhangok Rooseveltről.** Roosevelt, aki párisi útjában Münchenbe érkezett, a regensherceg megbízásából Haag gyalogsági tábornok főhadsegéd üdvözölte. Megjelentek a pályaudvaron Lipót bajor herceg és neje, az amerikai főkonzul, a konzulátus személyzetével. — Roosevelt Tivadarnek budapesti tartózkodása alkalmából az amerikai magyarok a következő lelkes hangú táviratot intézték Roosevelthez: „Roosevelt Tivadar urnak, Budapest. Nekem jutott a kiváló szerencse, hogy Önnek az Amerikai Magyar Szövetség szívből fakadó üdvözlését tolmácsoljam abból az alkalomból, hogy szülőházánkat, melyet minden magyar, bárhol is lakjék, imád, — meglátogatja. Ön a leghívatottabb tanuja annak, hogy fogadott hazánknak is jó és törvénytisztelő polgárai vagyunk, mindent elkövetve, hogy a két nemzetet közelebb hozzuk egymáshoz és tudjuk azt is, hogy magyarországi látogatása legerősebb, soha össze nem törhető szeme lesz annak a láncnak, amelylyel a két nemzetet egymáshoz igyekszünk kapcsolni. És ha távol hazájától és Magyarországtól fővárosában megtekinti Washington György szobrát, gondoljon ránk, amint mi gondolunk Önre, a nemzetek szabadságának és jogainak bajnokára. Kohányi Tihamér, az Amerikai Magyar Szövetség elnöke. Roosevelt meleghangú táviratának köszönte meg az amerikai magyarok üdvözlését. Magyarországtól ünnepelt vendégét a Kálvin-szövetség szintén üdvözölte egy emlékiratban, amelyet dr. Bernáth István volt országgyűlési képviselő nyújtott át. Ebben az emlékiratban a szövetség egyben a volt elnök figyelmébe ajánlotta a tengeren túl élő reformátusokat. — A tót ifjúság *Elohaeck* Sándor szerkesztése alatt *Prudy* ezimben szépirodalmi folyóiratot ad ki. E lap szerkesztősége Roosevelt itt időzése alkalmából jónak látta *Scotus* Viktornak hírhedt művét a magyarországi nemzetiségekről *Roosevelt* asztalára juttatni. A könyvet azon czéllal juttatták Roosevelthez, hogy a magyarországi tótok helyzetéről felvilágosítást nyerjen.

Bécsből jelentik, hogy az udvarhoz közelálló körökben nagy az elkedvetlenedés Roosevelt ellen, amiért a királynak vadászatra való meghívását, amelyet Montenuovo herceg különösen hízegő formában tolmácsolt neki, nagyon is igénybe vett idejére való utalással, visszautasította. Ezekben a körökben azt mondják, hogy Roosevelt egy kis jóakarattal könnyen megtehetné volna, hogy magyarországi tartózkodását egy nappal megrövidítse s megóvhatta volna a királyt a kínos hatást keltett visszautasítástól. — *Mikszáth* Kálmán a következő nyilatkozat küzlésére kért fel bennünket: Nyilatkozat. Egy estilap híradása szerint állítólag oly nyilatkozatot tettem, hogy Szébenyi Ernő és Hetényi Imre dr. hírlapírók a közttem és Roosevelt ezredes közt lefolyt beszélgetést rosszul tolmácsolták. Kijelentem, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak, amennyiben a nevezett urak kik a tolmács szerepére felkértek, ebbeli feladatuknak kifogástalanul megfelelttek. Budapest, 1910. április 20-án, Mikszáth Kálmán.

— **Czárán Zoltán állapota.** Jelentettük, hogy *Czárán* Zoltánt keddre behozták Herzel tanárnak a király-utczai fasorban lévő sanatóriumába. Ha valami komplikáció köze nem jön, az orvosok most már remélik, hogy vissza tudják adni az életnek *Czárán* Zoltánt. Még mindig nincs túl a veszélyen; az öntudat még mindig nem tiszta s ha vannak is néha világos, öntudatos pillanatai, az még egyelőre csak muló jóérzés. Súlyos agnyomás tünetei mutatkoznak, amelyek katasztrófát is idézhetnek elő. Már néha alszik a beteg és táplálkozni is jobban tud már. Nem hihető, hogy az agyrázkódásnak valami utókövetkezménye lenne, de teljesen kizárva nincsen.

— **A román király születésnapja.** A Károly román király nevét viselő 6. számú gyalogezred, mint minden évben, az idén is megünnepelte tulajdonosának születése napját. Az ezred tisztikara az Üllői-uti laktanyában ma dében díszbédét adott, amelyre *Derussi* budapesti román főkonzul és *Paul* román konzulátusi titkár is vendégül hívta meg a tisztikar. A díszbédén *Markovovics* ezredes, az ezred parancsnoka felkötözöttében ünnepelte a hetvenegyedik születésnapját megért Károly román királyt, mire a zenekar a román nemzeti himnuszot játszotta. Utána *Derussi* főkonzul *Ferencz József* király egészségére emelt poharat. *Markovovics* ezredes második felkötözöttében az ünnep román vendégeire: *Derussi* főkonzulra és *Paul* titkárra emelte poharát, amit *Derussi* főkonzul szíves szavakkal köszönt meg és az ezredest és a tisztikart éltette.

— **A khedive Budapesten.** Egy kairói távirat szerint *Abbasz Hilmi* egyiptomi khedive a jövő hónapban külföldi utra indul. Alexandriából Konstantinápolyba megy június elején, hol *Mohamed* szultánt látogatja meg. Innca a khedive, aki nemrég egy magyar asszonyt, *Török* May grófnőt, vett feleségül, Budapestre, majd Bécsbe utazik és jelen lesz augusztus 18-án a schönbrunni ünnepeken, hogy személyesen üdvözölje *Ferencz József* királyt nyolcvanadik születésnapján.

— **A kultuszminiszter és a Marczali-ügy.** Az egyetemi tanácsnak a Marczali-ügyben kimondott ítélete egyelőre még homályos, mert csak maga az ítélet került eddig a nyilvánosság elé, az ítélet indokolását azonban titkolják. Mint jelentették: Marczali tanár az ítélet kézhezvétele után beadványt nyújtott át a kultuszminiszternek, hogy ráczáfoljon az igaztalan ítéletre. Ezt a beadványt is gondosan rejtegetik a nyilvánosság elől. Ebben az ügyben gróf *Zichy* János vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő kijelentést tette:

Nem nyilatkozhatom még a Marczali-ügy érdeméről, mert nincs módomban nyilatkozni. A Marczali-ügy fejleményeiről, eseményeiről csak az újságokból értesülök. Az egyetemi tanács ítéletének indokolását magam se ismerem még. Az egyetemi tanács nem terjesztette fel hozzám sem az ítéletet, sem az indokolását. Marczali tanár ur beadványát átvettem, elolvastam, de a tanulmányozását rendkívül megakadályozza, hogy az egyetemi tanács ítélete még mindmáig nem került hozzám. Így csak a védőírást ismerhetem, a nélkül, hogy a vádiratot is láttam volna. Már pedig nélkülül végleges ítéletet alkotnom rendkívül nehéz, sőt lehetetlen.

— **Mindenesetre kijelentem, hogy a legteljesebb igazságszággal és szigorral fogok eljárni.** Marczali tanár urat nagyra becsülöm, régi és sokszorosan megalapozott tisztelettel vagyok iránta. Már csak azért sem engedhetem, hogy az érdemes tudóst személyi hajszákkal üldözzék. De persze, hogy akármilyen irányban hivatalosan is állást foglaljak, ahhoz előbb a tanács ítéletének indokolását kell megismernem. Mondtam: ezt az indokolást egyelőre még előttem is titkolják. — Marczali egyetemi tanár ur beadványát egyelőre azért sem ismertethetem meg, mert nem vagyok róla meggyőződve, hogy ez a publikálás csakugyan hasznára van az ügynek. Sőt némileg Marczali urnál is hibául rovom fel, hogy korai nyilatkozásokkal, felesleges kijelentésekkel talán szintén hozzájárult az affér kiélesítéséhez. Valamivel több higgadság, több nyugalom lett volna kívánatos és a mennyiben a magam részéről hozzájárulhatok a közvélemény megnyugtatósához, újra kijelentem, hogy nem fog érní senkit se igazságtalanság, se méltatlanság.

Az egyetem tanácsa, mint értesülünk, azon az állásponton van, hogy *Marczalinak* az ő felterjesztését nem egyenesen a miniszterhez kellett volna beadnia, hanem a tanácsnak és ezen az uton került volna a miniszterhez. Most azonban úgy áll a dolog, hogy a miniszternek le kell küldenie a Marczali felterjesztését a tanácshoz, hogy aztán az ítélettel együtt egész aktacsomót visszakapja. Ez természetesen igen hosszadalmas dolog és a tanácsnak alkalmatlan volna a dolgot elluzni. Megtörténhet tehát, hogy az egyetem tanácsát felszólítják az ítélet és a vizsgálat iratainak egyenes felküldésére.

— **Elpusztult község.** Alsóverezekéről jelentik nekünk: Tegnap a közeli Petrefalván tűz támadt. Erős szélvihar dühöngött, mely széthurcolta a szikrákat, úgy, hogy nemsokára már a község nagy része tűzben állott. Huszonhárom ház és számos melléképület esett a tűz martalékául. A község igen szegény és most nagy nyomornak néz elébe. — Arok községben tegnap késő délután tűz ütött ki, mely egész éjjelen át pusztított. A tűz 32 lakóházat, 68 melléképületet és a körjegyzői iródat elhamvasztotta. A kár 50.000 korona. *Lőrinczy* Jenő alispán 400 korona segélyt utalt ki a tűzkárosultaknak, melyet *Minay* István fősolgabíró osztott szét a községben. — A király a Felsőfalva községi tűzkárosultak részére magánpénztárából ötezer korona segélyösszeget adományozott.

— **A budapesti repülőverseny.** A nemzetközi aviatikai szövetség Párisban székelő igazgatósága a Magyar Aero-Klub vezetőségével együtt megállapította, hogy a budapesti nagyszabású repülőversenyt, amely ugy a díjakat, valamint a nevezéseket illetően is fölülmul minden eddigi versenyt, június 5-től 20-ig tartják meg. A versenyeket a nemzetközi aviatikai szövetség kebelében, mint annak hivatalos versenyt rendezik. A szövetségnek rendes tagja minden kulturált aero-klubja, így hát az ellenőrzésben és a díjak kiosztásában részt vesz valamennyi aero-klub igazgatósága. A párisi középpontot a zsűriben két tag fogja képviselni. A repülő-meeting tizenegy napig tart. A kedvezőtlen időjárás miatt elhalasztott versenyt mindig a rákövetkező napon tartják meg. Erre való tekintettel a belépőjegyek nem meghatározott napra szólnak, hanem az I., II., III. vagy XI. versenynapra. A versenyek állandóan érdekfeszítőek, izgalmasak lesznek, mert a hat pontból álló program keretében minden napra jut magassági, gyorsasági és lassúsági mérkőzés, úgy, hogy a versenyek végeredménye az utolsó napon dől el, mert igen könnyen megtörténhetik, hogy egyik-másik versenyben, mikor a világhírű mestereknek rossz napjuk van, a másodrendűek győznek, a tizenegy nap összeredménye azonban előreláthatóan az elsőrangúknak fog kedvezni. A repülőverseny a Ferencz József-kaszárnya mögött lévő lovassági gyakorlóterén lesz, tehát nem ott, ahol a Blériot-versenyt rendezték, mert az a tér szűk ahhoz, hogy negyvenötven repülőgépet megfelelő mozdulatokat fejtessen ki, de különben is kiváló gondot kellett fordítani arra, hogy a versenypályához minél több, szélesebb utvonallal és alkalmasabb vezessen, és ezt a földalattal a nézőközönség kényelme szempontjából így fényesen oldhatták meg. Maga az imponáló terepű versenypálya, amelynek ölnyi magasságú kerítése közel hat kilométer, táborhoz fog hasonlítani, vagy talán inkább egy nagyszabású aviatikai gépkiallítóházhoz. Az ötven-hatvan garage mellett — amelyekben minden egyes gépnél az aviatikuson kívül pilótái és mechanikusai sűrűn forognak, — gőz- és villamos transzmissziós gépekkel felszerelt javító műhely áll az aviatikus rendelkezésére és az éjjeli munkálatoknál hatalmas ivlámpák fognak nappali világosságot terjeszteni. A modern haladás szimbolusaként a versenypályán éjjel-nappal hatnyolcezszáz hivatásos egyén munkálkodik, s ezeknek posta, táviró és egy a helyközi, mint az interurbán telefon áll majd rendelkezésükre.

— **Jubileumi gyermekotthon Ausztriában.** Bécsből jelentik: Wiengersthofban ma délelőtt folyt le nagy ünnepséggel a király 60 éves uralkodói jubileuma alkalmából az Alsó-Ausztria tartomány által létesített tartományi központi gyermekotthon megnyitása. A palota főbejáratával szemben emelkedik az újonnan készült oszárszobor. Az ünnepség s innyén megjelentek Péter Ferdinánd, Ferencz Szalvátor és Rainer főherczegek, Hardtl, Weisskirchner és Ritt miniszterek, gróf Kielmansegg helytartó udvari, tartományi és városi hivatalnokok, számos reichsrati és tartománygyűlési képviselő. A királyt érkezéskor báró Freudenthal tartományi marsallhelyettes üdvözölte. Az uralkodó a díszsátorba lépett, mire dr. Nagl érekes fényes segédlettel beszentelte az új intézetet. Az egyházi szertartás után *Bielohlavek* képviselő mondott ünnepi beszédet, amelyre a király válaszolt és kifejezést adott azon óhajának, hogy az új intézet azt a nemeslelkűséget, amelynek léteülését köszönheti, ültesse át leendő növendékeibe is. A király ezután letette a zárókövet. Több mint egy órai tartózkodás után a király a közönség lelkes ovációi közben elhagyta az új gyermekotthont.

— **Mark Twain betegsége.** Adtunk hírt róla, hogy *Mark Twain*, a világhírű amerikai humorista súlyosan megbetegedett. Ma azt a hírt hozza a távirat Newyorkból, hogy a nagy író állapota súlyosodott. Lélegzete gyakran elakad és szíve tájkán nagy fájdalmakat érez. *Mark Twain* egyre gyöngül és már nem tud az ágyban felülni.

— **Eulenburg példájára.** Lipcsében folytatják az eljárást azok ellen, akik a német büntetőtörvénykönyv 175. szakasza ellen vétettek. A letartóztatottak egyike kereskedelmi tanácsos, egy másik pedig egy híres posztógyáros családnak tagja. A botrányos dolgokba kereskedelmi iskolai tanulók is bele vannak keverve. A rendőrség a dolgot titkolja.

— **Magyar ének a Vatikánban.** A budapesti Szent Imre-kollégium énekarának tagjai zárandokutat terveznek Rómába, hogy ott X. Pius pápa előtt bemutassák hódolatuk kifejezése mellett régi egyházi énekeinket is. A zárandoklat vezetésére dr. *Prohászka Ottokár* székesfehérvári megyés püspököt kéri föl.

— **Ökörítő.** Szatmárnémetiben a kórházban ma meghalt Endrei Mária tizennygy éves ökörítője leány.

— **Királyi doktoravatás az egyetemen.** A budapesti tudományegyetemen a királyi doktoravatás az idén május 13-án, az egyetem évzáró ünnepével kapcsolatban tartják meg. Ez alkalommal *Nemeshegyi Tibor* államtudományi, *Vámosy László* és *Dévai István* jogtudományi doktorokat avatják föl sub auspiciis Regis és az ünnepies szertartásnál a király képviselőjében *Molnár Viktor* kultuszminiszteri államtitkár fogja a király-gyűrűket az új doktoroknak átnyújtani. Az évzáró ünnep után a rektor kiosztja az egyetemi jutalmakat.

— **Árvíz Szerbiában.** Kragujeváczból, Lapovóból és Kraljeváczból érkező jelentések szerint tegnap Szerbia középső részeiben, az u. n. Sumadiában borzalmas árvíz katasztrófa pusztított. Felhőszakadászerű eső következtében a városok nagy részét ellepte az ár. A lakosság páni félelemben a magaslatokra menekült. Eddigi jelentések szerint *tíz ember a hullámokban lelte halálát.* A Lapovo és Kragujevácz, valamint Lapovo és Jagodina közötti vasúti vonal sok helyen elpusztult s a vasúti forgalom megakadt. A Lapovo-folyó völgyét az ár teljesen ellepte. A kár hozzávetőleges becslések szerint *több millió.* Péter király négyezer dinárt adományozott a katasztrófa áldozatai részére. A kormány megindította a segélykeziót. A Lapovo-jagodina vasútvonal helyreállításán szorgalmasan dolgoznak, hogy a belgrád-nisi áruforgalmat fentarhassák. Szerbia nyugati részének számos pontjáról érkező hírek árvíz katasztrófákat jelentenek.

— **Szigetvár és a „Zrinyi“ vízrebocsátása.** A „Zrinyi“ hadihajónak legutóbb tartott vízrebocsátási ünnepségére meghívták Szigetvár városát is, ahol a nagy magyar hős tragédiája lejátszódott. Szigetvár küldöttségileg nem képviseltette magát az ünnepségen, de a következő táviratot küldte az új hadihajó parancsnokának:

„A „Zrinyi“ csatahajó nagytekinetű Parancsnokságának, A „Zrinyi“ csatahajó vízrebocsátása alkalmával hős Zrinyi Miklós várának, Szigetvárnak közönsége tisztelettel és hazafias örömmel üdvözli a „Zrinyi“ csatahajót, annak vitéz tisztikarát, legénységét és az ünnepelő közönséget. Kívánva, hogy e csatahajó a haza és a király védelmében minden vésznek és megpróbáltatásnak ellent álljon, azt soha szerencsétlenség ne érje, harcsojai pedig olyan önfeláldozással szeressék a hazát, mint azon hős, akinek örökké élő nevét e hajó viseli. Éljen a haza! Éljen a király! Szigetvár város képviselőtestülete és előljárósága.“

A táviratra *Montecuccoli* tengernagy a következő távirati választ küldte:

„Szigetvár város tekintetes képviselőtestületének és előljáróságának.“ A hazafias üdvözlőt szívélyesen viszonzva, a haditengerészet nevében melegen köszönöm az oly bensőséggel kimondott szavakat. Az új csatahajó tisztikara és legénysége mindig szembe előtt fogja tartani a szigeti hős emlékét, akinek halhatatlan nevét viseli. *Montecuccoli*, tengernagy.“

— **A monakói fejedelem felolvasása.** Albert monakói fejedelem jelentékeny vagyonából sokat áldoz tudományos célokra. Nemrég hajót szerelt fel, mely mélytengeri kutatásokat végzett és igen értékes adatokat szolgáltatott így a tengerfenék rejtélyes életéről. Most pedig legközelebb Rómába utazik, hogy április 27-én felolvasást tartson az oceanografiáról a Collegio Romano-ban. A felolvasáson jelen lesz az olasz királyi család is. A felolvasásnak érdekes politikai háttere van. A fejedelem ugyanis már a múlt esztendőben akarta ezt a felolvasást megtartani, de akkor a Vatikán sugalmazása folytán az olasz klerikális sajtó olyan kifogásokat emelt a tervezett felolvasás ellen, hogy a felolvasás elmaradt. Amint most kitűnt, csupán a felolvasás elhalasztásáról volt szó, mert a fejedelem remélte, hogy időközben sikerülni fog a Vatikánt békés meggyezésre bírni. Alig hihető azonban, hogy a Vatikán szakított volna régi álláspontjával, amelyben megtiltja a katolikus államfőknek, hogy a Quirinált meglátogassák. Annál erősebb tehát, hogy a monakói fejedelem mégis rászánta magát erre az utazásra s ezzel kiteszi magát a Vatikán nehezítésének.

— **Iskolakapitányság.** Boda Dezső, a székesfővárosi államrendőrség agilis főkapitánya most egy épen annyira fontos és a rendőrség egész életére kiható mint nagyszabású intézmény megvalósításán fáradozik. Arról van szó, hogy a III. kerületben az ugynevezett *iskolakapitányságot* állítsanak fel, melyen minden, a rendőrséghez újonnan kinevezett tisztviselő köteles lenne bizonyos időt a legkülönbözőbb osztályokban tölteni. Így aztán a fiatal tisztviselőknek módjukban lenne a rendőrségi szolgálat minden ágával megismerkedni s a szolgálat minden eszóját kitanulni.

— **Szögyény-Marich üdvözlése.** A berlini *Nordd. Allg. Ztg.* írja: *Szögyény-Marich* osztrák-magyar nagykövet grófi rangra emelését a berlini hivatalos és társadalmi körök, amelyekben Szögyény gróf rendkívüli megbecsültetésnek és kedveltségnek örvend, kiváló rokonszenvvel üdvözlölik. A lap ezután röviden ismerteti Szögyény-Marich gróf pályafutását és végül ezt írja: 1892. október 24-én nevezték ki berlini nagykövetté. Szögyény gróf ezt az állást majdnem 18 év óta tölti be, ami bizonyítéka annak, minő bizalommal viseltetnek iránta Berlinben és Bécsben. *Vilmos* császár a nagykövet iránti nagyrabecsülésének a többi között azzal adott kifejezést, hogy már 1897-ben a fekete sasrendet odamányozta neki. A legmagasabb osztrák-magyar rendet, az aranygyugyas rendet Szögyény-Marich gróf 1900. óta bírja.

— **Argentína volt elnöke a királyuál.** Bécsben a király ma délután *Giulio Roca* tábornokot, az argentinai köztársaság volt elnökét külön kihallgatáson fogadta.

— **Uj pogrom készülöben.** Uj készülö pogrom híre érkezik Jassyból. Beszarabiában ugyanis megint megkezdtek a huliganok agitációikat a zsidók ellen. Fegyveres csapatok járnak városról-városra, faluról-falura és koresmákban, kávéházakban, köztereken lázító beszédeket tartanak és irtó *pogromot hirdetnek a zsidók ellen.* Kisenev és Homel környékén a lázítók arra szólítják fel a lakosságot, hogy orosz husvétkor vagyis e hét végén vonuljanak be a városokba és a zsidókat *mészárolják le.* A falusi pópák is izgatnak és a többi izgatókkal együtt *azt prédikálják a népnek, hogy a csár megengedte, hogy husvét két napján a zsidókat szabadon foszlogathassák.* Husvétkor a zsidóknak elvehetik mindenét, ezért senkit megbüntetni nem fognak. Kisenevben és Homelben a zsidó lakosság remegve várja a husvétot és aki csak teheti, különösen a jobbmodu zsidók, menekülnek.

— **A milliárdos kisasszony esküvője.** Newyorkból táviratozzák nekünk: Még soha fényesebb lakodalmat nem látott Newyork városa, mint aminő volt *Gould* kisasszonyé, a Gould-milliárdok általános örökösés és ezuttal a newyorki nép lelkesedett is a mátkapárért, mert igazi amerikai házasság volt és nem európai gróf vagy herczeg viszi magával az ezermilliónyi hozományt. A völgeny ugyanis *Drechsel* Antal filadelfiai bankár s noha német eredetű, atyja Németországból vándorolt ki; ő már szível-lelékkel amerikai és atyjának filadelfiai bankházát erősen felvirágoztatta. Tegnap volt az esküvő s a Gould-család *háromezer vendéget* hívott meg a lakodalmi ebédre. A székesegyház belsejét mérsévesen feldíszítették, csupán virágokra néhány száz-ezer dollárt költöttek és a tömeg a szószeros értelmében megostromolta a templom bejárait, úgy, hogy rendőröknek kordont kellett vonniok. Gazdagabb emberek sok pénzt kínáltak, csak hogy bejuthassanak a templomba, de a Gould-család jó előre gondoskodott róla, hogy a lakodalmas népen kívül hivatalnok ne legyenek az esküvön. Egy művészi zenekart is szerződtek s hirneves operaénekesek fejedelmi tiszteletdíjért énekelték a nászindulokat. A hölgyek toilettjei egy-egy vagyont képviseltek. A Gould-esküvön a hölgyközönség előre megbeszélte, hogy valamennyien egyféle divat szerint öltözködjek és a szoknya csak bokáig ért, egyedül a menyasszony viselt uszályos ruhát. Talán még többbe került a templomi esküvőnél a lakodalmas ebéd, amelyre kizárólag csak a két család tagjai és legközelebbi rokonai voltak meghiva.

— **Háztartás.** Minden tizedik nap pontosan meghozza a magyar asszonyok lapjának, a „Háztartás“nak legfrissebb számát. A ma megjelent is tele van hasznos és tanulságos dolgokkal, melyekre minden háziasszonynak szüksége van s különösen dus a konyharovat. Mutatványszámmal ingyen szolgál a kiadóhivatal (VII., Aréna-ut 68.).

— **Házasság.** Bishitz Mór, a Bishitz, Horitscher és Schweiger-czég belfagya Budapesten eljegyezte *Glücksman* Emánuel kereskedő leányát, *Rózsit*, Miskolczról.

Pozsár Sándor május 8-án vezeti oltárhoz a lipótvárosi Szent István-templomban *Riedl* Bözike kisasszonyt.

Ozv. *Hutria Lukácsy* Ferencné, szül. *Szialisz* Jolán leányával, *Bertussal Schmitt* Eték, gróf *Károly* uradalmi intéző, e hó 23-án tartja esküvőjét Debreczenben.

— **Nászajándékok,** jegygyűrűk legelőnyösebben *Polgár Kálmán* művész ékszertelepén, Budapest, VII., Erzsébet-körút 20., I. em. szereshetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **A magyar zarándokok a vatikáni nagykövetségél.** Gróf Széchenyi Miklós vatikáni osztrák-magyar nagykövet vasárnap este féltíz órákor vendégül látta a római Piazza di Venezia levő nagykövetségi palotában azokat a magyar zarándókat, akik a szent korona-ünnepre Rómába mentek. A vendégek között, akiket gróf Széchenyi Miklós és felesége rendkívüli szíveséggel fogadtak, megjelentek gróf Széchenyi Miklós, Fischer-Colbrie Ágost, Balás Lajos és gróf Zichy Gyula püspökök, Szalay Imre miniszteri tanácsos, dr. Löczy Lajos, Bezzerédj Viktor államtitkár, gróf Osekonicus Endre, báró Forster Gyula, Angyal Pál kuriai bíró, Francesies Norbert apát, Halász József udvari tanácsos családjával, Grosschmied Béni udvari tanácsos, Lippay Géza volt főispán, Rodiczky Jenő cs. és kir. asztalnok, dr. Székely István egyetemi prorektor, Takács Menyhért járózó prépost, Töry Emil és neje, Szentiványi Károly prépost, Swaty Ferencz ezredes és neje. A zarándókat egy része másnap Nápolyba utazott.

— **Színházi botrány.** Trapaniban, Nasí olasz exminiszter szülővárosában, nagy színházi botrány zajlott le a múlt hétben. Az ottani rendőrség megtiltotta az énekeszámok többszöri ismétlését és amikor a szereplő primadonna a közönség kívánságára a tilalom ellenére is meg akarta ismételni az énekét, az ügyeletes rendőrtisztviselő felrohant a színpadra, kijelentette, hogy nem engedi az előadás folytatását és elrendelte, hogy a rendőrök kikergessék a közönséget. Képzelték, mekkora felháborodás fogadta ezt az „intézkedést”. Iszonyú dulakodás támadt. S amikor a közönséget sikerült nagy nehezen kiszorítani a színházból, az egész színházi személyzetet letartóztatták és a rendőrségre kísérték. A botrány ügyében másnap mindjárt összeült a rendőrség, hogy ítéletet hozzon. A tárgyalóteremben természetesen nagy hallgatóság gyűlt össze, akik — mikor a *bilincsbent énekesnő* bevezették a terembe — ovációval fogadták a szép hangú divát. A bíróság rövid tárgyalás után fölmentette a „bűnösöket”, amit természetesen a hallgatóság nagy örömmel vett tudomásul. A primadonna *Xirinda* báró karján ment haza a tárgyalásról és az utcán összegyűlt nagy tömeg egész a lakásáig kísérte, miközben zajosan éljenzte. A város képviselője, *Podrecca*, aki a botrány idején éppen Trapaniban tartózkodott és Wagnerről, meg az ördögéről akart felolvasást tartani, kijelentette, hogy a csunya botrányt szóvá teszi a kamarában.

— **Az új Eötvös-kollégium.** A budapesti egyetemi tanárjelöltek Eötvös-kollégiuma számára megfelelő új hájk épült a budai ménesi-uton, az új műgyemtem közelében. A háromemeletes, impozáns épület főhomlokzata a Duna felé nyílik. Az új otthon, melyben a tanulók részére megfelelő terem és konyhalmes, egészséges lakosztályok vannak, egyike a legmodernebb internátusoknak. *Bartók Géza*, az intézet igazgatója, aki a berendezési munkálatokat vezeti, mindent elkövet arra nézve, hogy a kollégium csillag-utcai régi helyiségéből még ez évben átköltözhessen véglegesen új otthonába.

— **Munczy Lajos temetése.** Munczy Lajost, a legrégebbi és leghíresebb cigányprimást ma délután 3 órákor temették az Eötvös-utcai házból. A bejelentést *Stieber Vincze* apátplébános végezte fényes segédlettel, mire a gyászmenetet *Balog Károly*, *Rácz Pál* és *Laczi, Vörös Elek* és *Miska* és más cigánybandák egyesült zenészei nyitották meg és adták meg a cigányos végítességet, a gyászmuзыкát. Az egyesült zenekarok menetközben az elhunyt primás kedvenc nótáit, a „Lehullott a regő nyárfá levele” kezdetű dalt és a „Losonez végrömlése” című gyászkesergőt játszották. A gyászmenet lassan, óriási néptömeg kíséretében a keleti pályaudvarra ért, ahonnan a holttestet ma este Sopronba szállítják. Csütörtökön délután az ottani gyászszobából a családi sírjába temetik el.

— **A villámsújtott léghajó.** Reichensachsenből jelentik: A „Delitsch” léghajó szolegyürüjét mintegy ötszáz méternyire a szerezcsélenség helyétől nyugatra megtalálták. A gyűrű két helyen erős törést mutat és rajta vannak az összeszakadt ballonburkolatnak foszlányai. A gyűrűt, mely husz fontot nyom, tegnap délután Bitterfeldbe szállították.

— **Visszatért kivándorlók.** A Carpathia kivándorlási gőzösn érkezett 300 visszavándorlóval a Triestből vasuton folytatta útját hazafelé. Fiumében partra tettek 53 utast, akiket a new-yorki konzulátus küldött haza és 35 utast, akiket a bevándorlási bizottság visszautasított. A hajó parancsnoka bejelentette a révlivatlaknak, hogy 72 alkalmazottja Newyorkban megszökött.

— **Nagy vihar.** Tegnap este Jászberény fölött óriási vihar vonult el. Villámlás és menydörgés közepette szakadó zápor a város alacsonyabb területeit elöntötte. Néhány házból a vizet szivattyúval kellett eltávolítani. A villám néhány házba beütött és egy pár épület leégett. Közben sűrű jégeső esett, mely a vetésekben és gyümölcsösökben kárt tett.

— **Élőképes Mikszáth-est az Urániában.** Általános érdeklődés kísérte az április hó 25-én és 26-án, hétfőn és kedden megtartandó nagy jubileumi ünnepet. Az ünnepély fényét emeli, hogy az irodalmi részét illusztris írónk, Herceg Ferencz, a Petőfi-Társaság elnöke írta és ő maga mondja el. Kiemelkedő pontja lesz az ünnepnek Hajdu Marcellné és Rózsahegy Kálmán eredeti humoros palóca dalai, melyeket Berkes primás kísér. Róka táncztanár Mikszáthfalván megfigyelte az eredeti, sajátos palóca tánczokat, amelyeket Rék Gizella, Szentmártoni Szabó Edit, Vécsey Gizike, Grosschmied Sarolta, Héder János, Kappelmayer Frigyes Barna Dezső, Vargha László lejtének. Első rendű alakítást mutat be Szerémi Zoltán a furfangos parasz szerepében és művészi szerephez jutott Aczél Ilona, a Nemzeti Színház tagja, aki Bede Anna tartozása című novellá megható drámai részletét mondja el. Nagy hatása lesz Szávay Gyula Mikszáthfalva című alkalmi tréfájának, amelyben Szerémi Zoltán, Rózsahegy Kálmán, Hajdu József és Horváth Jenő művészekén kívül az összes nőszereplők résztvesznek. Az első előadásra az eddig el nem vitt előjegyzett jegyeken kívül, amelyeket mai naptól kezdve szintén elárúsít az Uránia, már az összes jegyek elkeltek. A két este a szabadjegyek és tiszteletjegyek nem érvényesek. Mindkét estére jegyek az Uránia pénztáránál válthatók.

— **A léghajó-katasztrófák ellen.** Berlinből jelentik, hogy Vilmos császárt nagyon megdöbbentették az utóbbi időben sűrűn előfordult léghajó-katasztrófák. Különösen a Delitsch pusztulása rémítette meg a császárt és a hír vétele után szakértőkkel előadást tartatott magának arról, hogy mi módon lehet megakadályozni e fajta szerencsétlenségeket. A császár kezdeményezésére szakértőkből bizottság fog alakulni, amelynek az a hivatása, hogy a léghajó-katasztrófák megakadályozására közületeket és óvintézkedéseket találjon s azután ezeket a rendszabályokat kötelezőleg alkalmazza a léghajókon.

— **Meggyilkolt ispán.** Nagykanizsáról jelentik, hogy vasárnap délután a korponavári uradalomhoz tartozó Palin fűrésztelepen felháborító körülmények közt gyilkolta meg egy munkakérelő ember *Stern Mór* ispánt. *Horváth Mihály* dolgotörülő, csavargó életet folytató ember felesége, *Benkó Anna* az ispánnál volt alkalmazásban. *Horváth* többször megjelent a telepen, hogy szorgalmas, munkás feleségét rábízza, fozdaja vissza szeretetbe, de az asszony hallani sem akart róla. Vasárnap délután ismét beállított az asszonyhoz, és durván arra akarta kényszeríteni, hogy rögtön jöjjön vele. *Stern* védelmére kelt az asszonynak, mire a feldühödött *Horváth* rátámadt és késével szíven szurta, azután elmenekült. *Stern* néhány perc múlva meghalt. A gyilkos a mezőkön át elmenekült a közeli Kanizsára, hol egy rendőrnök feltűnt a gyorsan futó, véres kezű ember és letartóztatta. A gyilkos a rendőrségen mindent bevallott.

— **Diákok tolvajbandája.** Mészkvában a rendőrség letartóztattott több gimnázistát, előkelő szülők 15—19 éves fiait, akik bandába állva, körülbelül 40 lopást követtek el. Különösen orvosokra vetettek szemet és azoknak várószobáiban meglopkodták a pacienseket. A fiatal diákok a lopott holmit néhány ezer rubelen elzalogosították és a pénzt koremban elitták.

— **A kidobott vendég.** Takács József 23 éves üzleti szolga a Conti-utca 15. számú házból több utcai leánnyal mulatott. Nagy skandalumot esapott, mire *Németh Ede* házimester *Takácsot* kidobta a házból. A szolga bosszúra határozta el magát. Tegnap este becsengetett a házba és amikor kijött, a házimester, *Takács* késsel hátra szurta. *Némethet* a delogházi kórházba vitték. *Takács* ellen megindították a vizsgálatot.

— **Tűz.** A Holló-utca 3. számú ház padlásán ma délután négy óra tájban meggyuladt a szemét eddig ismeretlen okból. A tűzhöz *Janicsek* tüzfelügyelől vezetésével a tűzoltók központja, IV. és VIII. kerületi őrsége vonult ki és felőrai munka után elfojtatta a lángokat. — Tegnap este Pásztor Béla miniszteri számvizsgáló Alkotás-utca 31. szám alatti lakásán a cseléd vigyázatlansága folytán tűz támadt és a szoba butora elégett. A tüzet az I. kerületi tűzoltók oltották el.

— **Az ideai érettségi vizsgálatok.** A főváros középiskoláiban megkezdődtek az érettségi vizsgálatokra való jelentkezések. Az írásbeli vizsgálatok május hó folyamán, a szóbeliek júniusban lesznek. A kultuszminisztérium az érettségi vizsgálatokra közelebb nevezé ki a miniszteri biztosokat.

— **Rockefeller kijelentései.** Newyorkból jelentik nekünk: Rockefeller kijelentette, hogy távol marad attól az ünnepléstől, amelyet Roosevelt tiszteletére fognak rendezni a volt elnök visszatérése alkalmából. Nem szereti — ugymond — ezt a vakmerő vadászt, aki olyan nagyon büszke rá, hogy Afrikában mindenféle óriási ragadozót leterített. Azt is mondta Rockefeller, hogy ez idén nem utazik külföldre, mert az élelmiszerek nagyon megdrágultak s egyáltalán minden drágább lett.

— **Bajok a kéményseprő iparban.** A budapesti kéményseprő mesterék ki akarják zárni a munkásokat. Ennek oka, hogy a munkások nagyobb része tagja a kéményseprő segédek országos szakszerveletének s a mesterek kényszeríteni akarják a munkásokat, hogy onnan lépjenek ki. Már is sok munkást elbocsátottak, mert ezt a kívánságot nem akarták teljesíteni. Ezzel szemben a munkások is erős harcra készülnek és ki akarják mondani, hogy ezután csakis szervezett munkással dolgoznak együtt. Az ellentétek tehát nagyon kiélesedtek s a harc aligha lesz elkerülhető.

— **A „Fekete kéz”.** Hamburgban több gazdag kereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy gépirásos zsaroló leveleket kaptak. Ezekben a névtelen levelekben, amelyeknek aláírása a Fekete kéz, halálal fenyegetik meg őket, ha bizonyos helyen letétbe nem helyeznek egy meghatározott összeget. Érdekes, hogy a levelek írói százezer, sőt millió márkát követelnek. A rendőrség nyomozza a zsarolókat.

— **Öngyilkos tisztiszolga.** Lebics Vilmos huszonkétéves tisztiszolga ma este a várbán levő testőrségi szakasz egyik oldalt eső szobájában halántékra lötte magát. A súlyos sebesültnek az ott levő ezredorvos kötötte be a fejét és életveszélyes sebével a 17. számú helyőrségi kórházba szállították. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

— **Egy anya rémtette.** A hunyadmegyei Haró községben megrendítő gyilkosság történt. Princz Mátyás munkás felesége, aki Budakeszin szolgált, munkaadójától 114 forintot lopott és hazament a férjéhez Haróra; az ember iszonyu dühre gerjedt, hogy az asszony ilyen szögyent hozott a családra és ingerültségében megverte. Az asszony erre elkeseredésében előbb nyolcz szurással meggyilkolta négy éves leánykáját, azután a kést maga ellen fordította, súlyos sebeket ejtett testén, azután a kulba ugrott, ahonnan kihúzták. A halott gyermek azonban már nem hagyta nyugton az anya lelkiismeretét, egy őrizetlen pillanatban fejszét ragadott és azzal saját koponyájára mért akkora ütéseket, hogy eszméletlenül rogyott a földre. Most az ügyészségi fogházban ápolják, de valószínűtlen, hogy felgyógyul.

— **Elfogott kivándorlási ügyök.** Az aradmegyei Nagyhalmagy községben a csendőrség ma egy elegánsan öltözött egyént fogott el, ki előbb Maklár képviselő fiának, majd azután egy budapesti gyógyszerésznek mondotta magát. A letartóztatott egyén a román asszonyok között pénzt gyűjtött olcsó gépszállítás ürügyével. Egy Dán Péter névre szóló munkakönyvet találtak kabátja belésében és több külföldi utlevelet. A nagyhalmagy járásban az utóbbi időben nagy a kivándorlás és sok a kivándorlási ügyök és a hatóság azt hiszi, hogy a letartóztatott is ez ügyökök egyike lesz.

— **Elgázolások.** Tegnap a Gergely-utca 62. számú ház előtt *Mészáros Márton* másfél éves Erzsébet nevű leányát egy fuvaroskecsi elgázolta. A leánya életveszélyes sérüléseket szenvedett. A vigyázatlan kocsi elhajtott. — *Czigány Imre* 39 éves napszamos ma a Salgótarjáni-ut 10. számú ház előtt fel akart ugrani egy fuvaroskecsira, de leesett, a kocsi alá került és a kerekek átmentek rajta. A súlyosan sebesült napszamos a Rókus-kórházba vitték. — A Ferencz József-ter sarkán *Peri Ignác* magánfogata elgázolta öv. *Husztár Jánosné* szakácsnét, aki könnyebb sérülést szenvedett.

— **Házitolvajok.** Fehér László asztalos Lujza-utca 1. számú lakásán alberletben lakott *Kiss Lajos* zenész és a kedvese, *Gyugdán Regina*. Tegnap *Fehér* észrevette, hogy elopták a pénztárazóját. A lopással *Kiss Lajos* és annak kedvesét gyanúsította. Tegnap este, amikor a zenész és *Gyugdán Regina* hazatértek, *Fehér* felelősségre vonta őket. A két veszedelmes alberl erre rátámadt *Fehér*re és botokkal úgy összeverték, hogy vértől elborítva eszméletlenül összeesett, azután elmenekültek. Az asszonyt később hazatérő férje találta meg. Életveszélyes sérülésével a Rókus-kórházba vitték. A két alberlő ellen a rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Halálozás.** Babitzky Lajos magyar királyi állampénztári tiszt, idős Babitzky Lajos pénzügyi tanácsos fia, április 12-én, életének harminzekettedik évében hosszú szenvedés után meghalt Budapesten.

Barián Athanáz, volt fővárosi ügyvéd, magyar kir. pénzügyi tanácsos, április 17-én, életének 65-ik évében elhunyt Budapesten.

Böhm Frigyes, a fiumei tengerészeti akadémia növendéke, **Böhm Péter** miniszteri tanácsos fia, Csillaghegyen meghalt.

Lipóczy Kezser László kassai kir. törvényszéki bíró ma 51 éves korában elhunyt Kassán. Holttestét a bolyvári családi sírboltba szállítják.

— **Beketow-cirkusz.** Páratlan nagy sikere van a Beketow-cirkusz mostani műsorának. A Kaufmann női kerékpár-művészek, a Franklin néptornászok és a Trediani lovas-akrobaták csodálkozásba ejtik a közönséget, minden ember azzal a tudattal távozik a cirkuszról, hogy először életében látott ilyen mutatványokat. De a műsor többi száma is kivétel nélkül elsőrendű, **Albert és Francois** gigerli akrobaták, a lovasművészek, a **Miovsky** zenebohócok mind tetszenek és nagy hatást ér el a **Highlanders**-csoporthoz, skót katonák, akik egy várostromot mutatnak be. A csütörtök délutáni családi előadáson valamennyi művész felléptével, fél helyárok mellett, a teljes nagyszerű műsor kerül bemutatásra.

x **Ha őszül a haja, használja a Stella-vizet.** Ára 2 K. Kapható egyedül Zoltán B. gyógytárban, Budapest, V., Szabadság-tér.

x **Szép a bajusz Hajdusági pedróval.**

x **Fodor-féle vívőterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme.** Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x **Bob hashajtó a legkellemesebb. 10 fillér.**

Véres este.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 20.

A mai alkonyat a vér jegyében köszöntött rá a fővárosra. Emberek dobták el életüket vagy az egymáséira törtek, mintha csak emlékeztetéssé akarták volna tenni a napot a rendőri krónika lapjain.

A véres est története a következő.

I.

A titokzatos nő öngyilkossága.

Egy elegáns szép asszony, akiről a pillanatban még nem lehet tudni, valóban az-e, aminek magát mondta, eldobta magától az életet. Maga az egész eset némi titokzatoság jellegrével bír, úgy hogy valószínűleg még igen sok kérdésre váró dolog rejlik az öngyilkosság mögött.

Ma délután gummikerekű kocsi állott meg a Námház-köruton lévő Nádor-szálloda előtt, ebből három szálltak ki. Egy idősebb ur, egy fiatalabb és egy csinos, elegáns asszony. A bejelentő lapon az idősebb ur mint **Horváth János**, a fiatal pár pedig mint **Horváth Elek** és neje **Örizenpéter** szerepelt.

A portás a szokatlanul előkelőnek látszó vendégeket fölkalauzolta a szálló egyik második emeleti szobájába. Megkérdezte tőlük, hogy mi lehet a szolgálatukra.

— Hagyjon magunkra, — mondotta a férfi — majd ha szükségünk lesz valamire, csöngögni fogunk.

Horvát János elhelyezkedett szobájában és a fiatal pár is. Később mindhárom eltávoztak s csak a kora délutáni órákban tértek vissza.

Rövid idő múlva heves szóváltás hangja hallatszott az új vendégek szobájából. A férfi és feleség szívakodtak. Hogy miről folyt köztük a vitatkozás, azt nem lehetett megérteni, csak azt látták a szálló alkalmazottai, hogy a férfi pár perc múlva dühösen lépett ki a szobából.

— Jó, akkor elmegyek — kiáltotta vissza és becsapta maga mögött az ajtót.

Lerohant a lépcsőn és eltávozott a **Kossuth Lajos-utca** felé.

Röviddel ezután a szobából az egyedül maradt urinó ideges fel s alá járása hallatszott. Később bekérte magához a portást.

— Hová ment az uram? Nem szólt semmit? — kérdezte a hajlongó embertől.

— Nem szólt semmit, nagyságos asszonyom, — felelte a portás.

— Akkor elmehet! — kiáltotta indulatosan **Horvátné**.

A portás mit sem sejtve távozott. Alig tette azonban ki a lábát, már tompa zuhanás riasztotta

föl a szálló esőndőjét. **Horvát Elek** kiment az erkélyes tornáczra és egy sikoltással levette magát az emeletről. Esméletlenül terült el az udvar kövezésén.

A szálló lakói, szerelmes párok, az épület kávéházában kávézó kofaszonyok siránkozva csoportosultak körülötte.

— Meghalt! Meghalt! — sópánkodtak.

A portás ezalatt kihívta a mentőket, akik első segélyben részesítették az öngyilkos uriaszonyt, majd beszállították a Rókus-kórházba. Mindeztideig nem lehetett kihallgatni, mert nem tért eszméltre. Sérülése olyan súlyos, hogy az orvosok nem bíznak az életbenmaradásában.

A **Horváth-család** a fiatal asszony idegbaja miatt jött fel Budapestre. A délutáni rövid távollét melyről fentebb szó volt, egy idegyógyász tanárnak szólt, aki az asszonyt megvizsgálta. Kijelentette a professzor, hogy **Horvátné** állapota kielégítő és aincs ok az aggdásra. Csak vigyék haza szépen, meg fog gyógyulni és csupán abban az esetben hozák fel megint, ha állapota rosszabbodnék.

Ugy látszik azonban a házastársak között súlyosabb természetű összeütközés lehetett, mert csak akkor ment haza **Horváth Elek**, mikor már a felesége öngyilkossága után a Rókus-kórházban feküdt. S miután meggyőződött róla, hogy az asszonyt ápolják — mint aki jól végezte dolgát — itt hagyta a hitves feleségét magányosan, beteg, ebben a nagy városban és hazatartott az apjával.

Tekintettel arra, hogy egy férjnek valami igen nagy oka lehet arra, ha a feleségét sebesülten magára hagyja, az asszony kihallgatása vetheti fel csak a titokzatos baj okát.

II.

Gyilkos vetélytárs.

Az élet esélyei úgy hozták magukkal, hogy **Kulesár Sándor** 39 éves volt lakatos és **Molnár Ferencz** napszámos egyazon nőt szerették. Emiatt sokszor volt torzalkodás közöttük. Ma este aztán a féltékeny **Molnár** baltával és vasdoronggal nekiindult a **Tátra-utca** 68. számú háznak, amelynek **Kulesár** a tulajdonosa. **Molnár** rátörte **Kulesára** az ajtót és heves szóváltás után ötször rálőtt a revolveréből.

Kulesár sebeiből vérezve összeesett s a gyilkos támadó elmenekült. A házbellek a zajra besiettek s ott találták vérben fetrengve **Kulesárt**, akit életveszélyes sérülésével a gróf **Károlyi** kórházba szállítottak **Ujpestre**. Az emberáldozatot követelő szerelmi féltékenység már sok bajt okozott a vetélytársak között. Eddig már hat ízben verekedtek össze s hat ízben itélkezett felettük az **ujpesti rendőrség**.

Lapunk zártakor értesülünk, hogy a gyilkos merénylő **Molnár Ferencz** őjfélkor jelentkezett önként a rendőrségen, ahol letartóztatásba helyezték.

III.

Késelő kisasszony.

Ma estefelől a **Vörösmarty-utca** páros oldalán menő emberek nyögésre lettek figyelmesek. Keresték az okát és a **Vörösmarty-utca** 44. számú ház kapujában egy vértó fiatalemberre akadtak. Értésítették a közeli rendőrt, akinek hívására kijöttek a mentők és az életveszélyes sérültet kórházba szállították.

Ott kihallgatták s elmondta, hogy **Csebe József** 20 éves kereskedősegéd. Késő délután betért a ügye volt. A leány veszekedés közben bosszúból **Altmann Adolfné** tulajdonát képező kávémérésbe.

Ott szóváltásba egyelgett a kávésné **Juliska** nevű 18 éves leányával, akivel, úgy látszik, szerelmi ügye volt. A leány veszekedés közben bosszúból hátbaszurta. Ő azután kiment a kávémérésből. Nem tudta, hogy megsebesült, hanem azt hitte, hogy csak hátba vágta a leány. A kapu alatt azután összeesett.

Altmann Juliska ellen a rendőrség megindította az eljárást.

Nyiltter.

8 rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Révfülöpön

a Balaton zalai partján, úgy a vasuti, mint a gőzhajó állomás közelében egy teljesen felszerelt nyaraló öt szobával és tartozékaival kiadandó. Tudakozódás **Révfülöpön** a vendéglősnél, vagy **Budapest** IV. ker., **Molnár-utca** 24. a házmesternél

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

A Vigszínház jubileuma.

Budapest, április 20

Ritka jubileumhoz érkezik holnap este a Vigszínház. Tizennégy évi fennállása óta holnap lesz az ötezredik előadás abban a ragyogó barokkházban, mely a magyar színpadirodalom történetében egy új éptárnak a mértföldjelzője. Temérdek bizalmatlanság és hitetlenség fogadta az új hajlékot annak idején, amikor gróf **Keglevich** a Lipótvárosnak elhagyatott vidékén rendeltetésének átadta az új műintézetet. A közönség akkor még nem konstatálhatta magán, hogy irodalmi közszükségeit a Nemzeti Színház mellett még egy drámai színházat igényelnek. És nem vette a közönség észre azt sem, hogy az új ideálokhoz hódoló nyugati szellem ott kopogtat már ennek a fejlődő világvárosnak a kapuinál és hogy szállást adunk nincsen módunkban. Az idő és a fejlődés azonban igazolták gróf **Keglevich** törekvését, mely, ha önmagára nézve az első lépéseknél hajótörést szenvedett már, a továbbiak során, melyet már szokattnak meg helyette, európai hírnevet és színvonalat szereztek az új hajléknak.

Abban a pillanatban, amikor **Faludi Gábor** és **Ditrői Mórral** az új irányozás bevonul az új házba, új szellem szívárgott a fővárosba, melyet rövid néhány esztendő alatt európai méretű színházvárossá formált. Az új irányozás, emellett, hogy a külföld, nevezetesen a francia irodalom legjobb drámai termékeit hozta színre, egy sereg új, addig hallgató, vagy keveset beszélő magyar drámaíróknak is megadta az alkalmat, hogy talentumát érvényesítse. A Vigszínház az első színháza az országnak, mely értette a kifelt való reprezentálásnak a módját és ezzel a kölcsönös kapcsolatot megteremtette a külfölddel. A Vigszínház már nem csak importálta a külföldi darabokat, hanem megteremtette az exportot is és ezzel világirodalmi jelentőséget tudott adni intézetének. **Herczeg Ferencz**, **Bródy Sándor**, **Molnár Ferencz** és **Lengyel Menyhért** ezen a színpadon érték el legnagyobb sikőiket és ez a színpad nyitotta meg nekik a külföldet. Hogy ez irodalmi, kulturális, nemzeti szempontból mit jelent, talán nem szorul külön méltatásra, amikor már szinte megszoktuk, hogy a magyar irodalomról, mint a világ Hamupipókéjéről beszéljünk.

Mindezek mellett nagy érdeme a Vigszínháznak, hogy jóformán rendszeresítette a külföld legelőkelőbb társulatainak vendégcsereplését. A **Susanne Despres**, a **Novelli és Zaccani**, **Brahmék** és **Reinhardték** vendégjárásai a kulturáltabb és fejlődöttebb színpad-művészetet ismertették meg közönségünkkel, mely összehasonlító képességében megerősödvé, izlésében felfokozva európai igényekkel lépett a színházakba. S így a Vigszínházzal együtt többi színházaink is kényszerültek, hogy a modern idők művészi követelményeinek ajtót tárjanak. A Nemzeti Színház átalakul, megalakul a Thália, majd pedig a Magyar Színház, melyek külön-külön s a maguk módja szerint mind az új idők új törekvéseinek tolmácsolói. Maga a Vigszínház olyan művész-gárdát gyűjt egybe és nevel fel a falai között, mely méltán állja a versenyt a külföldi társulatokkal s amely sajnós, csak nyelvünk izoláltsága folytán nem gyakorolhat közvetlen hatást a külföld közönségére. Ha **Hegedüs Gyulának**, **Góth Sándornak**, **Fenyvesy Emilnek**, **Szerény Zoltán**nak, **Varsányi Irénnek**, **Kertész Ellának**, **Harmat Hedvignek** és **Nikó Linának** a hírneve mégis átörte a magyar határt, ezt nem csak az ő egyéni művészetüknek írjuk a javára, hanem az egész ensemble-nak és a rendezőknek, akik nem egyszer szolgáltak külföldi színházaknak is mintaképül. Holnap, amikor a jubileum alkalmából **Molnár Ferencz** „Ördög”-ét adják, a közönség — a Vigszin-

Szmokingöltöny 40, prima selyem 45, bélessel 55 frt.

legnagyobb angol kelméből, csakis mérték szerint, első-rangu kivitelben.

ZÉLINGER SAMU angol készpénzrendszerű szabótermelő IV. ker., **Belváros,**

Magyar-u. 3., I. em. **Kossuth Lajos-utca** mellett. — Telefon 46-59.

háznak több, mint egy évtizede hű közönsége — bizonyára megragadja az alkalmat, hogy a sok évek szép emlékeiért az egész színház mellett tüntessen szeretetével és elismerésével.

(*) **Opera.** Feinhals Frigyes ma este legjobb szerepét: *Don Juan* énekelte. Itt van ő elemében. Az elegáns nemesítő pompás alakjával, gyönyörű organumával s szeretetre méltó, kellemeskedő kedves játékkal meghódít mindenkit. Hangja ebben a szerepben érvényesül a legjobban. Százféle színezésben ragyog előttünk ez a bariton s kezdve a finoman árnyalt rezgéstől egészen a hősies fortissimióig, érzelmeinek minden skáláját mesztelte Feinhals ragyogó művészetét. A többi szereplők közül új volt *Hajduné* kedves, mindig mosolygó, zeneileg is kifogástalan Zerlinája. *Vasquez* asszony Donna Annájához hasonló alakítás a külföldön is ritkán hallható. *Arányi* friss, tiszta hangú Ottavio, aki Mozart stíljének avatott interpretálója. *Kornai* jókedvű s ügyes Leporelloja, *Venczell* harsogó hangú kormányzója érdemelnek említést. A zenekart *Kerner* István sok érzékkel és mély megértéssel vezényelte.

(*) **Növendék-hangverseny a Royalban.** A főváros legagilisabb zeneintézete, *Fodor* Ernő zeneiskolája, ma este rendezte ezidén első nyilvános hangversenyét. Ezek a magas színvonalu hangversenyek évek során a növendékek céltudatos és művészi kiképzéséről tesznek tanúságot és a mai hangverseny is beigazolta, hogy az a kis generáció, melynek zenei felnevelését erre az intézetre bízták, a legjobb kezekben van. A növendékekről együtt és külön-külön a legnagyobb dicsőréttel kell megemlékeznünk. *Berg* Lili, *Senn* Irén tanítványa, vérbeli zongorázó talentum, aki néhányadmagával már most is jóval felülemelkedik azon, amit zeneiskolák növendékei általában produkálni szoktak. Meglepő öntudatosága nagy zenei intelligenciával társul, amit *Saint-Saens*: „Allegro appassionato”-jának interpretálásával élénken bizonyított. Billentése határozott, s a dinamikai árnyalatokat finoman hozza ki. Vele együtt, egy sorban említhetjük meg *Kotányi* Nellyt is, aki krdához képest szokatlan technikai készütséget mutatott. *Étude de Concert*”-jének nehézségein meglepő könnyedséggel siklott el, határozott, biztos játékkal s érett felfogásával frenetikus tapsra ragadva hallgatóit. A tehetségnek mintegy továbbörökléséről tesz tanúságot *Kotányi* Klárika, aki, noha az I. előkészítő osztály növendéke, magasabb fejlődésének és elmélyedésében szenzibilis természetének meggvőzó illusztrációját adta. Nagyon jók voltak még: *Darvas* Lujza, aki *Moszkovszki*: „Caprice espagnol”-ját játszotta férfias erővel vibráló temperamentummal és *Réger* Friderika, aki szokatlan exotikumot vitt játékába. *O. Nagy* Irma tanárnő megmutatta ezen a hangversenyen, hogy mi érhető el, ha nem az iskola szabályait kényszeríti növendékeire, hanem ha ezeket alárendeli tanítványai egyéni tulajdonságaiak és hajlamainak. A Royal-nagyermet az utolsó helyig előkelő közönség töltötte meg.

(*) **Az Operaházban** holnap, csütörtökön a *Varázsvivola* kerül színpadra, melyben az új királynője—*Sándor*, *Pamina*—*Ambrusné*, *Papagena*—*Szöyer*, a három hölgy *Ney H.*, *Diósné*, *N. Valent*, a három fiú *Payer*, *Berts*, *Váradai M.*, *Tamino*—*Kertész V.*, *Szaraszto*—*Venczell*, 1. pap—*Takáts*, 2. pap—*Kertész Ö.*, 3. pap—*Mihályi*, *Papageo*—*Hegedüs*, *Monosztatosz*—*Déri* lesz. *Vezényel* *Szikla* *Adolf* karmester, rendező *Alszechy* *Kálmán* főrendező. (Évi bérlés 77. sz.) — Holnapután, pénteken *Feinhals* *Frigyes* bajor kir. kamaracélekes a *Nürnbergi* mesterdalnokok *Hans Sachs*-jában bucsuzik az Operaház közönségétől. Kivüle *Medek*, *N. Valent*, *Arányi*, *Déri*, *Váradai S.*, *Pichler*, *Mihályi*, *Dalnoki*, *Ney B.*, *Kertész Ö.*, *Erdős*, *Kárpát*, *Kornai*, *Venczell* és *Kertész V.* vesznek részt az előadásban. Kezdeté kivételesen fél hétkor lesz.

(*) **József főherceg a Nemzeti Színházban.** *József* főherceg *Libitsch* *Adolf* udvari tanácsos jószágkormányzó társaságában ma este végignézte a Nemzeti Színházban *Louis Bénére* „*Papillon*” a hófaragó” című 3 felvonásos vígjátékának előadását.

(*) **Vendégzereplés.** *Kürthy* *György*, a Nemzeti Színház tagja, a jövő héten *Kolozsvárt* fog vendégzerepleni. A fiatal művész kedden a „*Király*” című szerepében lép fel, szerdán pedig „*Az erdőszelvény*”-ban *H. József*et fogja személyesen.

(*) **Váradai Aranka külföldi meghívása.** A „*Faust*” tegnapi hetedik előadásán a *Margit* általunk is méltatott művészi megalkotója, *Váradai Aranka* igen megtisztelő felhívásban részesült. Az eddigi *Faust*-előadások folyamán már több ízben nézték meg a Nemzeti Színház e nagy vállalkozását idegen, főleg bécsi művészek és színházvezetők, akik melegen érdeklődtek a legnagyobb német klasszikus mű magyar előadása iránt. Többi között a délnémet nagy színházi agentúra is kiküldte a maga emberét, aki átutazóban kísérte egyik művészt, hogy nézze meg a „*Faust*” előadását. Ennek a következője volt az a levél, mely *Váradai Arankát* tegnap a „*Faust*” előadása után öltözőjében várta. A levél így hangzik:

„Tisztelt *Kisasszony!* Az ön rendkívüli sikere a *Faust Margit* szerepében arra indít, hogy felhívjam Önt, nem volna-e kedve és szándéka német színpadra állallapni, most, vagy később amikor kötelezettségei engedik? Ilyen kiváló nagy tehetségre a német színpadnak mindig szüksége van s ha kérésemet figyelembe veszi, szíveskedjék nekem szerepei műsorát s képeit mielőbb elküldeni. Mindenesetre választ kér, *Frankfurter* *Eugen* titkos tanácsos, a Délnémet Művészeti Agentúra igazgatója.”

A Nemzeti Színház kedves művésznője hamar készen volt a válaszzsal, mely úgy hangzott, hogy már tökéletesen tud németül s a nyugat nemzetinek nyelvet teljesen bírja, mégis azt a nyelvet, amelyet a szívével beszél s azt az országot, amely a hazája, föl nem cseréli a világ minden dicsőségével. — Ez az elismerés ugyan első sorban a Nemzeti Színház pártatlan *Margit*-kájának szól, de megtisztelő az egész magyar színészetre s a Nemzeti Színházra különösen, amelynek klasszikus előadásai ilyen figyelemben részesülnek. *Váradai Aranka* pedig legszebb dalaival közé sorozhatja ezt a meghívást, amely azt mutatja, hogy művészte számot tesz a külföldön is, s így ama művésznők sorába lépett, akik bármely európai nagy színpad megállanak a helyüket.

(*) **A „Rébusz báró” a vidéken.** *Herceg* *Ferenec*nek a *Királyszínházban* nagy sikert aratott operettjét, a „*Rébusz báró*” címűt a múlt héten mutatta be a kolozsvári Nemzeti Színház operette társulata. Az ott aratott nagy siker nyomán most *Fehér Károlynak*, az erdélyi második színikerület igazgatójának társulata *Gyergyószentmiklóson* mutatta be a darabot és itt is nagyon tetszett az ötletes szövegű s szép zenéjű operette. A közel jövőben a többi vidéki színházaknál is bemutatásra kerül a darab, amelynek anyagát az országos színdrámágyűlési irodalmi osztálya szétküldte már az igazgatóknak.

(*) **A karrikatura-kiállítás megnyitása.** A *Könyves* *Kálmán* nagymező-utcai szalonjában ma délután nyílt meg a nemzetközi karrikatura-kiállítás. A termek nagy érdeklődő közönség töltötte meg, amelynek sorában ott voltak: *dr. Bárczy* *István* polgármester, *Szinyei-Merse* *Pál*, *Ferenczy* *Károly*, *Szenes* *Fülöp* és még igen sok kitünősége a művészeteknek s a társadalomnak. A közönség igen jól mulatott és nagyokat kacagott a groteszk, ötletes képeken, különösen az ismertebb közéleti alakok karrikaturáin. A vendégeket *Horváth* *Géza* vezérigazgató és *Garay* *József* műtőros fogadták és kalauzolták az érdekes kiállításon, amelyen a művészi *Bárczy* polgármester nyitotta meg, megvásárolván *Lélek* *Lajcsanak* kitünően sikerült *Mikszáth*-karrikaturáját. A kiállítás holnaptól kezdve a nagyközönségnek is nyitva áll naponta délelőtt 5 órától délután 1 óráig 60 fillér belépődíj mellett. A megváltott belépődíj egy számot is tartalmaz, a melyvel a jegy tulajdonosa a *Könyves* *Kálmán* által rendezett képsorolásokon minden utánfizetés nélkül játszhat.

(*) **„Szinjáték.”** A *Bárdos* *Artur* szerkesztésében megjelenő színházi és zenei hetilap, mely rövid idő alatt olyan kedveltségre tett szert, ma a következő érdekes és értékes tartalommal jelent meg: *Balázs* *Béla* prólógusa. (Mutatvány a szerzőnek a *Szinjáték* kiadásában közelebb megjelenő egyfelvonásosából.) *Nádai* *Pál*: *Forgács* *Rózi*, *Bárdos* *Artur*: *A Vihar* — pódiumon. *Kern* *Aurél*: *A nótától a dalig*. *Maeterlink*: *A halott éneke*. *Strindberg*: *Az idő*. *Szemlélt* *irtak*: *Nádai* *Pál*: *A koncert*. *B. S.*: *Papillon*, a hófaragó. *Bálint* *Aladár*: *Feinhals*-*Skarpia*. *F.*: *Alexander* *Bernát*, *Siklós* *Albert*: *Brahms* *tekviemeje*. (—): *Ambrus* *Zoltán*: *A Szinjáték* *Pályázata!* *A Szinjáték* előfizetési ára egy évre 15 korona, egyes szám 30 fillér, kapható minden könyvkereskedésben és dohánypénzében, valamint a kiadónál, *Sziklai* *Jenő* könyvkereskedésében, *VII.*, *Erzsébet*-körút 42.

FŐVÁROS.

(*) **A kiütéses tifusz.** Tegnap sem volt új beteg. Egy hete már, hogy nem szállították be új beteget a kórházba s a tisztí főorvosi hivatal ebből azt következteti, hogy a járvány teljesen megszünt. Ennek folytán főlegessé lett a napi komünikék kiadása s a tisztí főorvosi hivatal a jelentések kiadását be is szüntette.

(*) **A katonai őrség villamoson való szállítása.** Ma délután tanácskoznak a hadtestparancsnokságnál a városi villamos vasutak kiküldetőivel az illetékes katonai hatóságok a katonai őrségeknek a távolabbi pontokra villamoson való szállítása iránt.

EGYESÜLETEK.

(—) **A Bécsi Magyar Egyesület** április hó 16-án tartotta rendes évi közgyűlését a „*Hotel de France*” dísztermében zápori *Regenhardt* *Ferenec* elnökségével. A közgyűlés az 1909. évi jelentést, valamint a számadásokat jóváhagyólag tudomásul vevén, a választmánynak a felmentést megadta. A közgyűlést társasvácsora követte, melyen a tagokon kívül számos vendég is vett részt.

(—) **A feministák közgyűlése.** Ma este tartotta a Feminista-egyesület közgyűlését, amelyen számos tag és igen sok vendég vett részt. Az elnöki megnyitót *Glücklich* *Vilma* tartotta. Utána *dr. Dirner* *Gusztáv* egyetemi magántanár foglalkozott nagy tetszés és taps között azokkal az érvekkel, amelyekkel a nők szavazati joga ellen felhozhatók. A pénztári és titkári jelentések megtétele után a választmányt újonnan megválasztották és ezzel a gyűlés véget ért.

SPORT.

Bécsi versenyek.

— *Hetedik nap.* —

Minden tekintetben érdekesnek ígérkezik a hetedik nap programja, melynek kiemelkedő száma a *Felső-verseny*. A 10.000 koronás díjért évről-évre a talpon levő felvérek legjavát nyergetik itt s az idei verseny nem marad semmivel sem az értékes kortéher-mérkőzés eddig lezajlottai mögött. Három évjárat színe-javából nyolcznek van indulási joga a 2000 méteres távra s előreláthatólag ezekből legfeljebb kettő fog távol maradni a verseny startjától s így összehasonlítást nyerhetünk hároméveseink képességét illetőleg az idősebb lovakkhoz. Végignéve a startlistán, minden fentartás nélkül *Kottingbrunn* *uclé* állunk szavazatunkkal, habár a *Pardon*-uclé idén még nem láttuk nyilvánosság előtt szereplni, de ismerve klasszítását, fölényben van ellenfeleivel szemben. Mellette *Kahlenberg* és *Arier* jöhet számításba.

Jelöltjeink

- I. *David*-ist.—*Generat*—*Toujours le mémo*
- II. *Tintoretto*—*Müllart*—*Matolla*
- III. *Kottingbrunn*—*Kahlenberg*
- IV. *Sepoy*—*Palikán*—*Al* *ez*
- V. *Ikbal*—*Maulner* *ist.*—*Arne*
- VI. *Dillon* *lov.*—*Armand*
- VII. *Salome*—*Lanzendorf*—*Ruszt*.

Budapesti ügétőversenyek.

— *Hatodik nap.* —

A *Sashalmi*-díj a nap legjobban dotált versenye és hároméves beiföldiek számára van fentartva. *Quick* elülről indul s ha jól startol, biztos versenyen, mert legveszélyesebb ellenfelei előnyt kénytelenek neki adni. Másodsorban *Pierrot*-t várjuk *Memphis* előtt.

Jelöltjeink:

- I. *Sara*—*Gladiator*—*Garibald*
- II. *Erin*—*Falma*—*Franz* *H.*
- III. *Rabló* *P.*—*Crescus*—*Genteel* *H.*
- IV. *Quick*—*Pierrot*—*Memphis*.
- V. *Rendezvous*—*Inn*—*Erna*.
- VI. *Zombokakoli*-*ménés*—*Fétszemű*—*Blékó*.
- VII. *Pajkos*-*Pardon*—*Nóra*-*Peti*.

Reggelizés előtt fál pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatba valódi áldás gyomorhajásoknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az orrontalt gyomrot
2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Első üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

nyezett községi kötelezvények ellenében 5.081,643 K 85 fill.; Pesti hazai első takarékpénztár egyesületnek engedélyezett községi kötelezvények ellenében 2.876,795.90 K; elfogadványok 4.215,624.33 K; hitelezők 196,253.40 K; ovadékhitelezők 2.051,000.24 K; fel nem vett osztalékok és kamatszelvevények 875.— K; tiszta nyereség 391.251 K; nyereségáthozatal 1908. évről 9849.95 = 401,100.95 K. Összesen 24.093,215 K 34 fillér. *Nyereség- és veszteség számla. Tartozik:* Bányászati, gyártási és üzemi költségek 2.016.879.67 K; tiszta nyereség 391.251 K; nyereségáthozatal 1908. évről 9849.95 = 401,100.95 K. Összesen 2.417.980 K 62 fill. *Követel:* Nyereségáthozatal 1908. évről 9849.95 K; a bányamivelésből és a hozzá tartozó iparágak üzletéből eredő nyers jövedelem 2.408.130.67 K. Összesen 2.417.980 K 82 fillér. Az igazgatóság elhatározta, hogy a május hó 4-re egybehívott közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az elért 401,100 K 95 fillér nyereségből az újítási-, helyreállítási- és értékesítési-alap javadalmazására 175,000 K; az általános tartalékalap alapszabályszerű gyarapítására 6487 K 53 fill.; az igazgatóság jutalékára 17,300 K 08 fillér fordítsassék; az ezután fennmaradó 202,313 K 34 fillérből részvényenként 10 korona (5%) osztalék 190,000 K összegben kifizetessék; végül a 12,313 K 84 fillér maradvány új számlára irassék.

A Hitelbank nagy birtokvásárlása. Az utóbbi napokban a tőzsdén igen nagy érdeklődés mutatkozott a Magyar Általános Hitelbank részvényei iránt, melyek 714 koronáról 726 koronára emelkedtek. A tőzsdén csakhamar megtalálták az okát is annak, ami az emelkedést előidézte. Az a hír terjedt ugyanis el, hogy a Hitelbank a Dresdener Bankkal együtt opciót szerzett Schaumburg-Lippe uralkodó hercegének 70.000 kat. holdnyi területű verőzei uradalmának megszerzésére. A szóbanforgó szlavóniai uradalom megszerzéseért évek óta nagy tülekedés folyik, ami könnyen megérthető abból, hogy az uradalom nagyterjedelmű fenyőerdőkön kívül nem kevesebb, mint 450.000 darab földgyű áll. Az opció erre az értékes objektumra oly hosszú időre szól, amely elég ahhoz, hogy az opciót nyert pénzintézetek ezen idő alatt különböző nagy tranzakciókat bonyolíthassanak le. Falereskedői körök rendkívüli érdeklődéssel várják ezeket a tranzakciókat. Megjegyzendő, hogy a Hitelbank részesedése ennél az üzletnél jóval nagyobb, mint a Dresdener Banké. A szükséges vételár körülbelül 50.000.000 koronát tesz ki. A tőzsdén ez okozta a Hitelbank részvényei iránt megnyilvánult nagy keresletet. A hír azonban ebben a formában nem felel meg teljesen a tényeknek, mert a tárgyalásokat az uradalmak igazgatóságával még nem fejezték be, úgy hogy opcióról még nem lehet beszélni, hanem csak komoly tárgyalásokról.

Fizetékptelenségek. A bécsi hitelezői védjegyet a következő fizetékptelenségeket közli: L. Byv Armin kereskedő, Tolna; — Rosenzweig Regina, kereskedő, Szabadka.

Az István-téglagyár részvényeinek emelkedése. A kedvező építkezési konjunktúra hatása alatt az összes téglagyárak az utóbbi időben lényegesen emelkedtek. Ezekhez tartozik az *István* téglagyár részvénye is, amely az utóbbi időben több mint 100 koronával emelkedett. A horribilis áremelkedést többféle képen kommentálják. Beszélnek arról, hogy a társaság egy olyan értékes szabadalmat szerzett meg magának, mely jelentékeny előnyökhöz fogja juttatni a vállalatot és van hír arról is, hogy a társaság telepeinek szintén értékes s nagyszabású *betontelepet fedezett fel*, amelynek kiaknázása igen nagy előnyöket jelent a társaságra nézve. Ezekre a hírekre a részvények árfolyama ma 25 koronával emelkedett 445 koronáig.

Cement-tröszt? Azok a hírek, amelyek ma elterjedtek a Hitelbank nagy szlavóniai birtokvásárlásáról, igen nagy feltűnést keltettek a cementpiacon is. A verőzei Schaumburg-Lippe uradalomhoz tartozik ugyanis a beremendi cementgyár is, mely a lédeci cementgyár után a világ egyik legnagyobb cementgyára. Tekintve, hogy a lédeci cementgyár is a Hitelbank érdekkörébe tartozik, érthető az az aggodalom, a melylyel a szaknabeli ipari körök e vásárlás híreét fogadták, mert hiszen e két hatalmas cementgyárral a Hitelbank tulsúlyt nyer a cementpiacon is.

Készül az osztrák gyufamonopólium. Megirtuk már, hogy a magyar kormány nehézségeket támasztott a gyufamonopóliumnak Magyarországon való behozatalával szemben, mert most, a választások előtt, egy új adóemelési felállítására igen kedvezőt-

lenül befolyásolta volna a kormány esélyeit. Hanem az osztrák kormány azért szünet nélkül folytatta a monopólium felállításának előmunkálatait. Bilinski pénzügyminiszter s a pénzügyminisztérium szakelőadói a pártok vezető embereivel már tanácskoztak a monopólium behozatala tárgyában s még ebben az ülészakban a Reichsrath elő akarják terjeszteni a törvényjavaslatot. Még nincs eldöntve, vajjon az osztrák kormány az első tíz-tizenöt évben egy konzorciumra bizza-e a monopólium kezelését, vagy pedig a kormány saját számlájára vezeti-e a monopóliumot. Mielőtt azonban a Reichsrath elé terjesztenék a javaslatot, a magyar kormánnyal is tárgyalnak. A két kormány már elvben megállapodott, hogy mindkét államban egyöntetű lesz az eljárás, csak az a kérdés, hogy a jelenlegi magyar kormány mikor lesz abban a helyzetben, hogy az elvi megállapodás után a gyakorlati megoldáshoz is hozzáfogjon.

Az 1909. évi termés. A magyar királyi földművelésügyi minisztérium most tette közzé az 1909. évi termésnek végeredményét. A tavalyi termésnek kedvezőtlen hozadéka felett már az aratás megindulásakor tisztában voltunk s az időközben megjelent becslések a hivatalos adatokkal szemben nem mutattak eltérést, mert mindkettő megegyezett abban, hogy a tavalyi buza-termés nem lesz sokkal több 30 millió métermázsánál. A hivatalos összegezés szerint termett:

Buza	5.6 millió kat. holdon	30.850 millió mm.
Rozs	1.9 " " "	12.015 " "
Árpa	2 " " "	15.64 " "
Zab	1.9 " " "	13.39 " "
Tengeri	4.2 " " "	41.11 " "

A hivatalos statisztika egyéb adatai kiterjeszkednek a hüvelyesekre, kapásnövényekre, kereskedelmi növényekre, takarmányfűfűkre, szőlás takarmányokra és zöldségfélékre is. Ezek főbb termékei közül burgonya termés tavaly 50 millió mm., cukorrépa 20 millió, takarmányrépa 62.3 millió mm., dohány 0.7 millió métermázsára.

Nem sikerült az üzemredukció. A Fővárosi Malomegyesületben ma tárgyalták az üzemredukció kérdését. Tudott dolog, hogy az üzemredukcióra vonatkozó megállapodás hatálya e hó végén jár le s e megállapodások meghosszabbítása iránt most kell dönteni. Az ülésen azonban nem bírtak határozatot hozni. De nem döntöttek a kétheti teljes üzembeszüntetés dolgában sem.

A Jelzálogbank új igazgatói. A Magyar Jelzálog-Hitelbank igazgatósága Detsinyi Arthur, Gosztovyi Dezső, dr. Neumann Miksa, Szántó Aladár igazgató-helyetteseket és Okolicsányi Gyula elnöket új igazgatók körébe levezte ki. A kinevezett tisztviselők mind érdemes munkásai az intézetnek.

Kereskedők szervezkedése. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés Palánkán szervező gyűlést tartott, amelyen igen nagy számban vettek részt a németpalánkai, ó- és ujjpalánkai kereskedők és iparosok. A kereskedők részéről az OMKE. újjvidéki fiókjának elnöke, az iparosok köréből Horovitz D. Lipót palánkai gyárigazgató szölt a közönséghez. Ezután Beck Géza, az OMKE. helyettes főtitkára tartott előadást a gazdasági főcsoportok tevékenységének kölcsönhatásáról.

Az ampelológiai intézet az „autoid“ ellen. Kuthy István földbirtokos egy „autoid“ nevű szőlővédő szert talált fel, melynek terjesztésére francia mintára „Szőlővédelmi közlemény“ című reklámlappal lépett a piacra és zajos ajánlgatásokkal kínálta a szőlősgazda közönségnek, mint olyan szer, mely minden eddigit felülmul. E lap az eddig használt védekező szereket „durva védekező szerek“ének nevezi s egyedül az autoidot mondja olyannak, mely mint esszencia megjavítja és át is alakítja a „durva“ oldatokat, ha beléjük autoidot öntünk. Az állami ampelológiai intézet a gazdák érdekében most közlést tesz, hogy az autoidot megvizsgálta és megállapította, hogy az autoid összetétele változó, alkotórészeinek feltételezett hatása bizonytalan s a szer sem az oidium, sem a peronospora ellen való védekezésben nem biztosíthatja azt a sikert, melyet a rendes törött kórpárral, rozkórpárral és rendszeres alkalmat lórdói lével elérni lehet. Ezenkívül pedig alkalmazása körülményes és költséges, nem gazdaságos és ezért óva inti a szőlősgazdákat az „autoid“ használata ellen.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARKÁD.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, április 20.

A készáru piacon ma szilárd volt az irányzat. Kielégítő kínálattal szemben a malmok elég jó vételkedvet mutattak és jobb árakat is fizettek. Forgalomba került mintegy 27,000 q buza, több mint felerészben román áru, a tegnapiaknál 5 fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 13.15 korona volt 79.5 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 12.80 korona 78 kilós tiszavidéki buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs öt fillérrel drágább, a többi változatlan. Forgalomba került: 300 q rozs 8.37 és fél—8.42 és fél koronás áron és 300 q zab 7.10—7.32 és fél koronás áron. A határidő piacon a mai üzlet annak dacára, hogy a tengerentúli tőzsdékről ma reggelre is alacsonyabb jegyzések érkeztek, mégis szilárdan és a tegnapi zárlatnál némileg magasabb jegyzésekkel indult meg. Nagyobb arányú üzlet csak közvetlenül a megnyitás után fejlődött ki, míg később egészen nyugodt hangulat mellett szűk keretben mozgott a forgalom, az árfolyamok pedig pár fillér keretén belül ingadoztak. Az októberi buza 4 fillérrel a tegnapi zárlaton felül 10.73 koronát indulva, 10.77-ig még tovább javult, aztán 10.69-ig csökkent és zárlatkor 10.72 koronán maradt. A tegnapi zárlatához viszonyítva végeredményképpen ma az áprilisi buza és a júliusi tengeri változatlan maradt, a májusi buza egy fillérrel, az októberi buza három fillérrel, az októberi rozs három fillérrel javult, a májusi tengeri egy fillérrel gyöngült.

Kimutatás

a hazai nyilvános áruraktárak és szövetségi gabonarakrtárak gabona és orlemény forgalmáról és készleteiről 1910. április 3-tól április 16-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri	Összes	Korpa
mennyisége métermázsákban							
I. Készlet és forgalom.							
Készlet 1910. ápril 9-en.	406839	142739	91738	141719	123371	125705	64043
1910. ápril 9-én	37373	4413	3641	20457	23086	4840	460
1910. ápril 9-én	39873	8779	8894	23087	25900	8151	1833
Készlet 1910. ápril 16-án	401839	138373	86453	128589	126057	125394	62610
II. Az 1910. április hó 16-án megállapított készletek részletezése.							
A) Nyilvános áruraktárak.							
Bács	9954	2929	193	24467	16282	—	87
Békéscsaba	762	2568	3313	793	298	—	—
Brassó	25092	192	1559	2237	3757	7290	—
Budapest	6870	4310	525	7025	6113	—	—
Budaörs	186451	7323	11858	12629	326	30296	33303
Csáktornyai	7895	2905	552	1355	718	1790	1317
Debrecen	3228	702	898	2685	470	179	130
Egri	10129	20360	828	2443	418	4357	6100
Győr	653	6558	35	396	3091	—	28
Hódmezővásárhely	45117	485	4902	16888	34684	18576	—
Kába	53	497	1654	304	410	623	400
Károlyi	2092	674	912	107	929	—	106
Kassa	5337	211	1478	441	485	1454	1012
Kisvárd	1850	2352	3116	398	100	4315	67
Kisvárd	7351	12995	1664	2168	300	—	35
Kolozsvár	3254	384	742	1508	252	4605	3367
Mátyásföld	3718	100	—	3698	617	51	—
Ménfőcsanak	8928	106	257	319	201	565	—
Ménfőcsanak	1910	9261	1117	3318	787	—	—
Ménfőcsanak	2060	637	199	2728	326	—	—
Ménfőcsanak	2755	343	613	419	698	—	—
Ménfőcsanak	13419	1689	7104	3333	406	5861	1500
Nagybörzsöny	2802	894	916	1444	22087	—	—
Nagykanizsa	2760	3321	6783	1767	566	—	—
Nagykaroly	2086	4686	1264	2326	678	—	38
Nagyszalonta	61	2855	1885	2580	618	17867	2978
Nagyvárad	3253	2511	6986	561	—	1676	4420
Nyíregyháza	9233	2594	2159	1077	—	2756	26
Nyitra	484	179	273	607	250	2094	—
Páncsova	2954	101	—	—	4011	2368	1960
Pozsony	303	661	8415	—	—	5714	—
Szarvas	181	47	803	911	194	171	115
Szatmárnémeti	2982	1232	833	6161	359	—	—
Szeged	605	353	369	—	1523	1975	150
Szoboszló	746	210	2634	175	381	—	—
Szombathely	1851	692	4915	6807	495	1764	250
Temesvár	7643	189	2506	3972	3959	4218	2800
Versecz	3839	190	1747	2326	11179	1648	—
Eszék	2000	5263	—	—	—	1234	400
Szécsény	130	—	864	11131	8012	1875	—
Zágráb	—	—	—	—	—	—	—
Zimony	1188	—	—	—	—	—	—
B) Szövetkezeti gabonarakrtárak.							
	1773	155	103	432	181	—	23

Az áprilisi ügyletekre ma csak 4000 q búzát és 1500 q rozst jelentettek be e hó 25-iki szállításra.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 500 q 79.5 k 26.25 K, 1000 q 79 k 26.30 K, 3000 q 78.5 k 26.20 K, 150 q 78 k 25.60 K.

Becsereki: 2000 q 77.3 k 25.60 K. Román: 5000 q 79.5 k 25.80 K, 5000 q 79.5 k, 5500 q 78.7 k 25.95 K.

Rozs: 100 q 16.80 K kpf par, 100 q 16.75 K kpf par, 100 q 16.85 K kpf par. Zab: 100 q 14.65 K kpf, 100 q 14.60 K kpf, 100 q 14.60 K kpf.

Az árak 100 kilogrammonként, koronaértékben értendők.

A készruvület jegyzéke a mai tőzsdén a követ

Kész volt:

Table with columns: Buza, Tiszavidéki, Fejérmegyer, Pestvidéki, Bánsági, Bácskai, Rozs I-rendű, Arpa takarmány I-rendű, Zab I-rendű, Tengeri belöldi, Korpa, Köles. Includes sub-columns for quantity and price per 100 kg.

A határidőpiacon kötöttet:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1910-re:

Table listing various commodities and their prices for the 1910 market, including Buza, Rozs, Tengeri májusra, and Zab.

7 óra 30 perczken zárulnak:

Table showing closing prices for Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri májusra, and Repce augusztusra.

Budapesti gabonaforgalom.

1910. április 18-tól 1910. április 19-ig.

Table showing arrival (Érkezett) and departure (Elszállított) quantities in meters for various grains.

Értéktőzsde.

A mai tőzsdén nagy kereslet nyilvánult meg a Magyar Hitel iránt. A kereslet okáról közgazdasági rovatunkban számolunk be. A Hitel különösen az előtőzsdén volt sűrűszen keresve, 2 koronával a tegnapi zárlaton felül, 825 koronán indult és 826-ig még tovább emelkedett.

Az előtőzsdén előfordult kötések: Osztrák hitel 666-667-666, Magyar hitel 8.25-8.26-8.24-8.24.50, Államvasut 745.50-7.46, Leszámitolóbank 548-552, Jelzálogbank 478.50-476.50, Rimanurányi 669-670, Városi villamosvasut 375-372.50-373.50, Kézuti 696.50-697.50, Magyar korona-járadék 92.60 K.

Utőtőzsde délután 4 órakor: Osztrák hitel 666.50, Magyar hitel 8.23, Államvasut 745, Jelzálog 476.50, Rimanurányi 669, Leszámitoló 552.25, Városi 363.50, Kézuti 695.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, április 20. (Saját tudósítónktól.) Miután az erős esőzés kevésbé kedvező a zabra, ebben az északban az irányzat némileg megszilárdult és az árak 5 fillérrel emelkedtek, de a konzum teljes tartózkodása miatt egyéb czikkeknben sem az irányzat, sem az árak nem változtak.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 13.60-13.90, bánsági 13.20-13.55, mosoni és győri 12.50-2.85, tótfelvidéki 12.55-12.95, déliavasuti 12.60-13, marcföldi 12.20-12.65, romániai 13.20-13.50, orosz 12.85-13.50.

Rozs: felsőmagyarországi 8.90-9.10, csepeli 8.85-9.05, pestmegyei 8.95-9.15, déliavasuti 8.75-9, különféle magyar 8.75-9, osztrák 8.70-9.15.

Arpa: morvaországi 7.75-8.45, marcföldi 7.30-7.50, bécsvidéki 7.30-7.60, csepeli 6.70-7, tótfelvidéki 6.40-8, győri 6.50-6.90, déliavasuti 6.80-7.70, északmagyarországi 6.40-7, maíta 6.70-6.90, takarmány 6.25-6.70.

Magyar tengeri 6.20-6.50, Cinquantin 8.45-8.85, Magyar zab 7.40-8, válogatot 8-8.35, osztrák 7.40-7.75.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, április 20. A külföldi mértékadó tőzsdék jelentései kapcsán az itteni előtőzsdén megnyitáskor szilárd volt az irányzat, de a forgalom csak egyes értékekben vett nagyobb terjedelmet. Különösen hitelrészvények emelkedtek folytonos budapesti vásárlásokra. Laenderbank értékek is javultak és alpesi részvényeknek javukra váltak a magasabb amerikai árjegyzések.

Tizenegy órakor: Osztrák hitel 666.50, Magyar hitel 8.24, Laenderbank 591.50, Anglo 316, Államvasut 747, Déliavasut 120.25, Alpesi 744.30, Rimanurányi 670, Skoda 380, Magyar leszámitoló 552, Török sorsjegy 246, Dohányrészvény 404, Általános építkezési társaság 240 K.

Egy óra 30 perczkor: Osztrák hitel 666.-, Magyar hitel 8.22, Anglo 316.50, Bankverein 540, Laenderbank 591, Union 595, Államvasut 744.50, Déliavasut 120.50, Dunagőzhajózási 1126, Alpesi 743.25, Rimanurányi 670, Orosz járadék 103.05, Skoda 379.50, Török sorsjegy 246, Dohányrészvény 404, Általános építkezési társaság 240 K.

Bécs, április 20. (Magyar értékek zárlatá). 4 százalékos aranyjárdék 113.85, Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 18.50, Magyar hitelbank részvény 821.-, Magyar leszámitoló és váltó részvény 553.-, Rima-

Main financial table with columns: BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE, Mai záró árfolyam, Pénz, Aru. Includes sections for Allamadósság, Záloglevelek, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Közközelekedési vállalatok, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, and Pénznemek és váltók.

murányi 669.25, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 448.—, Magyar koronajáradék 92.45, 4 százalékos magyar földterem. kötvény 94.65, Magy. nyarom-köles. sorsjegy 226.75, Kassa-Oderbergi Vasutárs. —, Magyar jelzálogbank 476.00, Magy. kereskedelmi bank —, Az irányzat kedvtelen.

Bécs, április 20. (Osztrák értékek zárlat.) 4.2 százalékos papír-járadék 94.50, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.60, 1860-as sorsjegy 171.50, Osztrák hitel-sorsjegy 535.—, Angol-osztrák bankrészevény 314.75, Bécsi Bankverein 540.25, Osztrák magyar bank 174.1, Déli vasut 120.25, Dunagőzhajózási társ. 1136 — Dohány-részv. 405.—, Cs. k. arany (vert) 11.38, Német bankv. 117.52, Osztr. Lloyd 578.— 4.2 száz ezüst jár. 94.50—98.60, Osztr. koronajáradék 94.50, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 665.—, Union-Bank 594.50 Osztrák Länderbank 572.—, Osztrák-magyar államvasut 744.25, Elbevölgyi vasut —, Alpesi részvény 742.—, 20 frankos 19.11, Londoni váltóár 240.07, Lipótkohó 531.—, Török sorsjegy 245.50.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, április 20. (Értéktözsde.) A pénzpiacz helyzetének kedvezőbb megítélése és kedvező ipari jelentések a mai tözsdének barátságos alapirányzatot kölcsönöztek, de csak bányacétek és egyes speciális értékek részesültek nagyobb figyelemben. Előbbiek közül a rombach-i kohó részvényei előnyben részesültek. Az utóbbiak közül ki kell emelni a villamosságai vállalatok részvénytársaságának értékeit és az anatóliai vasutakat, amelyek több mint 1 százalékos, illetve 2 százalékos nyertek. Egyébként a többi értékek jól tartott árfolyamok mellett nyugodt irányzatot követtek. Később az elért javulások az ismét erősebben megnyilvánult kedvetlenség nyomása alatt részben ismét elvesztek. Végül varsó-bécsi vasutban 3 százalékos osztalék megállapítás hírére élénkebb forgalom fejlődött ki. Zárlat és utótözsde nyugodt volt. A készrúpiaicz ipari értékei meglehetősen szilárdak voltak. Napi pénz 3 százalékos, magánlétszámitólási kamattal 3% százalékos.

Berlin, április 20. Zárlat. (Saját tudósítónktól.) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 100.10, osztrák hitelrészvény 205.60, Déli vasut 21.4, orosz bankjegyek 216.50, 4 százalékos új orosz kölesön 90.20, Disconto, Commandit 187.40, Dinamittruzst 185.20, Harpeni 177.10, Unifikált török járadék 95.10, 4.2 százalékos ezüst jár. —, 4 százalékos magyar aranyjáradék 95.70, Magyar koronajáradék 92.70, Osztrák-magyar államvasut 1 9.20

Bécsi váltóár 810.—, Olasz járadék —, Ált. villamos-sági Edison 264.70, Gelsenkircheni 206.60, Laurakohó 212.70.

Frankfurt, április 20. Zárlat. 4.2 száz-os papírjáradék —, 4 száz-os osztr. ar.-jár. 100.20, Magy. ar.-jár. 95.50, Osztr. hitelint. részv. 208.70, Osztrák-magyar államvasut 157.70, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 244.70, Bécsi Bankverein 136.5, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölesön 78.50, 4.2 százalékos ezüstjáradék 94.5. Osztrák koronajáradék 94.60, Magyar koronajáradék 92.80, Osztrák-magyar bank 127.90, Déli vasut részvény 21.4, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 849.75, Párisi váltóár 811.30, Union bankrészev. 149.50 Alpesi részv. —.

Hamburg, április 0. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 95.30, 1860. sorsjegy 174.—, Déli vasut 21.40, 4 százalékos aranyjáradék 99.75, Osztrák hitelrészvény 208.50, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 104.75, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 95.85.

London, április 20. Angol consol 81 1/2.

Páris, április 20. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 95.67, Osztr. aranyjáradék 100.75 Magyar aranyjáradék 98.6, 5 százalékos boigár kötvény 1896. évről 5 7. 3/4 százalékos Olasz járadék 105.55 Déli vasuti elsőbbségi kötv. 291.—, 5 százalékos marokkói járadék 527.—, 4 százalékos 1890. román köles, 96 50. 4 százalékos amort. román jár. 1905. 92.50, 5 százalékos orosz járadék 106.50, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 100.60, 4 százalékos spanyol jár. 96.47 4 százalékos unifikált török jár. 94.30, Török sorsjegy 219.75, Török dohányrészvény 423.— Osztrák földhitelintézet 1 75, Osztr. Länderbank —, Magyar jelzálogbank 500.—, Banque de Paris 1826, Banque Ottomane 7.6.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridionalvasut —, Hartman gépgyár —, Rio Tinto 19.34, Sucrerie d'Egypte 73.—, Tula 365. Uríkányi köszén 196, Chartered 47.75, De Beers 477.—, East Rand 135.50, Jagersfontein 231.—, Trans. Land Comp. 84.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.43, Váltó német piacokra (rövid) 1 3.15, Váltó Bécsre (rövid) 104.75 Váltó Belgiumra (rövid) 6/16, Olasz arany-váltó rövid 5/8, Váltó Svájcra (rövid) 1/4, Csekk Londonra 252.40, Magánkamattal 2 1/4.

Üzleti tudósítások.

Vásáresarnok.

— Hivatalos tudósítás. —

Április 20. Marhahus. Helybeli első minőségűnek hátulja 1.30—1.44, eleje 1.08—1.20. A másodrendű eleje 1—1.04, hátulja 1.16—1.24. A vidéki elsőminőségű hátulja 0.96—1.08, eleje 0.70—0.80. A másodrendű hátulja 0.70—0.88, eleje 0.60—0.64.

Borjuhús. Helybeli élési, bérben 1.12—1.32, vidéki 0.88—1.08. Juhhús. Helybeli I. rendű 0.96—1.00, II.

rendű 0.80—0.88. Bárány. Öltött, bérben, első minőségű 0.92—1.00, másodrendű 0.60—0.80.

Sertéshús. Helybeli elsőrendű szalonnával 1.66—1.68, másodrendű szalonnával 1.60—1.64. Vidéki szalonnával, első minőség 1.46—1.52, másodminőség 1.40—1.44. Szalonnánélküli első minőség 1.58—1.60, másodminőség 1.54—1.56. Nyers sonka 1.64—1.68. Füstölt sonka 2.20—2.40. Szalonna olvasztani való 1.72—1.76, füstölt 1.76—1.80, paprikás 1.72—1.76, sózott táblás 1.72—1.72. Helybeli disznósír 1.92—1.94. Új szalámi 3.80—4.00 K kilónként. Baromfi. Rántani való csirke 1.60—2.60, sütni való rucza 5.20—6.40 K páronként.

Vágott baromfi. Csirke 1.20—2.40 darabonként. Rucza 1.60—1.80. Liba 1.50—1.70. Pulyka 1.20—1.80. Libamáj 3—6 K kilónként. Vadak. Szalonna darabja 3.40—4 K. Őz egészben 1.20—1.80. Vadruca 2.60—3.00. Halak élve. Harsa 3.20—3.60. Csuka 2.40—3.20. Ponty 2.40—2.80. Halak jegelve. Harsa 1.40—2. Csuka 1—2. Ponty 1.60—2. Fogas 1.40—1.80. Kecsege 2.40—2.80 kilónként. Tengeri halak 0.76—5.20 kilónként.

Teavaj 2.60—2.80, köpült 1.80—2. Tehénturó 0.24—0.32 kilónként.

Tojás. Száz darab teatojás 5.60—6. 1440 drb friss alföldi tojás 68—70. 1440 drb friss erdőgyi tojás 68—70 korona.

Zöldség. Vöröshagyma 8—12. Sárga burgonya 7.80—9. Fehér 5—5.40. Rózsa 4—5.60. Kifli 8—10 korona métermázsánként.

Gyümölcs. Almafélék 18—80. Körtefélék 40—80. Apró keményhéjú dió 36—56. Olasz meggyoró 84—100 métermázsánként. 100 drb messinai narancs 2—6.56 korona.

Püszerek. Szegedi paprika 220—300. Pergetett méz 100—130 K métermázsánként.

Sertésköznevetési jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbiztonsági igazgatóság.) Április 20. Előző napi eladatlan maradvány 41 drb sertés, 54 drb süldő. Mai felhajtás 1284 drb sertés, összesen 1325 drb sertés, 54 drb süldő. Eladatott 1115 drb sertés, 54 drb süldő. Mai maradvány 220 drb sertés.

Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Oreg I. rendű 350 kilogrammon felüli életsúlylevonással 158—164 fillér, II-odrendű 280—350 kilogrammig életsúlylevonással 151—158, fiatal nehéz 300 kilogrammon felüli életsúlylevonással 160—172 fillérig, fiatal közép 220—300 klg.-ig életsúlylevonással 164—182 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 170—182. Hussertés, belföldi süldő 126—132 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

„EGYETERTÉS”

politikai naplaj.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

A KIS MISS

— Regény két kötetben. —

IRTA: B. M. CROKER.

A ló azonban az uton egy iszonyut ugrott, azután kirugott s fejét hátravetette s olyan vad iramban szágúndott tova, hogy a kocsi majdnem felborult. Szerencsére az istrángok ujak és tartósak voltak, a kocsi alatrészei, mint kerék, rugó stb., szintén jó erősek és így nem történt balaset, de három mértföldet is beszáguldott és az orvos nem tudta megfékezni a megvadult állatot, csak mikor a város közelébe érték, kezdett a ló megnyugodni s lassabb tempóban szaladni. Mikor hazértek, látták, hogy a ló iszonyuan reszket s annyira izzad, mintha egy folyón jött volna át.

— Hogy meg fog ijedni azt gondoltam, — jegyezte meg a groom, de hogy olyan lesz, mint egy kiszabadult vadállat, ezt mégsem hittem. Nagyon megijedhetett — mintha csak valami arczot látott volna.

— Oh, maga babonás skót! Mit láthatott volna, — kérdezte az orvos. — Vezesse gyorsan az istállóba, dörszölje le, s adjon neki jó abrakot.

— Az állatoknak néha megvan olyan képességük, ami nálunk embereknek hiányzik; különben azt orvos ur is tudja.

— En csak annyit tudok, hogy ez a ló majdnem hármunk életét vette el.

— Nekem pedig úgy rémlik, mintha hallott — vagy annak az árnyékát pillantotta volna meg. És megelégedetten, hogy az utolsó szó az övé volt, a groom elvezette a lovat.

Másnap reggel különös dolog történt. Felkendezve jött egy fiatal gyerek az orvosért. Iszonyu szerencsétlenség történt kint az

országuton, beszélt. Az orvos mindjárt magával vitte a küldönczöt, de most a másik lovat fogták be, amely nyugodt, öregebb állat volt már.

A gőzhengergép elgázolta a vezetőt; s attól félnek, hogy belehalt, — beszélt a fiu, God Andy előtte dolgozott, megcsuszott s a gép keresztülment rajta. Ezután leirta a szerencsétlenség színhelyét.

— El tudom képzelni, hol történt a szerencsétlenség, — szolt az orvos, — mert tegnap este ott hajtattam el a gép mellett.

— Oh, az nem lehet, orvos ur, — szolt erre a fiu, — nem lehet, mert a heger tegnap este hat óráig a városban dolgozott, s csak ma reggel nyolcz óraker jött ki az országutra. En magam is ültem rajta egy darab uton.

— De én egészen pontosan le tudom neked írni a helyet, — szolt erre az orvos, — az ut egy hajlásánál három öreg égerfa alatt, ugyebár?

— Igen, igen, ott történt — hagyta helyben a fiu, — ebben igaza van orvos ur.

— És neked eszerint nincs igazad, amint látod.

A fiu erre nem felelt. — Gyorsan haladtak s nemsokára elértek a helyet, ahol az orvos előtte való este a gépet látta. Gunyosan, szinte diadalmasan állt ott, mig egy esomó rémült, meghatott ember körülállt egy fekvő alakot, akit egy kabáttal letakartak. A holttest iszonyuan szét volt zuzva.

— Szegény Andy! Egy hangot nem szolt, meg sem mochezant többet, — magyarázta az egyik munkás, de azért mégis jónak véltük önt elhivatni, orvos ur.

Az orvos intett és megvizsgálta a holttestet. A halál rögtön beállt. Nem lehetett semmit sem tenni.

— Mikor történt a szerencsétlenség? — kérdezte.

— Körülbelül reggel tíz óraker... Hi-

szem jó időbe került, mig a városból ide ért erre a helyre.

— De hiszen már tegnap este itt volt, — szolt az orvos; — hárman láttuk ezen a helyen, majdnem az életünkbe került, ugy megvadult a lovam tőle.

— Igaza lehet az orvos urnak; — felelte az ember, ámbár nem értem, miképen lehetséges, mert legalább száz ember látta, amint ma reggel kidöcögött a városból.

— Ez valóban sok tanu! — Az orvos meg volt zavarodva, de a saját látásában mégsem kételkedett s nem tudta mire vélni a dolgot.

— De igazán utálatos, kíméletlen dög ez a gép, — beszélt tovább az ember s a szegény Andy mindig félt tőle. Egyszer azt mondta nekem, hogy meg van győződve róla, hogy egyszer valami gonosz dolgot fog vele művelni a gép, nem lehet bizni benne. Már régen otthagya volna, de a munkabér nagy volt. Higyeje el, orvos ur, hogy egyhamar nem kapnak majd vezetőt, mert már hallottam róla, hogy ördögös egy gép; egy gőzmozdony maradványaiából csinálták és évekel ezelőtt egy nagy vasuti szerencsétlenség alkalmával főszerepet játszott. Azt is beszélük, hogy egy ember már elpusztult általa Lock-Taliban s ezért vette meg ousón a városi tanács.

— Milyen különös történet! — jegyezte meg Ella. — Egy gőzhengergép bejelenti előre a szándékát, hogy megöli a vezetőjét! Egy érzéketlen, közönséges gép! Nos, vallja be, órnagy ur, hogy ezt a történetet csak kitalálta, ugyebár?

— Nincs mit bevallani, — felelte az órnagy tiltakozó hangon. — Felszólítottak, hogy mondjak el egy történetet és én elmondottam: egy gőzhengergép, mint kísértet!

(Folyt. köv.)

IDÓJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban az utóbbi huszonegy óra alatt az ország északi és déli részén fordult elő — többnyire kisebb mennyiségű — eső, mely délkeleten helyenként zivatarral járt. Az idő ma reggel nagyjából borult, északnyugaton több helyütt esős és részben szeles. A hőmérséklet lényegesen változott és országsszerte átlag 4 fokkal volt magasabb a normálnál; a maximum Marosvásárhelyen, Fiumében meg Crkvenicán 25 fok C., a minimum Tátrafüreden 2 fok C. volt.

Prognózis a következő huszonegy órára:

Változóan felhős, jobbra szeles idő várható hőmérséklettel és helyenként esővel.

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm. max., Hőmérséklet min. max.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 20. —

Kinevezés. A debreczeni ítélőtábla elnöke Vegh Emil szatmárnémeti törvényszéki díjtalan joggyakorlatot segélydíjas joggyakorlatokká nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Arleth József nagybocsei és Medzihradzky Miklós ilavai járásbírói irnokokat kölcsönösen, Zombori Jenő zsbói járásbírói irnokokat kölcsönösen, Zombori Jenő zsbói járásbírói irnokokat kölcsönösen, Zombori Jenő zsbói járásbírói irnokokat kölcsönösen...

Pályázatok. A szolnoki törvényszéknél díjnoki állásra április 6-ig, a sepsiszentgyörgyi pénzügyigazgatóság kerületében megüresedett pénzügyi fővigyázói és vigyázói állásra két hét alatt, a tatai adóhivatálnál hivatalos szolgái állásra május 20-ig, a nagyenyedi főszolgabírói irnok mellett számvevői állásra két hét alatt, a gergelyeszi postamesteri állásra május 18-ig, a körmenyi járásbírói irnok állásra május 10-ig, a somorjai járásbírói irnok állásra két hét alatt, a dési törvényszéknél jegyzői állásra két hét alatt, a székesszentgyörgyi javítóintézetnél gondnoki állásra két hét alatt, az aranyosmaróthi törvényszéknél bírói állásra két hét alatt, a nagyváradai törvényszéknél segélyjegyzői állásra két hét alatt, a temeskabini járásbírói irnok vezető járásbírói állásra két hét alatt, a marosludasi járásbírói irnok állásra négy hét alatt lehet beadni a pályázatot.

VIZÁLLÁS.

Table with columns: Típus, Apr. 20. apr. 19., Apr. 20. apr. 19., Típus, Apr. 20. apr. 19., Apr. 20. apr. 19.

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök 1910. április 21-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Amihez minden asszony ért.

Vígjáték 4 felvonásban. Irta: Barrie.

Események:

John Shand Odry, Aliek Wylie Haidu, David Pethes, James Somlay, Magrie Cs. Alszeghy, Venables Horváth J., De la Briera Rákosi Sz., Lady Lybil Aczél I., Szobaleány Kelemen

Kezdeté 7 1/2 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Varázsfavola.

Nagy dalmű 2 felv. Zenedét szer. zette: Mozart A. Szövegét írta: Schikaneder M. Ford: Bóhm G.

Események:

Sarastro Vanczell, Tamino Kertész V., Az új királynéja Sándor E., Pamina Ambrus E., 1-6 hely Ney H., 2-ik hely Diósné, 3-ik hely Va ent V., Egy pap Takáts, Papagena M. Szoyer

Kezdeté 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

A Vígsház 5000-ik előadása.

Az ördög.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Molnár Ferenc.

Események:

László Szerény, Jolán, a felesége Varsanyi I., Az ördög Herédiás, János Fenyesi, Elza Komlóssy, Selyem Cinka Heródiáné, András Győző, Christenné Makroczyné, Pálné Kürthi S., Mary Varga A., Lang Kassay

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Fővárosi Városi Igéi Színház.

A bohóc.

Színmű 3 felvonásban. Irta: Henri Bataille.

Események:

Dídez Thuy, Rosin Feld Irén, Saint vast Fekete, Bondus Szalay, Laub Kellér, Laubné T. Csire B., Therésia Jaszay O., Lecoctette Márkus, Lecointene

Kezdeté 7 1/2 órákor.

CIRKUSZ BEKETOW Városliget, Telefon 107-46. Külön családi és gyermekmatiné felhívásokkal.

Fővárosi Orfeum. Ma Olga Desmond a berlini „szépség-esték“ híressége különleges tánczaival. ERNESTO BELLINI a telepátikus fenomén, továbbá 10 attrakció. Az előadás kezdete 8 órákor.

Savoy nagyszálloda. A főváros legszébb utvonatán, nyugodt és előkelő helyen. BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 16.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége Flóray-utca 13. szám. Telefon: 11-22. Főrendező: Rott Sándor.

11 órákor! Ma! Üdönság!

„Oh diese Zimmerherren“

Bohózat. Irta: Hirschfeld Lajos. Rendező: Trebitch S.

Ezt megelőzi 9 1/2 órákor

Tárgyalás éjjelkor

Bohózat. Irta: Cagliostro. Rendező: Werner Manó.

Jegyek kaphatók a nappali pénztárnál d. e. 9-11-ig és d. u. 3-6-ig. „Lyra“ jegyirodában Andrássy-ut 15 és Soprony nagytársaságban Rákóczi-ut 1. — 12 óra után az első emeleti CASINO DE PARIS-ban a világ legelső ének- és táncszíni felhívása.

Budapesti Cabaret BONBONNIÈRE

Terecz-körut 23. Telefon 52-33.

Kezdeté 9 1/2-ór. Artistikus vezetők: Kövály Gyula és H. Heidelberg Albert.

A bécsi Fledermaus Cabaret kiválóbb tagjainak vendégjátéka. — Conférencier: Robert Blum.

Ein feiner Trick! (Bohózat). — Mela Schwarz m. v. — Napoleon und sein Chauffeur. (Historikus esemény). — Szólószámmal: Laura v. Zeller, Leo Valberg, Cav. Ferrari d'Albaredi, Heinz Hanus, Keleti Juliska, Balogh Böske, Kövály Gyula, Váradi Elza, Csizsár Arthur, Deak, Kormos. — P. Pump. Színészvizsga. — Új kriptók. — Helyrak: 3, 4, 5, 6 kor.

Császárfürdő BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógyhely, a magyar irlgalmasság tulajdona. Elsőrangú kénes hévízi gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádifürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus és ideggyógyászati betegségek, hólép-, szénsav- és villamosvízfürdők. Ivó- és belelezési kúra. Prospektus ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

Telkek a Hűvösvölgyben. vizgazdag területen, villamos végállomás közelében, kőzetek a telepen, előnyös fizetés, feltételek mellett olcsó áron kaphatók. Budapesti III. kerületi Takarékpénztárnál, Lajos-utca 183.

Sürgöny Bécsből! A mi „Caesar“ zsebbeli gyújtó-szerszámunk bevezetése alkalmából elhatároztuk, hogy minden mas reklám mellőzésével 15.000 darabot ezen páratlan gyújtószámból forgalomba hozunk s azok a következő leszállított áron kaphatók: 1 drb 2 kor. helyett csak 2 kor., 3 drb 4.50 kor., 6 drb 8 kor., 12 drb 14 kor. utánvétel. Ezen reklámkészlet elfogyásával az árak ismét a nevértékre emelkednek. „Caesar“ a világ legjobb zsebbeli gyújtókészülete. Egy nyomásra azonnal fény és tűz támad. Soha csorben nem hagy! Nem villamos telep. Kicsérélhető tűzke ez évtől évtől eltart! Czim: Oest-Ung. Union Unternehmung für pat. Erfindungen Wien, V. Wiedener Hauptstrasse 104.

EDISON MOZGÓFÉNYKÉP VÁLLALAT R. T. BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 21. Minden villanyvilági tásra herendezett lakásban és helyiségben tartható házi mozgófénykép előadás. Egy előadás díja K 50 A leghedveltebb otthoni szórakozás :: Megrendelhető telefon útján is

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1910. április 21-én.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csáko és kalap.

Vizjáték 1 felvonásban. Írták: Rössler és Roda-Roda. Fordította: Heltai Jenő.

Személyek:

Vincenza nagyherceg Z. Molnár
A frieslandi herceg Vándori
Lützenburg gróf Gere
A hadtestparancsnok Nemeth
Leukteid Szirmai
Az ezredesné Forrai R.
Minka, a leányuk Tóth I.
Az őrnagy Réthei
Az őrnagyné Bera P.
Mirkovics kapitány Kürti
Kenderesi Törzs
Turek Csizsér
Zimmermann Czobor
Rimanski Papp
Riedel főhadnagy Pártos
Jäger főhadnagy Sebestyén
Pallócsk Tarnai
Az ezredorvos Vázó
A zászlós Fehő
Kortga Körmenyi
Kunicsk Boross
A rendőrkapitány Papir
Hechendorf Dobi
Gratignan grófnő Orley F.
Lili, a leánya Bathori G.
Von Landiesenné Meszáros G.
Korcsmárosné Hubai A.
Az öreg Ornstein Sáfrány
Waclawick Karádi

Kezdeté 1/8 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Luxemburg grófia.

Operett 3 felvonásban. Írták: Lehar Ferencz.

Személyek:

Luxemburg grófia Király
B. zii herceg Rátkai
S. zsa grófné Erdei B.
Brissard Armand Kovács
Vermont Juliette Váradi I.
Didier Angéla Petráss S.
Menesikoff Szegej Sárosi
Pavlovics Pavel Tóth
Pelegrin Saari R.
Managere Sáfrány
Bárón Ligeti
Savitte, } festő Szari R.
Boulangier, } Palotay
Marhan, } Balázs
Sidonie, } Egri
Aurelie, } Csáti
Coralie, } Csizsérné
Selyemné Selyemné

Kezdeté 1/8 órákor.

APOLLO-PROJEKTOGRÁF

Cépszínház-utca 1-3. Telefon 68-39.

Kolumbusz Kristóf.
A meghégyezett.
Nílusi partvidék.
Idéges vállrangatkozás.
Végzetes kimerülés.
A hős paripa.
Idomított kutyák.
Aragóni Izabella.
Mikor Leaman ur sportol.
Előadások hétköznapokon d. u. 5 órákor, vasár- és ünneppnapokon d. u. 3 órákor kezdődnek.

URANIA SZÍNHÁZ.

Levegő meghódítása.

Kezdeté 1/8 órákor.

NAGY ENDRE CABARETJA MODERN SZINPAD

Andrássy-ut 69. Telefon 93-16

Minden Kis József dalai.

Előadják: Medgyaszay Vilma, Ferenczy Károly, Sajó Géza.
— A választás nagy napja. (Aktuális téma.) — A vajda Ehrlich G. Gusztávról. — Péter majom.
Főlélek: Nagy Endre, Medgyaszay Vilma, Ferenczy Károly, Nemeth Juliska, Sajó Géza, Pálfi Rózsi, Barsonyi, Huszár, Boldizsár, Vidor Ferike, Papp János.
Jegyek előre válthatók a cabaret pénztáránál, Andrássy-ut 69. Kezdeté 9 1/2 órákor.

Tátra Mulató

Király-utca 77. sz. Telefon: 15-10.

EGÉSZEN ÚJ MŰSOR.

Minden szám itt Budapesten először.

La Gaerita et son celebre danseur. Willy Frank szalonhumorista. Ada Mirskaya orosz romancz-énekesnő. Lola Mai diseuse. Rita D'Alve excentrique. Steidl-duett. Henriette Dalmore operette diva. Janda Magda hangszerművész. — Schmidt Berthold egész új műsorral. HALLEY-ÜSTÖKÖS eredeti bohózat Schmidtől.
Kezdeté 8 órákor. Pénztár-nyitás 5 órákor.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜT 21. TELEFON 10-22

Minden este 8 órákor.

REKORD-MŰSOR

The Aeroplane-Ladies

BROS. LEIGH. TERRIBLES. IRENE SIGNNY.

A legkacagatóbb bohózatok:

A fogorvos | Muri bácsi | A jamber Tomcsi |

stb. stb.

A hány szám, annyi sláger!

Éjjeli 12 órákor a ragyogó tükörteremben ROYAL-CABARET. — Ének- és táncelőadás. — Keringőverseny. — Színanyzene reggeli 5 óráig.

STEINHARDT MULATO

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Csak e hó végéig nyitva! Ma és mindennap

A várva várt pillanat! TALÁN A FODRÁSZ!?

Bohózatok. Írták: Glinger és Taussig, fordította: Steinhardt.
10 órákor! 10 órákor!
NEMZETKÖZI NŐI BIROKVERSENY.
Jegyek: A mulató pénztáránál délelőtt 10-11-ig és délután 3-6 óráig és Kontiné dohányüzletében, Andrássy-ut 29. sz.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstszerkeket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.
(Főpostával szemben.)

Milliárdosok, fejedelmek!

nem részesültek meg oly fenomén szórakozásban, hogy a kontinens legnagyobb művészeit mint Caruso, Bonci, Scotti, Albani, Slezák, Takács, Kurz Zelma, Galvany M., Melba N., Patti A., C. Ivé E., stb. énekművészeit egy hangverseny keretében élvezhették volna.
Pedig ebben a fejedelmi szórakozásban minden nagyobb anyagi áldozat nélkül bárkinek lehet része, ha fenti művészek brilliáns felvételeit egy „Eufon” konzertgépen meghallgatja. Az „Eufon” a technika legököltebbébb vívmánya, mely a hangot mellékzörgéjelt mentesen, erősebben és tisztábban reprodukálja, mintha azt a hangversenyteremben hallanók. Tanczenét legjobban pótolja. Főelárúsítás:

„MUSICA” részvénytársaság

zongora-eladási és kölcsönző-telepén
(igazgató: STERNBERG DEZSÓ)
Budapest, VI., Teréz-körut 1. sz.
Az amerikai „Columbia” művészlemezek főelárúsítása.
Kedvező részletfizetési feltételek!
Telefon: 4-81. Telefon: 4-81.

TÁNYÉRTALPU BARNABÁS

a Maczkó-nemzetség híres-neves ivadéka kibújt a barlangjából, ahol, mint jól neveit medvéhez illik, téli álmát aludta. Most már azután újból folytatja mulatságos kalandjainak elbeszélését és írdeakja Bocs Bálint már írja is az érdekes kalandok történetét. Az En Ujságomban, Pósa Lajos képes gyermeklapjába. Csupa jókedv, tréfa és móka. Az En Ujságomban. Ahol csak bekopogtat, oda egyszerre derült és valóságos tavaszi napfényt visz magával a gyermekszobába. Érdekes történeteket mond el, szép mesékkel, zenő versekkel és mulattató ötletekkel kedveskedik. Ezért szereti minden fiú és leány egyaránt Pósa Lajos pompás gyermeklapját.

Felfizetési ára negyedévre kor. 50 fill.
Minden új előfizető megkapja Az En Ujságomban gazdag tartalmu naptárát. Az új negyed április hó 1-én kezdődik.
Kiadóhivatal:
Budapest, VI., Andrássy-ut 10.
Mulatványszám kérésre ingyen.

FORTUNA

zászlógyár

Budapest, VI., Király-utca 8.

választási zászlókat és jelvényeket

a leggyorsabban, jutányos árak mellett.
A választások kiírása előtt feladott rendelések kedvezményben részesülnek.
Alapított 1881. Alapított 1881.

KORONA KENYÉR

Tiszta, izletes, olcsó!
Barna, félbarna és fehér fajtaiban kapható minden jobb fűszerüzletben és az alábbi GOLDMANN-féle tejcarnokokban:

Széchenyi-utca 12	József-körut 63	Üllői-ut 66/a
Damjanich-utca 39	Molnar-utca 12	O-utca 42
Bank-utca 6	Csengery-utca 76	Thököly-ut 17
Óvoda-utca 42	Frondy-utca 42	Népszínház-utca 45
Szereseny-utca 39	Akácfa-utca 10	Ferencz-körut 8
Üllői-ut 52	Teréz-körut 29	Kisdiofa-utca 9
Andrássy-ut	Klauzál-utca 2	Petőfi-utca 3
Arany János-ut 16	Nagyteréz-utca 49	István-ut 22
Váci-körut 37	Bulyovszky-utca 30	Dohány-utca 66
Rák S. I. árd-u. 18		Lipót-körut 9.

Tiszta alumíniumedények alkalmi beszerzése.

Po'gári konyhának megfelelő összeállítás!
Nehéz minőség! Nem versenyáru!

4 drb fazék 1 1/2, 1 3/4, 2 1/4, 3 1/4 liter	K 14.30
12 14 16 18 cm.	
5 drb kondér 1/2, 3/4, 1 1/2, 1 3/4, 2 1/4 lit.	K 19.20
12 14 16 18 20 cm.	
5 drb fedő 12, 14, 16, 18, 20 cm.	K 7.20
1 pecsenyesütő, hossza 25 cm.	5.30
1 áttört szűrő, 14 cm.	4.25
1 rantotta sütő, 16 cm.	2.70
1 palacsinta sütő, 12 cm.	4.45
1 merő kanál, 9 cm.	1.70
1 habzó kanál, 8 cm.	1.55
1 tejforraló, 18 cm.	5.80
1 fánk sütő, 4 szemező	5.20
1 levestűrő, 14 cm.	5.30

23 darab kor. 85.05
30% csoportengedmény " 25.55
kor. 59.50

BARNÓ FERENCZ FIAI vasáru nagykereskedés
Alapítva 1832-ben.
konyhafelszerelés és háztartási cikkek osztályában
Budapest, IV., Váci-utca 37. sz.
(Merkur-palota.)

Heti műsor:

1910. április hó	Nemzeti Színház	II. kir. Operaház	Várszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Fővárosi Város- ligeti Színház
22. Péntek	Papillon, a kőfaragó	Nürnbergi baba	—	Théodore és társa	Csáko és kalap	Luxemburg grófia	Hollandia	A pesti zsidó
23. Szombat	Szentivánéji álom	Elektra	—	Az obsitos	A kaméliás hölgy	Luxemburg grófia	Shakespeare-estély	Bőregér
24. Vasárnap	A botrány	Az istenek alkonya	—	A kis cukros	A kuruzsó	Jánoska	—	Sarga csó
	Papillon, a kőfaragó	—	—	Théodore és társa	A koncert	Luxemburg grófia	—	Bőregér

NEUMANN M.
cs. és kir. udvari szállító
férfi-, nő- és leánykaruba telepe
Bpest, IV., Múzeum-körút 1. és 3.

Sacco-öltöny	készen korona	32-70	mérték szerint korona	60-100
Jaquet és mellény	készen korona	66-76	mérték szerint korona	72-100
Divat-nadrág	készen korona	12-26	mérték szerint korona	22-32
Felöltő	készen korona	28-80	mérték szerint korona	60-100
Körgallér	készen korona	20-48	mérték szerint korona	32-60

Magán tanulásra alkalmas
nyelvtanok.

AHN-DALLOS

Ungarische Sprachlehre.

Umgearbeitet von
L. TORKOS.

Neunundsechzigste Auflage.

Ára 2 kor. 40 fill.

A magyar nyelv magánaton
való megtanulására legalkal-
masabb nyelvtan.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál,
Budapest, VI., Andrássy-út 21.
valamint
minden könyvkereskedésben.

OLÁH GÁBOR:

KORUNK HŐSE

Verses regény.

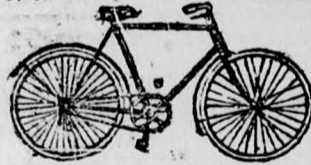
Ára 3 korona.

Kiadja a

FRANKLIN-TÁRSULAT

Kapható: LAMPEL R.
könyvkereskedésében
(Wodianer F. és fiai r.-t.),
Budapest, VI., Andrássy-út 21.
és minden könyvkereske-
désben.

A kerékpárvilágot már 35
év óta uraló eredeti angol

Helical Premier és The Champion

kerékpárokat dupla harang-
csapárgyval és szabadon-
futóval, 3 és 5 évi jótállással,
minden árfelemelés nélkül
szigorúan az eredeti gyári-
árakon havi 12 és 15 kor-
nás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

Az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső
gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, lánczokat, konu-
szokat és csészéket óriási forgalmunk következtében mélyen
leszállított

nagybani eredeti gyári árban szállítunk
vidékre is bárhol.

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII., József-körút 41. szám.
Előküldetek: Baross-tér 4., és Budán II., Margit-körút 6. szám.
Diszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár
és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

készpénzért, vagy részletfizetésre
legelőcsöbben

Butor EHRENTREU és FUCHS
testvérek
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-59.

Nemi betegségek

alapos, gyors és gyökeres gyógyítására férfiak-
nál és nőknél a foglalkozás zavarása nélkül
legjobban ajánljuk bevált lelküismeretes és
nagy gyakorlaton alapuló gyógymódjainál fogva

Dr. GARAI szakorvos, rendelő-intézetét
Budapest, Andrássy-út 24.

GYÓGYÍT: húgyszervi, hólyag, nemi és bőr-
betegségeket, altesti sebeket és bújakort (syphi-
lis), az önfertőzés utókövetkezményeit, magóm-
lést, egyengült férfitört (impotencia) mindenféle
női bajokat, fehértályást stb. Főmedényes gyógyi-
tas feltűnés nélkül levétel és. Titoktartás biz-
tosítva. Rendel. d. e. 10-től d. u. 4-ig, este 7-8.

FOGAK

3 koronától szájpaddal nélkül, gyökérel-
távolítás főlegesen, aranykoronák és tar-
tos fogtömések, foghuzások érzéstelenítés
sel. — Vidékiek 12 óra alatt kielégített-
nek. Régi hasznavehetetlen fog-
sori hasznavehetővé alakítottok.

Dr. Hegedűs Jakab fogorvos.

Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 44.
Rendelés egész nap. Részletfizetésre is. 10 évi jótállás
és fájdalommentes kezelés, tartós fogtömések 8 korona.

Új remény

Ingyen
könyv!

forrása a szenvedők ezrei
részére, kik eddig a legkü-
lönösebb szerek alkalma-
zása daczára sem találtak
enyhülést bajaikra, a villa-
mos gyógymód. A villa-
mossággal, még pedig az
enyhe galvánárammal fé-
nyes eredményeket értünk
el az általános és nemi ideg-
gyengeség, reuma, ischiás,
fófajás, almatlanság, busko-
morság, hűdészseru állapo-
tok, neuralgiák, ideges
emésztési zavarok, vérsze-
gényesség, minemnemü gyen-
geségi állapotok és a leg-
különbözőbb női bajok
kezelésénél. Tapasztala-
tainkat egy igen érdekes
könyvben foglaltuk össze
s e könyvet mindenkinek,
aki hozzánk fordul.

ingyen és bérmentve

zárt borítékban, minden kötelezettség nélkül
elküldjük. Soha Magyarországon ily tanul-
ságos, értékes könyvet ingyen a közönség-
nek még nem ajánlottak fel.

ELEKTRO-VITALIZER orvosi rendelő-intézet

Budapest, Semmelweis-utca 4., földem. 10 F.
Rendelőórák: hétköznapokon 10-1-ig és 3-6-ig,
vasár- és ünnepnapokon 11-1-ig.

Szelvény egy ingyen könyvre.

910. IV/21.
ELEKTRO-VITALIZER orvosi rendelő-intézet
Budapest, IV., Semmelweis-u. 4., földem. 10 F.
Kérem részemre díjtalanul, portmentesen és
zárt borítékban elküldeni a "Modern Villamos
Gyógyászati" szövegű művet.
Név.....
Cím.....

Nők részére külön női könyv.

HÁZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

**JEGYGYÜRÜK,
NŐSZAJÁNDÉK-
TÁRGYAK**

**A
LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERESZ-és MŰVEK IS-
tületében szerezhetők be.**

BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEGYZÉK 20 00 RAJZZAL INGYEN és BÉRMENTVE

Felhívás a
48-as függetlenségi
Justh-párt,
valamint
a 48-as
Rossuth-párt
jelöltjeihez!

Meg-
tekintettük
Linhart Vilmos
festő zászló-gyár-
telepét és arról győ-
ződünk meg, hogy órás
műtermében naponta 4000 db
zászló állítatik elő. Árja első-
rendű magyar gyártrány és a jelöl-
teknek kedvezményt nyújt, tehát tagja-
inknak őszintén és hivatalosan ajánljuk.
Hazafias tündözlettel
az Alföldi Függetlenségi
párt elnöksége
Gallovich Jenő
ügyvezető
elnök

Telefon
58 83.

ZASZLÓM MIND GYŐZTEK!

LEGOLCSÓBB

és
LEGSZEBB

VÁLASZTÁSI

ZASZLÓK

és **TOLLAK**

LINHART

VILMOS FESTŐNÉL

Bpest. Hunyadi utca 27.

KORONA	
150 hosszú 95 széles	2.88
200	3.20
250	4.20
300	4.72
300	0.36
400	8
500	9.36

SZINTARTÓ.
GYAPOTSZÖVETBŐL
FELIRATTAL.
ROJTOK, BOJTOK
FESTETT NYÉL és
Aranyozott lándzsával.

... A nemzeti ...
munkapárt
legkeresettebb
szállítója.

A néppárt
szerződött
zászló
és
jelvény
szállítója.

ALAPITVA 1887. ALAPITVA 1887.

PATYI TESTVÉREK butortelepén

BUDAPEST, VIII. ker., Rákóczi-ut 7., a Pannónia-szálloda mellett.

NAGY BUTORVÁSÁRT rendez

f. hó végeig mélyen leszállított árakon.

Műasztalos és kárpitozott butorok

modern kivitelben, felülvizsgált szolid készítmények, jobb, szebb és olcsóbb mint bármely tavatra vezető hamis címek alatt ártított butorok, a melyek a n. é. közönséget megtévesztik.

Meghívó

a Budapesti gyűjtőpénztár és hitelszövetkezet

1910. április hó 30-án d. u. 6 órakor tartja újra

tizedik évi rendes közgyűlését,

(miután az 1910. évi március 31-ére összehívott közgyűlés, a tagok kellő számban meg nem jelenvén, határozatképtelen volt) a szövetkezet irodahelyiségében, V. Váci-körút 22. sz. I. emelet.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg megállapítása, s határozat hozatal az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadására tárgyában.
2. A mérleg szerint kimutatott veszteség fedezésére kivontak utantétele megállapítása.
3. A felszámolás kimondása.
4. A felszámoló megválasztása és díjazásának megállapítása.
5. A felügyelő-bizottság megválasztása és díjazásának megállapítása.
6. A közgyűlésen a szövetkezeti tagok az alapszabályok 34 §-a értelmében kiadott szavazólapok alapján gyakorolhatják szavazati jogukat, aminek is felkérjük a tagokat, hogy azokat a szövetkezeti pénztárnál folyó év április 27-ig a tagkönyveske ellenében vegyék át. Budapest, 1910. március 31-én. Az igazgatóság.

MÉRLEG Vagyon: pénztár 51—, váltók 171.793.42, értékpapírok 6300—, tagkönyvi előlegek 45.52 1—, kötelezetvények 2546—, adósság 46.386.08, veszteség 71.612.95, összesen 344.510.45 korona. Teher: üzletreszek befizetve 113.222—, tartalékalap 1274.80, veszteségi pótlalap 15.204.28, visszlészmítól 110.248—, hitelezők 194.561.37, összesen 344.510.45. A taglétszám és az üzletreszek az üzlet év folyamán a következőképen alakultak: 1908. év végén volt 639 tag 2436 üzletreszettel, 1909. év folyamán belépett 34 tag 329 üzletreszettel, 1909. év folyamán kilépett 378 tag 1571 üzletreszettel, 1909. december 31-én maradt 295 tag 1194 üzletreszettel. — **Tisztelet közgyűlés:** A budapesti gyűjtőpénztár és hitelszövetkezet ügykezelését és könyvvezetését több ízben megvizsgálták és mindannyiszor rendben találták. Hasonlóképen megvizsgáltuk a lefolyt 1909. évi zárszámadást s minden tételét a főkönyvvel és a segédkönyvekkel összehasonlítottuk és mindenben egyezőknek találtuk. A kimutatott 71.612.95 korona veszteségre nézve magunkévá tesszük az igazgatóság ja vaslatát és ezt a t. közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk. Kérjük ugy az igazgatóság valamint a felügyelő-bizottság részére az 1909. üzletévre a felmentvényt megadni. Budapest, 1910. március 31. A felügyelő-bizottság: dr. Reich József s. k., Zoltán Emil s. k., Reiter Adolf s. k.

Ezen közgyűlés az alapszabályok 30. illetve 50. §-a alapján a megjelent tagok számára tekintet nélkül sz. többséggel fog határozni. Az igazgatóság.

Aufrecht és Goldschmied

nagyáruháza BUDAPEST, VII. Rákóczi-ut 30.

Remek kivitelű tömören ezüstözött alpacca-ezüst evőkészletek, tálca, kosarak, gyertyatartók és egyéb háztartási cikkek.

Szandrik-féle hazai gyártmány

evőkészlet hat személyre

elegáns kazettában, 49 drb, ára 10 kor. havi részletre 200 kor.

Levegőgondó és hozzánk beküldendő!

Megrendelési ív. ■ **AUFRECHT és GOLDSCHMIED** cégnél Budapest, VII. Rákóczi-ut 30. sz.

ezennel megrendelem a fent körülírt 6 személyre való alpacca-ezüst evőkészletet elegáns kazettában, 200 korona árban, fizetendő 10 koronás havi részletekben a szállítástól kezdve Budapesten, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot esedékessé teszi.

Olvasható írást kérünk!

Lakhely: _____

Kelet: _____

Név és foglalkozás: _____

Háztartási cikkekéről szóló árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

CSIZ-FÜRDŐ,

A kontinens legerősebb jód-brom gyógyvízű dóje, nagy radioaktivitással. Meglepo gyógyeredmények a mirigyek megbetegedéseit, verőerek és mindazon alkati betegségeket, hol a jód mint **specifitum** jó alkalmazásba. Ivó, fürdő, izzasztó hidegvizkurák, szén-savas fürdők. Megnyitás május 1-én. Kényelmes elsőrendű berendezés, szaunatórium, gyógyszer-tár, zongora, lawn-tenisz, tombolák, kirándulások. Vasutállomás, posta, táviró helyben. Hivatatos orvos Kállós Jenő dr. Állambiztosított, katonaszervek előntője, a sólym-kedvezményben részesülnek. Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság. **Csizi gyógyvíz** otthoni használatra kitűnően bevált, megrendelhető a fürdőigazgatóságnál és **Edeskvty L.** főlejárásánál Budapesten.

Kézimunka

hímzésekhez, butorhoz, függönyökhöz, lakasberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-u, 46. szám.

Véd- jogy

Dió-kivont

az ősz hajnak fosztására.

Régóta kipróbált tökéletesen hatmatlan a dionak zöld héjából készített hajfestőszer mely a korán őszült hajnak 15 perc alatt eredeti szőke, barna, fekete vagy gesztenyézínét visszazítja. 1 palack dió-kivontat K 6 és 3, 1 skatulya 6 próbapalackkal 7.50. Hóteje hajrestorer K 6 és 3, diókenes vagy diótej K 4 és 2, diócep a szőke hajfestés, K 2, dió dupla kivontat K 6 és 4, káli-erme, elicrin szappan legújomabb toalettszappanok a 1 kor. Rendelhető a feltalálónál:

MACZUSKI A.
Wien, III. 2. Erdbergerláde 2.
Raktárak Budapesten:

Török J. gyógyszer. Király-u. 12.
Vértessé. Illatsz. Kristófer s. Neruda N. drogueria, Kossuth Lajos-utca 7. Dr. Egger L. és Egger J. Révay-utca 12. Thalhammer & Seitz drogueria, Zrínyi-utca 3. Koehmeister Fr. m. drog., Hold-utca 8. Molnár és Moser drog., Koronaherzeg-utca 11. Lux Mihály drog., Múzeum-körút 7. 2888

Színházaink újdonságai

A FŐVÁROSI SZÍNHÁZAK MŰSORA legújabb számai:

GYGES ÉS TÚDÓ

Tragédia 3 felvonásban.

Irta **HOMONNAI ALBERT.**

Ára 60 fillér.

A BOTRÁNY

Színmű 4 felvonásban.

Irta **HENRI BATAILLE.**

Fordította **MOLNÁR FERENCZ.**

Ára 60 fillér.

WARRENNÉ MESTERSÉGE

Színmű 4 felvonásban.

Irta **BERNARD SHAW.**

Fordította **CHOLNOKY VIKTOR.**

Ára 60 fillér.

Kaphatók a kiadónál:

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) részvételrészességénél
Budapest, VI. kerület, Andrássy-ut 21. sz.
és minden könyvkereskedésben.

Polgár Sándor

orvosi mű- és kőtszerész

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50. sz.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvosi, sebészeti és betegápolási tárgyakban.

Saját gyártmányu magy. kir. szabadalmazott Polgár-féle

sérvkötő,

haskötő, görcsér elleni gumiharisnya, orthopediai készülékek, műlábak és kezek stb.

Valódi francia különlegességek F. Bergerand fils párisi gyárból

Hamisítás ellen védelme 6203 szám alatt

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve, csak megadandó, mily tárgy szükséges.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE

Alapított 1847.

János Strausweller

Szegeden. Ca. és kir. kirárolagosa szab. chronometer- és műóra, órálakója s remontoir, ingaóráknak stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással

RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

The Gresham

Életbiztosító Társaság Londonban

Alapított 1848-ban. Alapított 1848-ban.

Magyarorsz. igazgatóság Bpsten, V., Ferenc József-tér 5-6. saját palotában.

Elfogad életbiztosításokat a legkülönbözőbb kombinációk szerint, előnyös díjak és feltételek mellett. A "Gresham" kötvényfeltételei kiválóan liberalisak. Kötvényei elévülhetlenek és megtámadhatatlanok.

Magyarországi igazgatótanács:

Gróf Andrássy Géza, v. b. t. t. orsz. gyűl. képviselő, elnök. **Baththyány Tivadar** gróf orsz. gyűl. képviselő. **Benyovszky Sándor** gróf orsz. gyűl. képviselő. **Dr. Gerenday György** kincstári jogügyi főtanácsos. **Karátsonyi Jenő** gróf, v. b. t. t. orsz. gyűl. képviselő. **Bojlári Simon** Jakab a budapesti tőzsde alelnöke.

Igazgatók:

BECKETT A. REGINALD. Vagyonállás 1908. december 31-én
Érvenyben levő biztosítások
Biztosított feleknek kifizetett kártérítés
Magyar értékekben elhelyezett díjtartalék

SCHUK JÓZSEF.
K. 241.104.340.45
" 600.000.000.—
" 590.018.477.95
" 29.750.213.72

SOKAN KINLÓDNAK

meleg és nedves időben a viszketési bőrbajban, sőtörben és fagyási fájdalmakból eredő mindennemű kisebesedésekben szenvedők. Ilyenkor kiújulnak a régi bőrbántalmak, excemák, az idült sebek. Akik elejét akarják venni az ilyen kellemetlen és fájdalmas betegségeknek, akik bőrhámítás, bőrrepedezés és bármilyen régi bőrbajból származó kellemetlenségektől teljesen meg akarnak szabadulni, azok saját érdekében rendeljenek egy eredeti doboz

Erényi „ICHTHIOL-SALICYL”-t

Használható: az arcon, hajközötti bőrbaj és kiltéseknel, ótvár, végbél és lábközött gyakran előforduló feldörzsölések, kisebesedések, és viszketési bántalmaknál, melegség által képződött kipállott egotó fájdalmaknál.

- Orvosi nyilatkozatok szerint:** a legjobb desinficiáló, hűsítő, erősen szárító szer.
- Orvosi nyilatkozatok szerint:** kizárólagos (specifikum) ellenszer és azonnali fájdalomcsillapító hámorhoidás bántalmaknál, aranyér ellen legbiztosabb szer.
- Orvosi nyilatkozatok szerint:** a végbél-daganatot lohasztja, visszafeléledését gyorítja, tűzességét elveszi, fájdalmát megszünteti.
- Orvosi nyilatkozatok szerint:** az összes bőrbajok kezelhetők feltűnő eredményekkel, anélkül, hogy bármilyen utókellemetlenségek előadnák magukat.
- Orvosi nyilatkozatok szerint:** összes sebeknél, kiltégeknel, ótvárnál, nedves és száraz sőtörnél, viszketésgéni bőrbajoknál, ahol az összes szárító, gyógyító és desinficiáló szerekekkel (zink, karbol, jodoform, dermatol, xeroform, sublimat, praecipitat, Salicyl, Ichthiol, stb.) nem lehetett eredményeket felmutatni, ott a valódi „ERÉNYI-ICHTHIOL-SALICYL” összeállítását kitűnőnek és értékesnek minősítették.
- A közönség részéről az elismerés oly frappáns és általános, hogy nem lehetik oly nap, a mikor ilyen köszönőlevelek tömegesen ne érkezzenek. Mutatói közülünk néhányat; az aláírást a felelősség megőrzése végett kénytelenek vagyunk mellőzni.

Köszönő levelek:

Viszketős vagy sőtör a fejborján, arcon és testrészekben

Izzadságból származó feldörzsölések és tűzességi fájdalmak

Száraz és nedves sőtör

Végbélviszkető fájdalmak

Lábszáron viszkető sebek és fekélyek

Riujuló régi sebek

Aranyér-fájdalmak

Egy külföldi tanár levele: Budapesti sógorom révén az Erényi Ichthyol-Salicyl híre ide is eljutott és nagyon örülök, hogy készítménye a hirdett betegségek ellen mindenképpen szívesen bevált. Magam is mindig valami régi bőrbajban szenvedtem és most nyoma sincs betegségemnek. Nagyon szép dolog, hogy egy magyar gyógyszerész réz magyar készítményével ilyen szép sikereket arat. Igaz tisztelettel vagyok Dr. E. D.

Tisztelt gyógyszerész ur! Soha se jutott volna eszembe újságokban feldicsért gyógyszereket hozatni, ha orvosom nem ajánlotta volna. Minden frázis helyett annyit juttatok tudomására, hogy egy 6 éves viszketésgéni párosult sőtörbajomtól teljesen meggyógyultam, melyben eddig az összes létező szerekekkel nem lehetett segíteni. Tisztelettel Dr. F. M. ügyvéd.

Tisztelt gyógyszerész ur! A küldött „Erényi Ichthyol-Salicyl” szerét 8 napig használtam és egy igen régi kisebesedett bőrbántalomtól szabadultam meg. Kérem sógorom részére Temesvárra is egy dobozt küldeni. Kész szolgálja M. M. adólistáz.

Egy körorvos levele: Tisztelt gyógyszerész ur! A feleségem részére hozatott „Erényi Ichthyol-Salicyl” egy végbél közötti viszkető acut bajnál próbáltam ki, melynek eredménye oly kielégítő volt, hogy ezután csak az Ön szerét fogom betegeimnek rendelni. Tessék gondoskodni arról, hogy az itteni gyógytárból is beszerezhető legyen. Szolgáltatára mindenkör kész vagyok tisztelettel Dr. M. B.

Egy legyző így írt: Teljesen gyógysz. ur! Igen örülök, hogy az újságban megtaláltam hirdetését. Mióta az Erényi Ichthyol-Salicyl kenetetem fájdalmas láb-sebemre, azóta a folyás megszűnik és a seb heged. Kérem még egy dobozát, hogy teljesen megszabaduljak bajomtól. Szívesen üdvözlöttem! H. K.

Egy vidéki földbirtokos levele: Oly szerencsés összeállítású gyógyszer, mint az „Erényi Ichthyol-Salicyl” még nem tapasztaltam. Hámorhoidás fájdalomra rendeltem egy adagot és az teljesen megszűnt 1/4 tégely használása után. Feleségemnek kezéről fagy-tól visszamaradt kiltések és viszkető sebek voltak, mely 2 nap alatt elmúlt, gyermekem arca oly ótváros és kiütéses volt, hogy alig látszottak a szemek és a kenőse oly szépen letisztította és beszárította, hogy feleségemmel együtt nagyon nálások vagyunk. Most egyebet se teszek, mint a közönségen Erényi Ichthyol-Salicyl rendelék polgártársaim részére. Ha Pestre megyek, személyesen fogom a gyógytárban felkeresni és köszönetet mondani. Igaz tisztelettel D. A.

Tisztelt gyógyszerész ur! Miután személyes tapasztalat után betegimmel többszörösen meggyózyódtam, hogy az „Erényi Ichthyol-Salicyl” ugy acut, mint makacs bőrbajoknál és a sőtör minden fajtánál, továbbá végbél-fájdalmaknál egy igen kitűnő fájdalom-csillapító, szárító s desinficiáló hatású szer, ennél fogva kérem házi gyógytáramba részére küldeni 5 adaggal belőle. Mindentűt fogom alkalmazni a megfelelő esetekben. Teljes tisztelettel Dr. F. E. orvos.

Egy vidéki erdész így írt: Tisztelt gyógyszerész ur! Valahányszor közeleget a hideg idő, viszkető bőrbajom mindég kinez és előjön. Tavaly hozattam egy Erényi Ichthyol-Salicyl, ottól úgy meggyógyultam, hogy most semmi bajom, pedig ezelőt már november hóban is mutatkoztak a jelenségek. Azért bizalommal fordulok önökhöz és kérek a tördész ur részére ugyanilyen gyógyszert. Remélem hogy neki is ugy fog használni. Üdvözlöttem! I. T.

Tisztelt gyógyszerész ur! Öt év óta olvasom hirdetését és csak a múlt héten próbálkoztam meg vele. Csak annyit írhatok a gyógyszerész urnak, hogy kár volt mindjárt meg nem hozatni azt a nagyszerű hatású gyógyszert, legalább nem pancsoltam volna vele 5 esztendőig és sok haszontalan penzkiadásból is megmenekülhettem volna. Kezelő orvosomnak megmutattam a maradványát és nagyon csodálkoztam, hogy lábszarféklyétől és kézfejemen levő csunya sőtörös bajomtól is egyaránt és oly rövid idő alatt megszabadultam. Köszönettel vagyok és üdvözlő szívvel H. H. gazdálkodó.

Egy református pap levele: Még két év előtt hozattam végbél tűzességi fájdalommal csillapítására egy doboz Erényi Ichthyol-Salicyl. Néhányszor használtam és azóta bajom vissza sem jött, a fájdalmak sem mutatkoztak. A 1/2 adagot, mely azóta megmaradt, oda adtam béresemnek, ki mindég szenvedett fagyástól visszamaradt afféle kiütéses sebekben. Mondhatom, hogy ettől a fél tégelytől az a szegény ember teljesen kigyógyult. Állandan házamnál akarván tartani jó szerét, kérem küldjön még egy dobozzal belőle. Kész híve N. N.

Tisztelt patikáros ur! Kis leányom feje tele volt ótváros kiütésekkel és sebekkel, melyet sokszor vérgelkapart. Az uradalmi orvosunk adott egy kis kenőcsöt, mely már félig letisztította a sebeket. Miután tőle hallottam, hogy ez a Diana gyógytárban kapható, hát kérek belőle egy valódi porciót. Az árát itt melletelem bélyegben, isten vele és vagyok igaz tisztelettel F. B földműves.

Egy vidéki járás-orvos nyilatkozata: Szívesen konstátálom, hogy praxisomban az Erényi Ichthyol-Salicyl varakozómat teljes mértékben kielégítette minden egyes esetben. Betegeim, kik leginkább különféle bőrbántalmak és chronikus seb-bajuk kezelése miatt fordulnak hozzám, nem gyózyenek eléggé hálálkodni e szer hatásán.

Tisztelt gyógyszertáros ur! Miután ugy hallottam, hogy a vóm hozatott öntől egy valódi gyógyszert, mely meggyógyította a 18 esztendőes pikkelyes sőtörjöt, ne sajnáljon nekem is küldeni egyet belőle. Az árát a postán ki fogom szívesen fizetni, csak gyorsan tessék szállítani. Igaz szolgálja B. Z. uradalmi csösz.

Egy bécsi bárónó levele (németből fordítva szöszertint). Budapesti barátom ajánlata folytán, ki ugy maga, mint gyermeke mindég kiütéses volt és ezek teljesen kigyógyultak, rendeltem meg a múlt hónapban egy Erényi Ichthyol-Salicyl térjem részére. Kérem tudomásul venni, hogy tökéletes gyógyulás állt be és nevem megemlítése nélkül megengedem, hogy levelemet az újságokban közze tegye. Azóta már többeknek is ajánlottam és nem vallottam szégyent nagyszerű készítményével.

Bőrbántalmak

Hámorhoidás végbélbajok

Lábizzadás

Kezekben látható sebek vagy viszkető bőrbántalmak és sőtörök

Elavult mindenféle bőrbetegségek

Ripállott vagy feldörzsölt viszkető fájdalmak és sebek.

Legmakacsabb ótvár

Egy vidéki kereskedő köszönő levele: Tekintetes gyógyszerész ur! Testem és arcom tele volt bőrkütyüggel, melyet az orvosok nedves sőtör név alatt kesztek eredménytelenül. A fővárosban dolgom lévén, elhatároztam, hogy egy börtgyógyászhoz fordulok undok betegségem kiirtására. Orvosom felírt a receptre egy Erényi Ichthyol-Salicyl, melyet csak akkor tudtam meg, a mikor hazajöttem és a csomagot felbontottam. Eleinte bosszankodtam, mert ezt az újságból én is olvastam, de nem volt bizalmam az egész reklámhoz. De mikor láttam, hogy 4 szeri bekenés után a kiütések már alig voltak láthatók és a viszketés is megszűnt, nagy bizalommal vagyok a gyógyszerész urhoz és kérem, küldjön egy Ichthyol-Salicyl, hogy bajommal teljesen végezzessek. Hála köszönetem nyilváníttásával maradtam kiváló tisztelettel B. Z.

Egyedüli készítő: ERÉNYI BÉLA Diana-gyógyszertára Károly-körút 5. BUDAPEST, 5. Eredeti nagy doboz ára 3 korona. (Postai rendelések utánvót mellett aznap eszközöltetnek).

E hirdetés rovattal minden szöveges beiktatása közönséges petit betűből 4 fillérrel, kompakt betűből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovattal minden szöveges beiktatása közönséges petit betűből 4 fillérrel, kompakt betűből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6-C.

18 éves

csinos szöke (pékmeester egyetlen leánya), 400.000 korona vagyonnal, kissé tulság, fejlett testalkatú, óhajta mielőbb férjhez menni tisztess. jellemű fiatal emberhez. Csakis komoly ajánlkozók kapnak választ L. Schlesinger, Berlin 18. 28538

Cukorborsót

szőlőspárgát, gombát, zöldbabot, hónapos retket, fessalátát, újbungonyát, carfiót, postakosaranként vegyesen 3 korért, hófehér savanyított káposztát mázsánként 6 korért, 5 kg-ént 1-60 K bérmentve, ismételődnak előnyaránylatot küld Gyümölcs-kivittel Csongrádról.

Butor

új és keveset használt, egyszerű és finom kivitelben, bámulatos olcsón adtnak el. IV. Belyáros, Kigyó-tér 4. I. em.

Kárpitos nyergesek részére mindennemű kellekék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ. Nagymező-utca E. 46.

A gyakorló

gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirási magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású gépekre, beiratkozhatni naponként. Beiratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18-09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrássy-ut 12. és Révay-utca 6. szám. 28644

Rizike gomba

gomba, hus-, főzelék-, gyümölcs-konzervek, gyümölcszék, szörpök, szépségességi csemegékről kérjen árjegyzéket. Polkai konzervgyár, Barta József Felka, Szepesm. 28008

Temetkezési

vállalkozók, intézetek, egyetek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részv. társ. Nagymező-utca E. 46.

Rózsa, szegfű,

magastörzsű rózsafák, csak ajándékok, 2 éves korával, 10 drb. 20-30 K. Magastörzsű rózsafák 2 éves korával, csak régebbi legjobb fajták 10 drb. 14-20 K. Bokorrózsák, 2 évesek, csak ajándékok, 10 drb. 9-10 K. Bokorrózsák, 2 éves, csak régebbi legjobb fajták 10 drb. 7-8 K. Császárszegfűk, folyton virítók 10 drb. 5-10 K. Szétküldés mindenható, csomagolás beleértve bérmentve utánvétel. Kezeskedem biztos fogamzásért, érték vagy pótlásért valamint gazdag virágzásért. Képes árjegyzéket díjtalanul. Krausz T. kivitel-kertészete, Peketehalom. Brassó mellett.

Hurutos bántalmak hatásos és kellemes gyógyszere a Réthy-féle cukorka, melyet pemetefülből készít Réthy Béla gyógyszerész Békés-Csabán. Gyógyszertárban kapható.

Beszerezési áron alul házlebontás miatt eladottnak Angol zephir férfi ing 1.67, himzett vászon női ing 1.17, fegyházban kötött női harisnya —21, fegyházban kötött férfi harisnya —18, valódi svájcezi himzett zsebkendő —17, továbbá blousok, juponok, kötények, gyermekruhák és mindennemű férfi és női divatcikkek. Fischer B. Jenő Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 23. szám. 28809

Pénzt

legszolidabb feltételek mellett előlegezünk mindenféle tárgyra és árukra, melyeket száraz, tiszta raktárainkba bizományba beraktároznak. Utólagos díjfizetés. Biau és Tarsa Klauzal-tér 2. sz. Telefon 105-32. 28752

Réz és vasbutor

a legolcsóbb gyári árban, rézgy 30 frt. Gyermekgy 10 frt. Angol vasgy acéll scronnyal 20 frt. Összesen vasgy 3 matracozal 8.25 legjobb minőségben kapható Welsz J. Bpest. Andrássy-ut 77. (bejárat a Rózsa-utca) Árjegyzék ingyen. 27980

Zálogzédulát,

brilliantot, aranyat, ezüzt, ékszert és régiséget veszek és eladok. Kertész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. —Telefonszám 95-48.—

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. előbb Gyár-utca 4.) Czimre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezékek től s más hirdetésünkkel utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68 Beiratások egész napon át.

BUTOR

30% megtakarítás!

Régi Butorszalon

Budapest, Ferenciek-tere 3. felemlét. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagóni és palisander butorok, uriszobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárok. — Telefon 82-13. 28589

25 koronaért készülnek szíját műhelyben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férfifűtényük vagy felöltők finom szöveteiből, Lichtman Sándor férfiszabómester Budapest, Rottenbiller-utca 4-A. sz. Vidékre postázominták bérmentve helyben szabásmunkát kívánatra házhoz küldöm. 28592

Pótvizsgálatra, javítóra, póterettségre, bármilyen vizsgálatra előkészít: „Sztinicei Tanfolyam” Garay-A. 5. II. 12/a.

Asztalosok

új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegeyet” szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46.

Zálogzédulákat

veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarokán. 27653

Rekord hangversenyemezek legjobbak a világon!

25 cm. mindkét oldalán bejatszva db K 2.50 10 db vásárlással K 2.40 — Grammofonok K 26.— 36.—, 50.—, 80.—, — Fonografok Lyra K 7.— — csakis utánvétel! SCHMUTZER TESTVÉREK gramofon és hanglemez nagyraktárban Budapest, József-körút 26/g. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alattvalajdonosoknak, gazdáknak és állatkedvelőknek!

Most jelent meg!

NE BÁNTSD AZ ÁLLATOT!

Az állatvéde törvények példákban 80 képpel. Irta K. Nagy Sándor. Második kiadás. — Ara 3 kor. — Kiadja a Franklin-Társulat Bpest. Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése, (Wodianer F. és Fiai) részvény-társaságnál, Budapest, VI. ker. Andrássy-ut 21. sz. minden könyvkereskedésben.

A czimre tessék ügyelni!

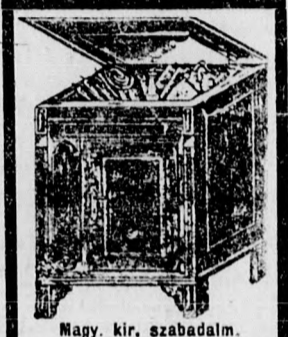
VALÓ-

di francia különlegességek (övszerek) csakis P. Bergueran Fils leghíresebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők Polgár Sándornál Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50. Rézletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nemes rakok. Vaj!

bárhova bérmentve utánvétel. Nemes rakok élve való megérkezéskor kezesség. 60-70 drb. óriás-rak K 8.40, 80-100 drb. asztali rak K 6.50, 40-50 drb. elsőrendű soló-rak K 12.— Tehén-tej, természetes vaj 5 kgr.-os ládákban K 9.40. Kaphan B., Buczacz, via Tisza-Borkút.

Légszesz és villamos csillárok legelőnyösebben szerezhetők be Kulcsár Sándor bronzárú- és csillárgyárban, Budapest, VI. ker., Dessewffy-u. 9-11.

Magy. kir. szabadalm. **jégszekrények** (nagy jégmentekaritással) minden nagyvárosban. Fűrdőkádak szabadalmazott fűtéssel kaphatók WIESEL ADOLF NÁL Váci-körút 47/a. (Podmaniczky utca sarok.) Telefon 91-20.

Automatikus tömegfogó, patkányok részére 4 K. egereket 2 K. 40 fill. egy éjjel 40 egeret fog felügyelet nélkül, időjárás nem befolyásolja, magától működik „Eclipse” sváb fogók ezer és ezer sváb és ruszli fogható egy éjjel drbja 2 K. 40 fill. Mindenhol a legjobb eredmény. Szétküldés utánvétel mellett. J. SCHÖLLER, Wien, III. E. Krieglbergasse 6. Számos alismérő- és kősző-levél.

+ Soványság +

Az egyedüli eredménytől kísért háziszor a dr. William Hartley tanár amerikai erőtap-pora. Soványság tartós, szép telt testidomokat nyerne. — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jóallást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszor. Kitüntető: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1. Telefon 156-80.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, réz- és mahagóni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol börgarnitúrák eladása s vétele Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. I. em. Kazinczy-u. sarok. 20521

Pénzt rögtön

butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségeinkbe bizományba beraktározza

Tauber VI. kor., Eötvös-utca 6/A. TELEFON 84-33.

A gyermekáldást

2 vagy 3 számra meghatározni, nagyon okos dolog és sok pénzmegtakarítással jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyet sok ezer hálaírat beérkezett, titoktartással küldi 90 fillér magyar levélbélyeg ellenében Frau A. Kaupa, Berlin S. W. 247. Lindenstrasse 51. 28694

„Hungária” beszélő-gépek

kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,

Deményi és Tarsa

Budapest, VI., Király-u. 76. Körjen árjegyzéket

KWIZDA-FÉLE FLUID

Kigyó-védjegy. Turista-fluid. Rég bevált aromatisz beuörzsdítés az inak és izmok erősítésére és edzésére. Turisták, kerékpárosok, vadászok és lovasok által sikeresen használva elő- és utóerősítésre nagyobb túrák után. Egész üveg ára K 3.— Fél üveg ára K 1.20 Kwizda-féle Fluid Valódián kapható a gyógyszerárakban. — Főraktár: Tó. 5k József gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12., Andrássy-u. 26.

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódanál BUDAPEST, ÜLLŐI UT 123. Telefon 62-80. Alapított 1880-ban.

Zálogzédulákat

veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. 736

SCHILLER ISZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

100.000

Most került forgalomba Zilahy Agnes szakácskönyvének 100.000-ik példánya. Ez bizonyítja legjobban a könyv jószágát, hasznavehetőségét. Minden háziasszonynak nélkülözhetetlen. Ara szép kötésben 4.— kor. Megrendelhető: SINGER és WOLNER könyvkereskedésében Budapesten, VI. Andrássy-ut 10.

6 első díjjal kitüntetve!

Kállai Lajos motorgyára BUDAPEST, VI., Gyár-utca 28. sz. Teljes jótállás kitűnő cséplésért!

A szőlőközösségnek legjobban ajánlatnak a valódi Kállai Lajos-féle villamos benzín-locomobil, cséplő-készletek kettős tisztító szerkezettel

Egyedül létező újdonság! Ezen motorok mindenkor üzemben láthatók VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Gépezés nélkül könyvnyen kezelhetők. Gőzgépek cserébe vétetnek.

Külön gazdasági géposztály Árjegyzék ingyen.

BUTOR

részletfizetésre vagy meghatározott időre, szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. — Felvilágosítással szolgál LISZT ISTVÁN BUDAPEST, most Kristóf-tér 8. I. em. (Váci-utca mellett) butor raktárban. Telefon 171-38. Több mint 500 keppel ellátott árjegyzékünket bárkinek 60 fill. ellen franko elküldjük

VALÓDI FRANCZIA GUMMI ÉS HALHÓLYAGOK

telje 1.75 2. 3. 10. Kilo 3 drb. legfinomabb minőségű STERYL törvényvédett legkiválóbb GUMMI-KÜLÖNLEGESSEK csak szegmensek kaphatók NEUMAYER LIPOT BUDAPEST VI. VACZI UTCA 23. ALERÉNYHÁZ